

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Aalisarnermi ukiumut nalunaarusiaq 2024

Asseq: Aningaaq Rosing Carlsen (Visit Greenland)

Imarisaanut takussutissiaq

Siulequt.....	6
Aallaqqaasiut: Kalaallit Nunaanni aalisarneq naalakkersuisoqarfiullu sulinera	8
Sinerissap qanittuani aalisarneq.....	10
Umiatsiaararsorluni aalisartut angallatillu amerlassusaat	10
Avataasiorluni aalisarneq	12
Misileraalluni aalisarnerit	13
Aalisarnermit paasissutissat	14
Aalisarnermik aqutsineq.....	17
Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aamma pisassiissutini aalajangersaasarnerit	18
Inatsisit	19
Aalisarnermut tunngasuni inatsisit ineriartorneri	20
Aqutsinermut pilersaarutit.....	25
Kalaallit Nunaani saarullinniarnermut aqutsinissamik pilersaarut.....	27
Tunup imartaani suluppaakkanik aqutsinissamut pilersaarut	28
Saattussat pillugit aqutsinissamut pilersaarut	28
Sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi aqutsinissamut pilersaarut.....	29
Aalisarnermik aqutsinerup iluani suliniutit pilersaarutillu	29
Tunumi ineriartortitsinissamut pilersaarut	29
Ingerlatat suliniutillu 2024.....	30
Kujataa pillugu suleqatigiissitaq	31
Ineriartortitsinermut immikkoortitat 50.01.20	31
Inuussutissarsiutini ineriartortitsinermi tapiissuteqartarnermik qulaajaaneq.....	34
Aalisartunut inuussutissarsiutinut inerisaanermi tapiissutit.....	34
Angallammik 6 meterinik anginermik pisinermut tapiissutit	35
Umiatsiaaqqamik pisinermut tapiissutit (6 meterit inorlugit).....	36
Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq.....	38
Inuussutissarsiutinut attuumassuteqartunik annaasaqarnermi aallarteqqinnissamut tapiissutit	38
Silap pissusianik pissuteqartumik ajornartorsiornerni aallarteqqinnissamut tapiissutisisinnaaneq ..	39
Isaterinermut tapiissutit	40

ESU-mut akiitsunik isumakkeerinnineq	41
.....	42
Aalisarnermi aningaasaqarnerup ineriartornera	42
Avammut niuernerup nalinga	43
Angallatinit tunisassiortuniit avammut niuernermi akit agguaqatigiissinneri	45
Sinerissap qanittuani aalisarnerq	46
TunSAT nalingi	46
Tunisinermi akit agguaqatigiissinneri	47
Pisuussutinit iluanaarutitut aningaasartuutit	48
2024-mut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma pisassiissutit	50
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutit pisassiissutinillu atuineq	51
Raajat	51
Kitaa	51
Tunu	55
Nunat tamalaat akornanni	55
.....	56
Qalerallit	56
Kalaallit Nunaata Kitaani (avataasiortunut)	56
Tunu	58
Kalaallit Nunaata Kitaani (sinerissamut qanittumut)	60
Saarulliit	64
Avataasiortut	64
Sinerissap qanittua	66
2024-mi Kalaallit Nunaanni aalisakkanut niuerutigineqarsinnaasunut aqutsinermi killiffik	69
.....	74
.....	74
Nunani tamalaani suleqatiginninnerit aalisarnermullu isumaqatigiissutit	74
Nunat immikkoortuini aalisarnermik aqutsineq pillugu kattuffiit	75
NAFO	75
NEAFC	77
NASCO	78
Nunani tamalaani aalisarnikkut suleqatiginninnerit	79

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi.....	79
Issittup imartaani aalisarnek pillugu nunat assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissut CAOFA.....	80
Nunat marluk akornanni suleqatigiinnerit	81
EU.....	81
2024-mut EU-mut pisassiissutit.....	82
Isumaqatigiissummut tapiliussaq nutaaq pillugu EU-mik isumaqatigiinniarnert.....	83
Ingerlataqarfimmi tapiissutit	83
Savalimmiut	83
Norge	84
Rusland	85
Island	85
Peqatigiilluni Kunngeqarfimmik Tuluit Nunaannik aamma Irlandip Avannaanik paaseqatigiinnissamik isumaqatigiissut.....	86
Canada	86
Iqaluit MOU	87
Naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat.....	88
Avaleraasartuut	88
Amassat	88
Suluppaakkat	89
Qalerallit	89
Isumaqatigiissutit pisussaaffiillu allat.....	90
Ikerinnarsiortunik nakkutiginninneq pillugu isumaqatigiissut	90
Aalisarnermik nakkutilliineq	91
Ilanngussaq 1: 2024-mi piginnaatitsissutit	96
Ilanngussaq 2: Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutit pisassiissutinillu atuinerit.....	99
Suluppaakkat	99
Tunu.....	99
Irmingerip Imartaa.....	100
Tupissutit	101
Nataarnat.....	102
Qeeqqat.....	102
Ammassak.....	103
Tunu.....	103

Saarullernat	103
Norskit ammassassui upernaakkut suffisartut (atlanto-skandisk)	105
Avaleraasartuut	106
Tinguttuut	107
Egalukkat saarulliillu	108
Aalisakkat allat - sinerissap qanittua	108
Saattuut	108
Uiluiit	110
Kapisillit	112
Nipisat, arnarluit	113
Ilanngussaq 3: Misileraalluni 2024-mi aalisarnerit pilersinneqartut	116
Avataasiorluni misileraalluni aalisarnerit	116
1. Ingerlatsiveqarfimmi Tunup avannaani saarulliit (avataani)	116
2. Kalaallit Nunaata kitaani saarulliit (avataani)	117
3. Kalaallit Nunaata kitaani saattuut (avataani)	118
4. Tunumi ammassassuit (avataani)	119
Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarnerq	120
1. Tunumi (sinerissap qanittuani) nipisanniarneq	120
2. Kalaallit Nunaata kitaani inalugallit (sinerissap qanittua)	121
3. Kalaallit Nunaata kitaani eqqusat (sinerissap qanittua)	121
4. Kalaallit Nunaata kitaani (sinerissap qanittuani) nataarnarniarneq	122
5. Kalaallit Nunaata kitaata kujataani ammassassuit (sinerissap qanittua)	122
Misileraalluni aalisarnermi atortut	123
9. Aningaasarsutugalugu (avataani) qalerallinniarnermi eqalussuarnut risti	123
Inernilerneq	124

Siulequt

Aalisarneq tassaavoq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit anginersaat pingaarnersaallu, Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut aalisarnerup pingaaruteqarneranut aamma ingerlataqarfiup pilersitaani suliffiit amerlassusaannut naleqqiullugu. 2025-mi aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat (Aalisarneq pillugu inatsit) atulerpoq, ukiumi qaangiuttumi aalisarneq pillugu Naalakkersuisut nalunaarusiornissaannik taassumalu Inatsisartunut saqqummiunneqarnissaanik aalajangersaasoq.

"§ 53 Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni aalisarnermi ineriartorneq pillugu ukiumoortumik nalunaarut Naalakkersuisut saqqummiutissavaat. Ukiumoortumik nalunaarut Kalaallit Nunaata aalisarnikkut aningaasaqarneranik aamma aalisarnernik aqutsinermik imaqassaaq, tassunga ilanngullugit paasissutissat katersorneqartut taakkulu atorineqarneri pillugit takussutissiaq, aqutsinermi pilersaarutit atuuttut, aqutsinermi pilersaarutit nutarterneqarsimasut aamma allaassutaasinnaasut aamma aalisakkerivinnut inatsisini malittarisassat atuuttut pillugit takussutissiaq tassunga ilanngullugit oqartussaaneq pillugu aalajangersakkat suut atorineqarsimanersut."

Aalisarnermi ukiumut nalunaarusiaq 2024 taamaalilluni tassaavoq Aalisarneq pillugu inatsimmi nutaami nalunaarusiaq siulleg aallaaviatigullu aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat 1996-imeersoq tunngavigalugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma Pisassiissutit pillugit nalunaarusiaq suliarineqartartoq Inatsisartunullu agguanneqartartoq taarserlugu. Nalunaarusiarli manna Aalisarneq pillugu inatsit naapertorlugu siusinnerusunut naleqqiullugu annertusineqarluni. Nalunaarusiami aalisarnermik aqutsinermi ineriartorneq saqqummiunneqassaaq, tassunga ilanngullugu aqutsinissamut pilersaarutit inatsisillu suliarinerini, aningaasaqarnerup ineriartornera, nunani tamalaani suleqatigiinneq aamma aalisarnermut tunngasutigut isumaqatigiinniarnert kiisalu aalisarnermik nakkutilliineq. Siunertaq tassaavoq aalisarnerup qanoq aqunneqarneranik ineriartorneranillu assiliap assigiinngisitaartup paasineqarnissaa.

Qulaani allassimasut tunuliaqutaralugit Aalisarnerup Ukiumut Nalunaarusiaa Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nassuiaatitut aamma Nunat Allat pillugit Ingerlatsinermi Nassuiaatitut Inatsisartuni suliarineqassasoq Naalakkersuisut kissaatigaat - nunatsinni inuussutissarsiutit pingaarnersaannik aqutsineq pillugu Inatsisartuni politikikkut oqallinnissaq pingaaruteqartutut isigineqarpoq.

2024-mi aalisarnermik aqutsineq annerusumik inatsisip nutaap suliarineqarneranik sunnerneqarsimallunilu tunngavissiisimavoq. Pingaarluinnartoq tassaasimavoq aalisarneq pillugu inatsit nutaq 2024-mi akuerineqartooq aamma siusinnerusukkut aalisarneq pillugu inatsimmit 1996-imeersumik taassumalu inatsisitigut allannguutaanik 13-inik taarsiisoq. Aalisarneq pillugu inatsisip majimi Inatsisartunit akuerineqarnerata kingorna nalunaarutiniq nutarterineq suliaqarnerlu aallartinneqarsimavoq. Tassunga atatillugu nutaamik aaqqissuussinissaq toqqarneqarpoq taamaalilluni aalisakkanut ataasiakkaanut nalunaarutit pinnagit siumut sammisumik sulianut

nalunaarusiortoqarluni, taamaalilluni inatsisini pitsaanerusumik ataqatigiinneq qulakkeerneqartariaqarluni.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut 2024-mi aqutsinissamut pilersaarutit nutaat uku akuersissutigaa; sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi aqutsinissamut pilersaarut, avataasiornermi sinerissamullu qanittumi saarullinnut aqutsinissamut pilersaarut, Tunumi avataasiorluni suluppaakkanut aqutsinissamut pilersaarut kiisalu PNNP-ip eqqunneqarnerani saattuat pillugit aqutsinissamut pilersaarutip nutarterneqarnera.

Inatsisinik nutarterineq aalisarnermut sinaakkusiussanik pisariaqartinneqartumik nutarterigaluartoq taamaattoq sulii Inuussutissarsiutinut tapersiisarnermik inatsimmik pisoqalisimasumik suliarineqartussamik ilungersunartoqarpoq, nalunaarutit sulii nutarterneqartussaallutik inatsillu nutaaq tamakkiisumik atulersinneqassalluni.

Aamma Kalaallit Nunaata Kitaani raajat ikiliartorneri pillugit siunnersuisoqarpoq ajorluartumillu pisarineqartartuni aamma taamaattoqarluni peqatigisaanillu Kalaallit Nunaata Kitaani aamma Tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermi qalerallit ikiliartortut pillugit aamma siunnersuisoqartarluni. Aalisarnerit taakku marluk Kalaallit Nunaanni aalisarnermut aningaasarsiornikkut pingaaruteqartuupput taamaattumillu ikiliartortunik siunnersuineq aamma aalisarneq pillugu aningaasarsiornerup ineriartorneranut pingaaruteqarlutik.

2024 tamakkerlugu ineriartorneq immikkoortuni tulliuttuni saqqummiunneqarpoq, 2024-mi Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsinermi annerunerusumik paasissutissaqarluni. Aalisarnermik aqutsinermi ammasumik pissuseqarneq qulakkeerniarlugu Inatsisartuni suliarineqareernerata kingorna nalunaarusiaq naalakkersuisut.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarpoq.

Atuarluarisi,

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermit Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoq

Peter Borg

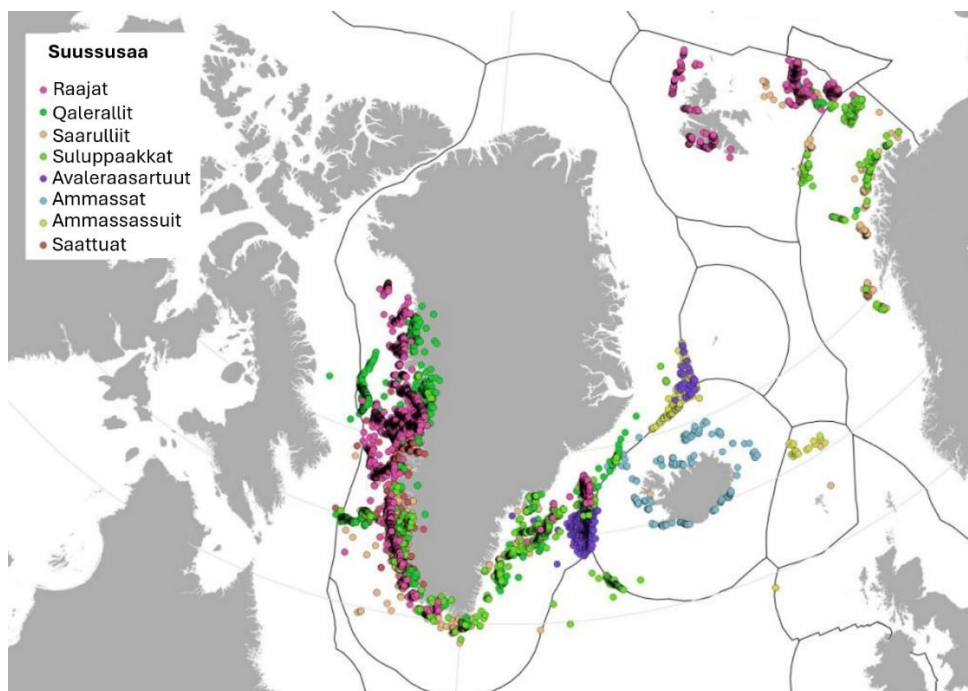

Aallaqqaasiut: Kalaallit Nunaanni aalisarneq
naalakkersuisoqarfiullu sulinera

2024-mi naalakkersuisoqarfimmut akisussaaffigineqartut tassaapput aalisarnej piniarnerlu. Marts 2025-mi qinersinerup kingorna nunalerineq imminullu pilersorneq aalisarnermut piniarnermullu ataatsimuulersinneqarput, nalunaarusiarli manna 2024-mi ukiumi aalisarnermut tunngasuummat naalakkersuisoqarfik siusinnerusukkut taaguutaa Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfittut nalunaarusiami matumani eqqaaneqartassaaq.

Kalaallit Nunaat immami pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissut aqutugalugu naalagaaffiit sineriallit allat suleqatigalugit piujuartitsisumik isumalluutinik atuinnissamut pisussaaffeqarpoq. Taamaattumik Nunarsuup Immikkoortuini Aalisarnermik Aqutsinermi Suliniaqatigiiffinnik nunat tamalaat imartaannik aqutsineq pillugu Aalisarnermik Piniarnermillu Naalakkersuisoqarfik nunanik allanik suleqateqarpoq aalisakkanilu attuumassuteqartuni naalagaaffinnik sinerialinnik isumaqatigiissuteqarluni.

Kalaallit Nunaanni aalisarnej Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani kiisalu naalagaaffiit allat imartaanni nunallu tamalaat imartaanni pisarpoq, tamanna takussutissiami 1-imi takuneqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaa sinerissamiit avammut 200 sømilinut isorartussuseqarpoq aamma Kalaallit Nunaata kitaani Tunumullu agguarsimalluni Kujataata avataani avinneqarteq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni aalisarnej avataasiorluni aalisarnermut (aamma avataani aalisarnermik taaneqartarteq) aamma sinerissamut qanittumi aalisarnermut avinneqarsimavoq (aamma sinerissap qanittuani aalisarnermik taaneqartarteq). Imartat taakku marluk aallaaviatigut tunngaviusumik titarnerup avataani 3 sømilimi immikkoortinneqarput, taamaattorli aalisarnerit ilaanni malittarisassat allat atuullutik. Takussutissiaq 1-imi Kalaallit Nunaanni aalisarnermut periarfissat pillugit takussutissiivoq.

Takussutissiaq 1: Kalaallit Nunaanni aalisarnermi periarfissat.

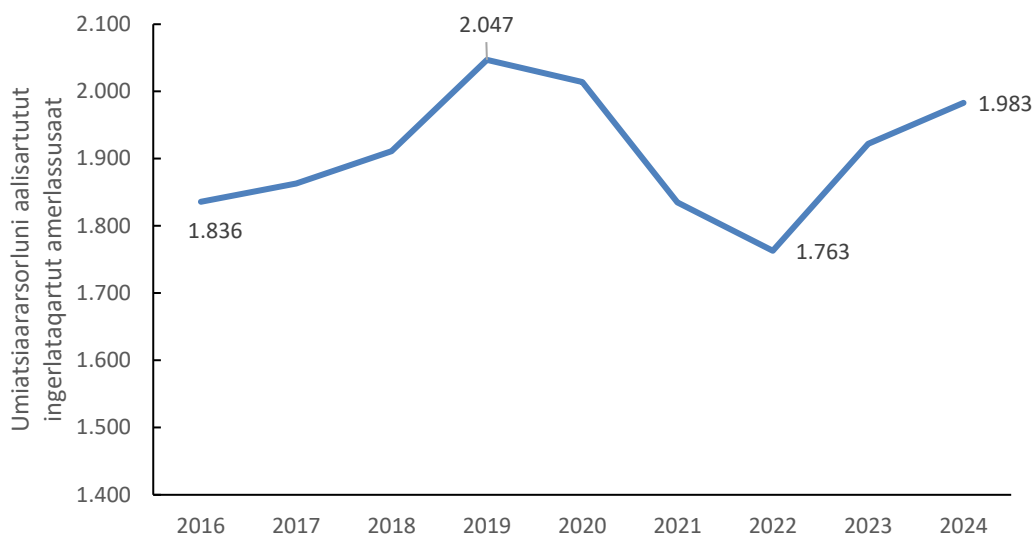
Inuiaqatigiinnit pigineqartunik Kalaallit Nunaata imartaani aalisakkanik isumalluutunik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aqutsivoq. Aalisarneq pillugu inatsimmi taassumalu malitsigisaani inatsisini tunngaveqartumik ingerlatseriaatsit assigiinngitsut aqqutigalugit aalisarnermik inuussutissarsiuteqartunut pisuussutit atugassanngortinneqarput.

Sinerissap qanittuani aalisarneq

Sinerissap qanittuani aalisarneq tassaavoq 3 sømilit iluani niuernikkut isertitaqarfiulluni aalisarneq aamma 6 meterit inorlugit angallatit (umiatsiaaqqat) imaluunniit angallatit mikinerusut atorlugit pisartoq. Tamanna annerusumik kitaani pisarpoq, taamaattorli Tunumi killilimmik aalisartoqarluni. Sinerissap qanittuani aalisarnermi qassutit ningittakkallu atorneqarnerusarput, aalisarnernili aalajangersimasuni qalorsuit pullatillu atorlugit aalisartoqarluni. Sinerissap qanittuani aalisarnermi aalisakkat pingaernerit tassaapput qalerallit, raajat, saarulliit, saattuat nipisaallu, kisianni aamma aalisakkanik allanik arlalinnik amerlanngitsunik aalisartoqarluni.

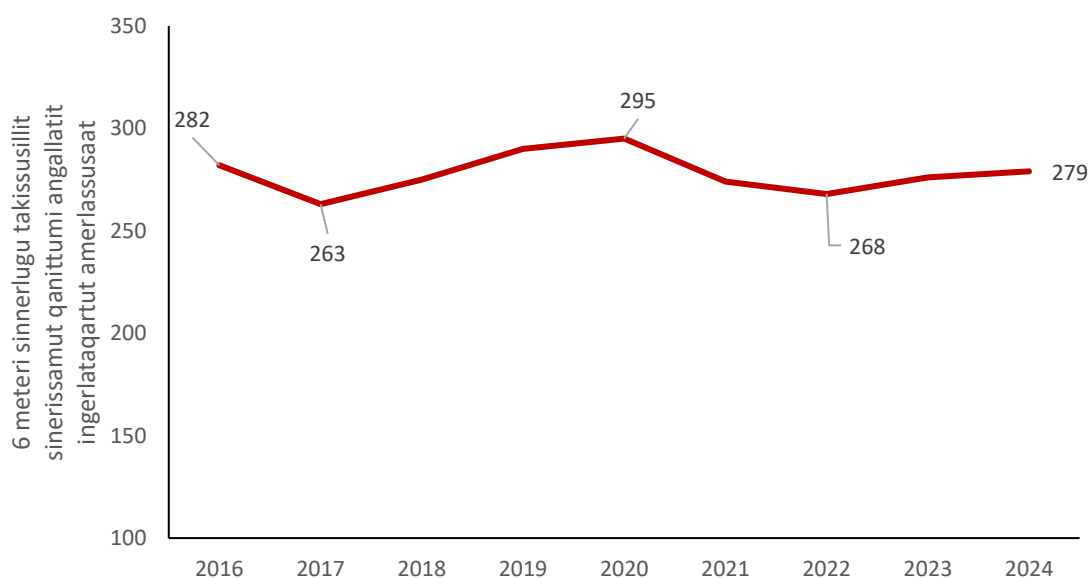
Umiatsiaararsorluni aalisartut angallatillu amerlassusaat

Takussutissiami ataaniittumi piffissami 2016-2024-mi umiatsiaararsorlutik aalisartutut ingerlataqartut amerlassusaasa ineriartornerat takutinneqarpoq. Umiatsiaararsorluni aalisartut amerlassusaat tassaangilaq umiatsiaararsorluni aalisarnermi tamakkiisumik suliaqartut amerlassusaat, tassa tassani inuussutissarsiutigalugu aalisartorpassuit isertitanut allanut tapertatut aalisarneq ingerlammassuk. Takussutissiamit takuneqarsinnaasutut piffissami 2016-2024-mi umiatsiaararsorluni aalisartut amerlassusaat 1.763-it aamma 2.047-it akornanni nikerarput. Piffissap ingerlanerani 2016-imi 1.836-nit 2024-mi 1.983-inut umiatsiaararsorluni aalisartut amerleriarput. Tamanna 8 %-imik amerleriarnermut naapertuuppoq. Taamaattorli tassani annerunerusumik nikerartoqartarpoq. Amerlassusaat 2019-imi amerlanersaapput umiatsiaararsorluni aalisartut 2.047-iullutik, kingorna amerlassusaat ikileriarput 2022-mi ikinnerpaallutik, aalisartut 1.763-iullutik. Tassanngaanniit amerlassusaat 2024 tikillugu amerleqqipput.

Takussutissiaq 2: Umiatsiaararsorluni aalisartut ingerlataqartut amerlassusaasa 2016-2024-mi ineriartornerat

2023-miit 2024-mut umiatsiaararsorluni aalisartut amerlassusaat 61-inik amerleriarput, tassa 3%-it missaannik amerleriarneq. Takussutissiami ataaniittumi piffissami 2016-2024-mi sinerissamut qanittumi aalisarsimasut 6 meterit sinnerlugit takissusilinnik angallatit amerlassusaasa ineriartornerat takutinneqarpoq. Ataatsimut isigalugu piffissaq tamakkerlugu sinerissamut qanittumi aalisarnermi angallatit (6 meterinik takinerusut) amerlassusaat allanngorsimanngilaq, 2016-imi 282-init 2024-mi 279-inut. Tassani angallatit ingerlataqartut amerlassusaat 2017-imi 263-inut ikileriarlutik, kingornalu 2020-mi 295-inut amerleriarlutik. Kingorna amerlassusaat 2022-mi 268-inut ikilippit, 2024-mi kingumut 279-inut suunngitsuaqqamik amerlillutik.

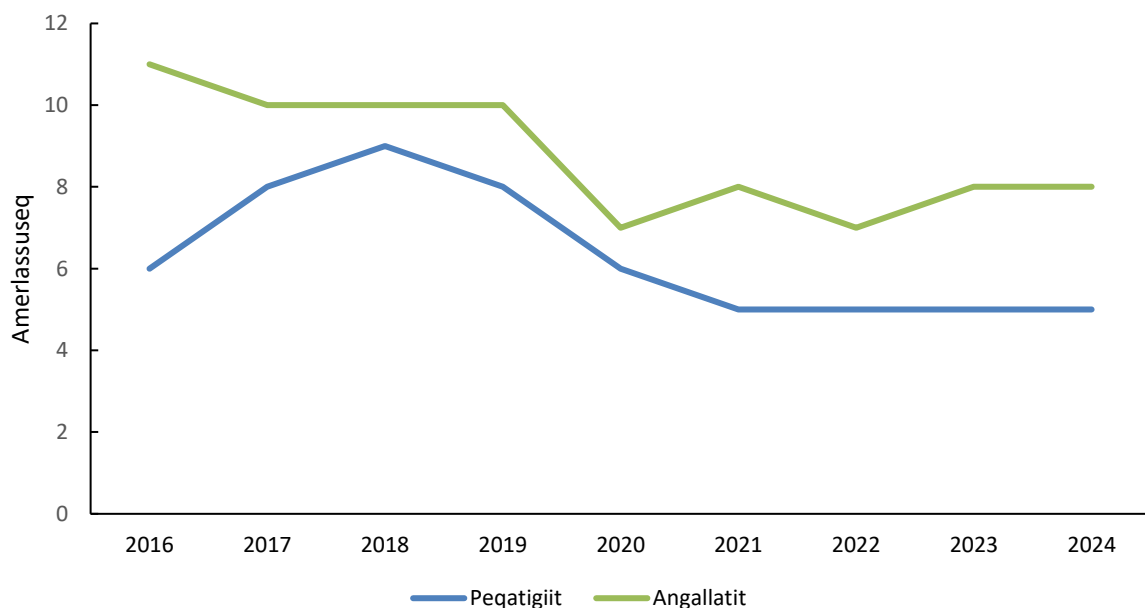

Takussutissiaq 3: 6 meteri sinnerlugu takissusillit sinerissamut qanittumi angallatit ingerlataqartut amerlassusaasa 2020-2024-mi ineriartornerat

Avataasiorluni aalisarneq

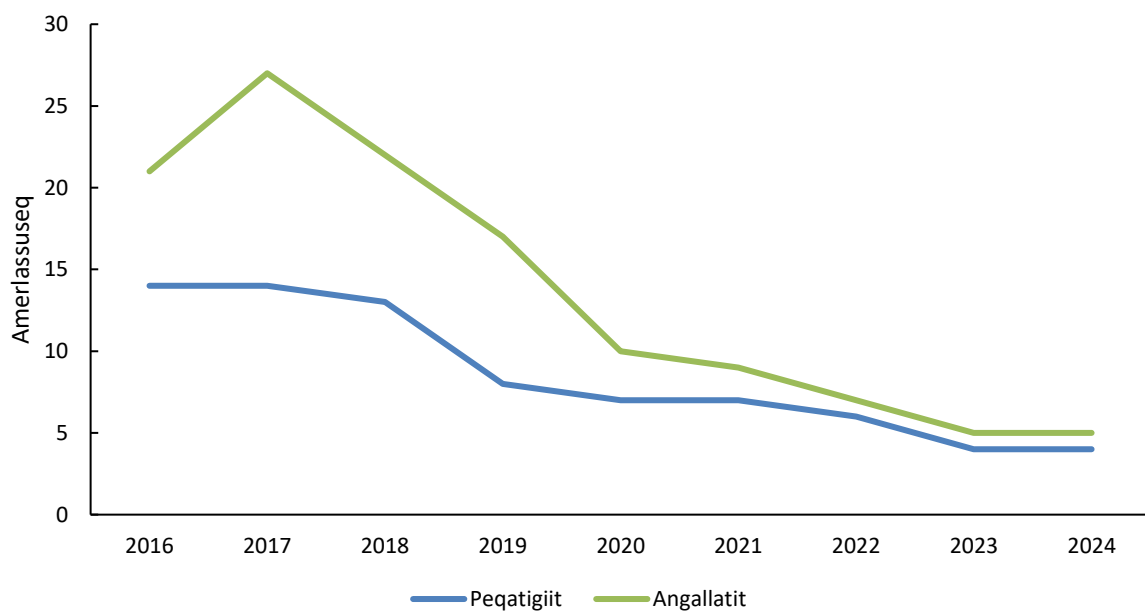
Avataasiorluni aalisarneq tunngaviusumik titarnermiit 3 sòmilit avataani 200 sòmilit tikillugit ingerlanneqarpoq kiisalu nunat allat aalisarnermi imartaanni aamma nunat tamalaat imartaanni. Imartat kingullertut taaneqartut marluk nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit aqutugalugit aamma Nunarsuup Immikkoortuani Aalisarnermik Aqutsinermi Suliniaqatigiiffiit aqutugalugit Kalaallit Nunaat periarfissaqarpoq. Avataasiorluni aalisarneq Kalaallit Nunaata Kitaani aamma Tunumi angallatit angisuut atorlugit ingerlanneqarpoq. Kilisaatit killeqartumillu ningittakkat atornerqarput. Avataasiorluni aalisarnermi pingaarnertut raajat, qalerallit, saarulliit, suluppaakkat kiisalu ikerinnarsiortut soorlu ammassat, ammassassuit avaleraasartuullu aalisarneqarput.

Avataasiorluni aalisartuni ingerlatisuni (uani assagiaarsunniat, uilorniat misileraallunilu aalisartut ilanngunniqanngillat) 2016-miit 2018-mut amerliartorsimagaluarlutik 2021-miit tallimanut inississimapput, taamaasillutik ataavaartunngorlutik amerlassutsimikkut. Kilisaatilli aalisarsimasut amerlassutsimikkut nikerarnerusimapput. Uani takussutissamiittut erseqqissaatigineqassaaq kilisaatit aalisarnermik ingerlataqartut, akuersissummillu atuisut pineqarmata. Taamaasilluni ukiup ingerlaneranni kilisaatit amerlassusaat annertunerusimasinnaavoq, tassanilu peqqutaasinnaallutik ajutoornerit, attartuisimanerillu kilisaatinik assigisaallu peqquteqartumit.

Takussutissiaq 4: Piffiup ingerlanerani peqatigiiffiit kilisaatillu avataasiorlutik (ATG, CAA, CAS, COD, GHL, HAD, HAL, POC, POK, RED, RNG, USK)-nik kilisassimasut amerlassusaasa allanngornerat 2016-miit 2024-ip tungaanut

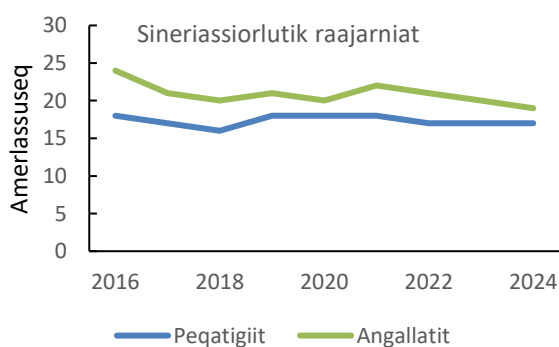
2017-miit 2024-ip tungaanut peqatigiiffiit aalisartut 14-iusimasut 2024-imi sisamanngorsimapput. Kilisaatillu ikileriarujussuarsimapput piffimmi tassani, tassa 27-iviniik tallimanngorsimallutik 2024-imi.

Takussutissiaq 5: Piffimmi 2016-miit 2024-ip tungaanut ikerinnarsiortunik (CAP, HER, MAC, WHB)-nik aalisarsimasut peqatigiiffiit kilisaatillu amerlassusaasa allanngorneri

Raajarniarneq

Raajarniarnermi peqatigiiffiit kilisaatillu amerlassusaasa allanngornerat takussitissiami ersippoq. Ukiunilu taakkunani peqatigiiffiit kilisaatillu raajarniarsinaatitaanerminik atuisimasut kisimik ilanngunneqarsimapput. Sineriassiorlutik raajarniuteqqat peqatigiiffiillu amerlanerupput avataasiortunit. Piffimmilu 2016-miit 2024-ip tungaanut sineriasiortut avataasiortullu amerlassusaat ataavartuusimalluni.

Takussutissiaq 6: 2016-mit 2024-mut raajarniartut nikerarsimaneri sineriasiortut (saamerlermi) avataasiortullu (talerperlermi)

Misileraalluni aalisarnerit

Aalisarnermik aqutsinerup ilaa pingaaruteqartoq tassaavoq aalisarnerup sammivinnut nutaanut ineriartortinnissaa, tassanilu ilaatigut aalisakkat nutaat, sumiiffiit nutaat, sakkut nutaat il.il. ilaallutik. Naalakkersuisoqarfiup soqutiginaartutut isigisai imaluunniit Pinngortitaleriffimmiit siunnersuutit

tiguneqartut imaluunniit inuussutissarsiortunit siunnersuutit tiguneqartut tunngavigalugit misileraalluni aalisarnerit arlallit ukiut tamaasa aallartinnerini pilersinneqartarput. Misileraalluni aalisarnerit ukiut pisassiiffiusut ataasiakkaarlugit pilersinneqartarput taamaattumillu aallaaviatigut ukiumit ataatsimiit tullianut misileraalluni aalisarnerit akornanni ataqatigiittoqarnani.

Misileraalluni aalisarnerit inuussutissarsiortunut assut annaasaqarfiusinnaapput, tassa misileraalluni aalisarnerup ingerlanneqarnerani aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaanera nalunarnerusinnaammat. Tamatuma kingunerisaanik misileraalluni aalisarnerit ingerlataqarlutik ingerlareersunit amerlanertigut salliutinneqarneq ajorput. Niuernikkut pisassiissuteqaratik ingerlataqartut misileraalluni aalisarnerni peqataanissaq pillugu qinnuteqarnissamik kissaateqartarput, tassa taamaaliornikkut aalisarnissamik periarfissaqalissagamik.

Misileraalluni aalisarnerup inernera piffissami sivilunerusumi imminut akilersinnaasumik niuernikkut ingerlataqarnissamut tunngavissaqartoq uppersarsineqarpat aalisarnerup niuernikkut ingerlanneqarluni aalisarnermut nuunneqarsinnaanersoq naalakkersuisoqarfimmit misissorneqassaaq. Tinguttuunik avaleraasartuunillu aalisarnerit misileraalluni aalisarnerit niuernikkut ingerlataqarluni aalisarnernut ingerlataqalersimanernut assersuutaapput.

Misileraalluni aalisarnerit 2024-mi pilersinneqartut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, ingerlataqarlutik peqataasut aamma pisassiissutinik iluaquteqartut peqatigalugit ilanngussaq 3-mi allaaserineqarput.

Aalisarnermit paasissutissat

Kalaallit Nunaanni aalisarnerniit paasissutissat arlallit katersorneqartarput ataqatigiinnerni arlalinni atorneqartartut. Paasissutissat katersorneqartut ilai Pinngortitaleriffik isumaqatigiissutigalugu katersorneqartarput, taakku ilisimatuussutsikkut siunnersuusiornissamut atorneqartarlutik. Aalisarnerni tamani pisat nalunaarutigineqartussaapput niuernikkut aalisarnerunersoq imaluunniit misileraalluni aalisarnerunersoq apeqquataatinnaq.

Tunisineq imatut paasineqarpoq aalisartup pisiortortullu akornanni nuussineq. Aalisartup aalisakkat pisani pisiortortumut tunippagit tunisinermut tassunga uppersarsaatitut tulaassinermi nalunaarummik aalisartoq immersuissaaq. Tulaassinermi nalunaarut aalisartoq, aalisarnissamut akuersissut, angallat sakkullu atorneqartut pillugit paasissutissanik kiisalu pisat pillugit paasissutissanik imaqartoq. Pisat pillugit paasissutissat assersuutigalugu tassaapput sumiiffik aamma pisat aamma piffissaq pillugu paasissutissat, aalisakkat suut pisallu amerlassusaat pillugit paasissutissat, kiisalu pisarisuukkat imaluunniit iginneqartut pillugit paasissutissat. Aalisartoq aamma pisat tunineqanngitsut pillugit paasissutissiissaaq, soorlu pineqartup nammineq aalisakkat pisarineqarsimasut tigummiinnarpagit.

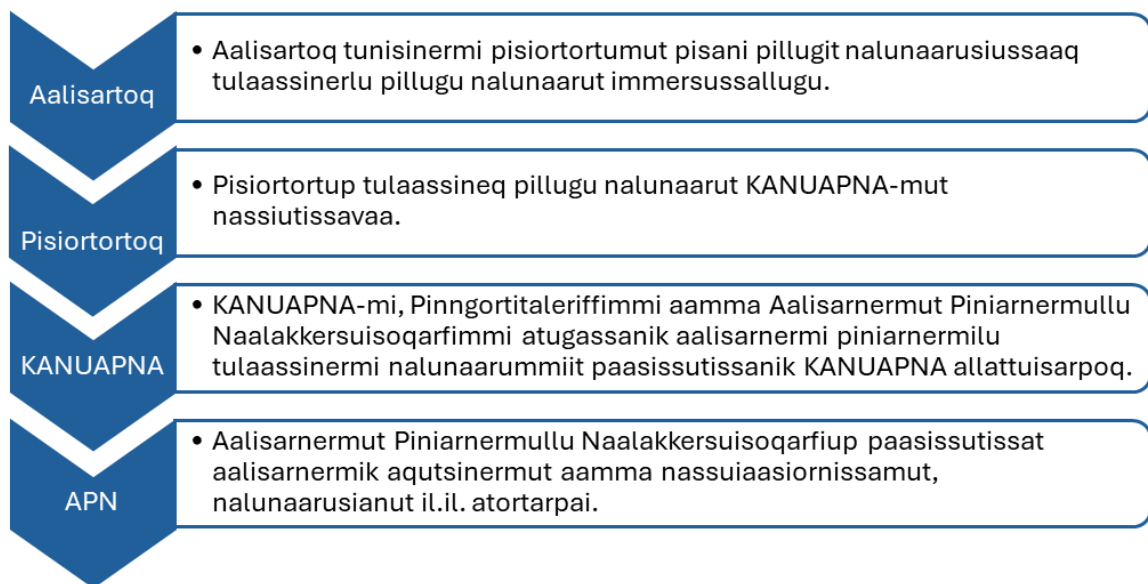
Taamaalilluni sinerissamut qanittumi aalisartuniit paasissutissat uku aqutsinermi atorneqartussat katersorneqartarput:

- Pisat, tassunga ilanngullugit pisarisuukkat

- Sakkut, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu oqummersat amerlassusaat
- Angallammit, umiatsiaaqqamit, qamuterallannit qimussimilluunniit aalisarneqarnersut
- Aalisarnerup sumiiffia
- Aalisarnerup sivilissusaa
- Piffissaq aalisarfiusoq

Tunisineq pillugu paasissutissat pisiortortup Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Piniarnermillu Nakkutilliisoqarfimmut (Kanuaapna) nassiutissavai.

Angallatit 9,4 meterit takinerusulluunniit angallammi allattaaveqarnissamik pisussaaffeqarput. Siunissami aalisariutit tamarmik elektroniskimik angallammi allattaaveqalissapput, maannakkulli amerlanerit angallammi allattaaviit pappiliat atorpaat. Ingerlatseqatigiiffik angallatip allattaavianik immersuinissamut pisussaaffeqarpoq, tunisinerup kingorna 48 tiimit qaangiutsinnagit KANUAPNA-mut nassiunneqartussa. Angallatip allattaavia ilaatigut aalisarnissamut akuersisummik, angallat sakkullu atorineqartut kiisalu pisat pillugit paasissutissanik imaqarpoq. Pisat pillugit paasissutissat assersuutigalugu tassaapput sumiiffik aamma pisat pillugit piffissaq pillugu paasissutissat, aalisakkat suut pisallu amerlassusaat pillugit paasissutissat, kiisalu pisisuukkat imaluunniit iginneqartut pillugit paasissutissat.

Takussutissiaq 7: Pisanik tunisinermi paasissutissanik katersineq pillugu takussutissiaq

Angallatip allattaaviinik imaluunniit tulaassinermi nalunaarutit KANUAPNA-mit tiguneqarnerisa kingorna sulisunit paasissutissat Aalisarneq Piniarnerlu pillugu paasissutissaasivimmut nalunaarsuisarput. Paasissutissat taakku KANUAPNA-mit, Aalisarnermut Piniarnermillu Naalakkersuisoqarfimmit, Pinngortitaleriffimmit aamma Naatsorsueqqissaartarfimmiit atorineqarsinnaalersarput. Paasissutissat taakku pisassiissutinit qaqitanik nakkutiginninnermi KANUAPNA-mit atorineqartarput, taamaalillutik piffissaq eqqorlugu aalisarnernik

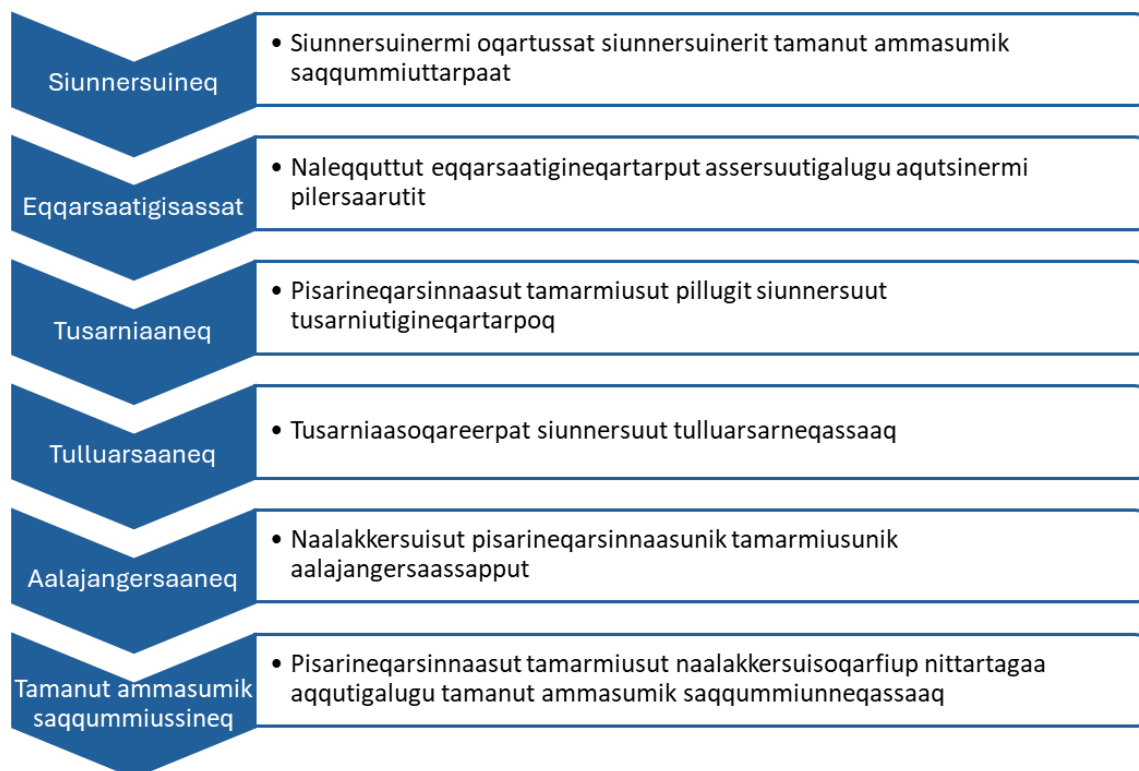
attuumassuteqartunik matusisinnaallutik, Pinngortitaleriffiup paasissutissat taakku misissuinerniillu paasissutissat aalisakkat assigiinngitsut pillugit siunnersuuteqarfiginissaannut atortarpai aamma Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup paasissutissat taakku nalunaarusiat, nassuiaatit il.il. suliarinissaannut atortarpai. Naatsorsueqqissaartarfiup aalisarnej pillugu kisitsisitigut paasissutissiinissamut paasissutissat atortarpai.

Aalisarnermik aqutsineq

Qupperneq 17 quppernert 125-(i)nit

Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aamma pisassiissutininik aalajangersaasarnerit Siunnersuisarfinniit; International Council for the Exploration of the Sea (ICES), Northwest Atlantic Fisheries Organisation (NAFO), ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqatigiit kiisalu Pinngortitaleriffik, aalisagaqassutininik ilisimatuussutsikkut siunnersuutininik Naalakkersuisut ukiut tamaasa tigusaqartarput. Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaanni, Aalisarnissamut Akuersissutit Pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat Nalunaarutaanni inatsisitigut tunngaveqartumik aamma aqutsinissamut pilersaarutit kiisalu nunani tamalaani isumaqatigiissutit naapertorlugit aalajangiinissamut siunnersuutit tunuliaqutaralugit aalisakkat assigiinngitsut tamaasa pillugit pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik (total allowable catches - TAC) Naalakkersuisut aalajangersaasarput. Aqutsinissamut apeqqutit taama ittut, Aalisarnermut inatsit atuuttoq naapertorlugu Aalisarnej pillugu siunnersuisoqatigiinnut tusarniaassutigineqartassapput¹. Aqutsinermut apeqqutit taamaattut Naalakkersuisut nittartagaanni² tamanut ammasumik tusarniaassutigineqartarput tusarniaanerlu naammassereeraangat tusarniaanermut akissutit aamma tassani atuarneqarsinnaasarlutik.

Takussutissiaq 8: Pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit amerlanerpaamik pisarineqarsinnaasunik (TAC) aalajangersaanermi suleriaaseq pillugu takussutissiaq

¹ Aalisarnej pillugu siunnersuisoqatigiit aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu pilersinneqarput, ilaatigut aalisarnermi soqutigisaqatigiinneersunik inuttaqartoq.

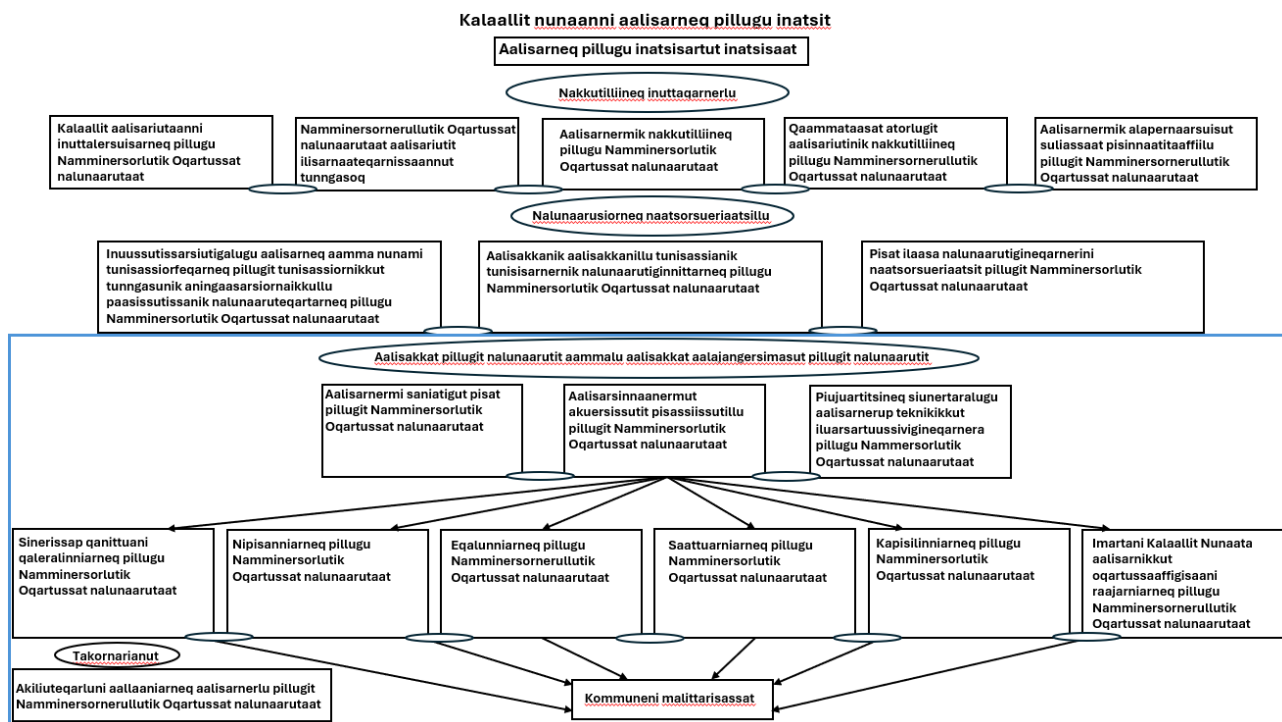
² Naalakkersuisut.gl

2024-mi sinerissamut qanittumi aalisarnerit amerlanersai paggatassiilluni aalisarneq atorlugu aqunneqarpoq, kikkut tamarmik ataatsimut pisassiissutini aalisarlutik taakkulu nungunneqarpata aalisarneq unitsinneqartarluni. Tassunga ilaanngitsut tassaapput raajat aamma sumiiffik 47-mi qalerallit angallatinut Pisassiissutiniq Niuerutigineqarsinnaasunik Nammineq Pigisaqartunut (PNNP). Aalisarnissamut akuersissummik pissarsiniaraanni inatsisilik attuumassuteqartunik naammassinnittoqassaaq kommunillu aqutigalugit akuersissut pillugit qinnuteqartoqassalluni. Avataasiorluni aalisarnermi Sullissivik aqutigalugu aalisarnermut aalajangersimasumut akuersissutit pillugit qinnuteqartoqassaaq ukiullu naannginnerani tamakkerlugit aalisarneqarsimasussanik akuersissummut pisassiissutit amerlassusaat allanneqarsimassallutik. Avataasiornermi pisassiissutit Akuersissutit Pisassiissutillu pillugit Nalunaarummi piumasaqaatit naapertorlugit Naalakkersuisunit agguanneqartarput.

Aalisarnerit aalajangersimasut taakkuninngalu aqutsinerit saniatigut aalisarnermik aqutsinerup pisinnaalerneranut arlalinnik suliaasaqarpoq soorlu aalisakkat pillugit aqutsinissamut pilersaarutiniq ineriartortitsineq atulersinnerilu, aalisakkat ataatsimoorussat nunallu allat imartaannut periarfissaqarneq pillugu nunani tamalaani suleqatigiinneq isumaqatigiinniarnillu, aalisarnermi nutaaliorneq suliniutillu, nunap immikkoortuini ineriartorneq inuussutissarsiutinillu tapiissuteqartarneq, inatsisitigut suliniutit nutaat kiisalu aalisarnermik inatsisit naapertorlugit nakkutilliineq nakkutiginninnerlu.

Inatsisit

Aalisarneq pillugu inatsisit atuuttut malillugit aqunneqarpoq 2024-milu aalisarneq pillugu inatsit nutaaq akuerineqarluni 2025-mi januaarip aallaqqaataani atulersinneqartoq, tamatumalu malitsigisaanik nalunaarutiniq attuumassuteqartunik nutarterinermi suliarujussuulluni. Takussutissiami ataaniittumi 2024-mi siusinnerusumili aalisarnermut tunngasuni inatsisit takutinneqarput, karsit qalipaattillit tassaallutik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi Aalisarnermut Immikkoortortap akisussaaffii, nalunaarutillu sinneri Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Piniarnermillu Nakkutilliisoqarfiup akisussaaffigalugit. Akuersissutit pisassiissutillu, aalisarnermi piasisuukkat, pijuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera il.il. pillugit nalunaarutini aalisakkat assigiinngitsut pillugit nalunaarutit ilanngussuunnerisigut nalunaarutit ikilisarnerisigut inatsisit paasiuminarsarneqarnerat Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit 2024-mi isiginiarneqarput. Suli sulisoqarpoq 2025-mullu ukiumut nassuiaammi allaaserineqarumaarluni.

Takussutissiaq 9: 2024-mi aalisarnermut tunngasuni inatsisit pillugit takussutissiaq, Aalisarnermut Immikkoortortap akisussaaffii karsimi tungujortumik nalunaaqutserneqarsimapput.

Aalisarnermut tunngasuni inatsisit ineriartorneri

Aalisarnermut tunngasut iluini inatsisitigut aalisarneq pillugu inatsisip akuerineqarnera 2024-mi pisuni ataasiakkaani annertunersaavoq.

Inatsisip eqqunneqarnerani makkua qulakkeerunniarneqarput;

- aalisarnermut sinaakkutissanik pilersitsinissaq, aalisarnermik ingerlataqartuniit iluanaarutit inuiaqatigiit aalisartullu akornanni tulluurtumik agguarneqarnissaannik qulakkeerinnittoq - pisuussutit inuiaqatigiinnit pigineqarneri pingaarteqartumik tunngaviulluni;
- aalisarnermut sinaakkutissanik pilersitsinissaq, pisuussutit siunissami iluaqutigineqarnissaannik qulakkeerinnittoq, tassa imaappoq kinguaariinnit tullinnguuttunit iluaqutigineqarsinnaallutik (uumassuseqarnikkut piujuartitsineq);
- aalisarnermut sinaakkutit aningaasarsiornikkut pitsaanerpaamik iluaqutegarnissamut tunngavissisut (aningaasarsiornikkut piujuartitsineq);
- tassunga atatillugu aamma inuuniarnikkut, suliffissaqarnikkut, sumiiffinni nunallu immikkoortuini soqutigisat aamma eqqarsaatigineqarlutik;
- aqutsinermi ilisimasallit qinikkanit sunnerneqaratik aalajangiisussaannerat eqqortinneqarluni (inuuniarnikkut piujuartitsineq) kiisalu

- aqutsinermi inuussutissarsiutinilu ammasumik pissuseqarnissamut sinaakkutissanik pilersitsineq, ilaatigut paasissutissat katersorlugit tamanullu ammasumik saqqummiussisarluni.

Tunngaviit taakku suliniutini arlalissuarni piviusunngortinneqarput, maannakkullu aalisarnermi inatsisinut ilaalerlutik.

Pisuussutit *inuiaqatigiinnit pigineqarneri* pillugit tunngavimmut naleqqiullugu suliniutini pingaaruteqartuni eqqaaneqarsinnaapput

- aalisarnernut pisinnaatitaaffiit erseqqilluinnartumik aallaaviusumik Kalaallit Nunaannut attaveqartumit ingerlataqartumit pigineqassasut;
- ingerlataqartoq immi pisuussutitut periarfissamik piginnittuunngilaq aamma
- pisuussutit iluaquteqarnissamut pisinnaatitaaffik taakkuninnga iluaquteqarnissamik pisussaaffimmik illuatungilerneqassasoq, taamaalilluni inuiaqatigiit taakkuninnga iluaquteqarlutik.

Siunissami ungasinnerusumi peqassutsit kinguaassiorsinnaanerini qulakkeerinnissinnaasunik *Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut amerlineqannginnissaat pillugu tunngavik* ilaatigut malittarisassanik kinguneqartitsivoq imatut aalajangersaasut,

- sumiiffiit pisassiiffiunngitsut aalisagaqatigiinnik pisassiiffiusunik aqutsinermi atorineqassanngitsut;
- ilisimatuussutsikkut siunnersuineq sapinngisamik pitsaanerpaaffissaminiissasoq;
- siunnersuineq aalisagaqatigiinnik aallaaveqassasoq;
- nunani tamalaani malittarisassat naapertorlugit aalisakkanut pingaaruteqartunut tamanut aqutsinermi pilersaarutit ineriartortitsisoqassasoq;
- aqutsinissamut pilersaarutit taamatut ineriartortinneri ilisimatuut, atuisut aqutsisullu akornanni suleqatigiinnerisigut pissasoq aamma
- aqutsinissamut pilersaarutit aalisarnernik pineqartunik aqutsinermut tunngaviussasut.

Aalisarnermi *aningaasarsiornikkut sapinngisamik pitsaanerpaamik ilunaaruteqarnissamut* tunngaviit tassaapput ingerlataqartup aalisarnerminut piumasaqaatit ilisimassagai. Ingerlataqartup aalisarneqarsinnaasut qanoq amerlatigineri ilisimassavai, amerlassutsit taakku pillugit allanik unammillerteqannginnini qulakkeersimassavaa, tulluutut sivilissusilimmi pisuussutitut siunissami periarfissaqarnini qularissanngilaa aamma pisuussutitut periarfissani tunisinnaassavaa - imaluunniit sulit amerlanerusunik pisisinnaassalluni.

Tunngaviit taakku aalisarneq pillugu inatsimmi aalisarnernut tamanut periarfissaqarfiusuni *pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat* atorineqalernerini kinguneqarput. Inatsit malillugu tamanna Kitaani aamma Tunumi raajarniarnermi, Kitaani Tunumilu avataasiorluni qaleralinniarnermi, Aqutsiveqarfimmi 47-mi sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi

(umiatsiaararsortunut nammineq aalajangiiffigisassaavoq) kiisalu Kitaani saattuarniarnermi atuuppoq. Taamaatorli aalisakkat allat aaqqissuussinermut Naalakkersuisunit ilanngunneqarnissaannut inatsit periarfissaqarpoq.

Aqutsiveqarfimmi 47-mi; Qeqertarsuup Tunuani, Uumannami aamma Upernavimmi sinerissamut qanittumi qalerallinniarnermi umiatsiaararsortunut angallatinullu, umiatsiaararsortut eqqarsaatigalugit nammineq aalajangiiffigisassaq, PNNP-mik aaqqissuussinermut ilaasut ataatsimoortinneqarput, tassa "PNNP-qarlutik aalisartut", aalisartut allat tassaallutik umiatsiaararsortut, sulii paggatassiilluni aaqqissuussinermut ilaasut.

Aalisarnerq pillugu inatsimmut nutaamut tunngaviup ilaa pingaarutilik tassaavoq avataasiorluni aalisarnermi *pisuussutitut periarfissaqartut eqiterunnginnerunissaat* pillugu kissaateqarneq. Aningaasaqarnikkulli misissuinerit uppersisimavaat angallatinut amerlanerusunut aalisarnerup siaruartinnera nunami atugarissarnermi aalisarnerup iluaqutaanerata ajornerulerneranik kinguneqarsinnaasoq. Pissutsit taakku raajarniarnermi pingaartumik atuupput, kisianni aamma aalisarnernut allanut nuunneqarsinnaallutik. Tamanna tunuliaqutaralugu immikkoortuni allani piginnittuunerup siaruartinnissaanut inatsimmi sinaakkutinik imaqarpoq.

Aaqqiissutaasimasooq tassaavoq suliniutit arlallit ataqtigissinneri, tassunga pingaartumik ilaallutik

- pisassiissutit amerlanerpaaffissaattut killiussap apparneqarnerani maannakkut qaffasissusermut naleqqiullugu pisassiissutitut pigisanut ingerlataqartut periarfissaqarnerannik killiliivoq;
- toqqaannangitsumik piginnittuuneq pillugu malittarisassap eqqunneqarnera pisassiissutinit pigisat naatsorsornerinut ilaalerluni, naak taakkunannga piginnittuuneq 50%-imit ikinnerugaluartoq;
- piginnittuunermet atatillugu taaguut "inuk" pillugu malittarisassamik eqqussineq imatut paasineqassaaq inuk nammineq taassumalu qanigisai;
- aalisarnissamut pisinnaatitaaffimmut periarfissamik piffissamik killiliineq;
- agguaasseqqinnissaq siunertaralugu pisassiissutini pigisanik utertitsinissamut tulluurtumik kalerriinissamut Naalakkersuisut periarfissaqarnerat;
- soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi piginneqataalernissaannut periarfissamik ammaassineq aamma
- Kalaallit Nunaata kitaani aalisagaqtigiinni raajarniarnermet ataatsimoorussamik tunngavissanik eqqussineq.

Pisassiissutitut qummut killiliinerit siunnersuutaasut taamaallutik pisassiissutini pigisat assanni amerlanngitsuni eqiterussinnaaneri pinngitsoortinneqarnissaat qulakkeerneqarpoq qularnanngilluinnartumilli tamanna namminermi inuit aalisarnerini maannakkut agguaassinermut naleqqiullugu pisassiissutinit pigisanik agguaasseqqinnermik kinguneqartussaananii.

Inunnut ataasiakkaanut pisassiissutinit qummut killiliussaq 12,5%-imut aalajangersarneqarpoq. Tamanna isumaqarpoq inuit ataasiakkaat arlaannaalluunniit 12,5%-imik sippuisumik pisassiissutinit pigisanik peqarsinnaanngitsoq, pisassiissutinit pigisanut inuup toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu piginnittuunera aallaavigalugu naatsorsuisoqarpat. Tassunga atatillugu pingaarpoq isiginiassallugu taamatut naatsorsuineq inummumut ataatsimut tunngasuummat.

Umiarsuaateqarfiit ilai inuillu ataasiakkaat pisassiissutinit pigisat tamarmiusut 20 %-ii aamma 12,5%-ii sinnerlugit pigisaqassanngitsut, toqqaannanngitsumik piginnittuuneq ilanngullugu naatsorsorneqarpat. Tamanna isumaqarpoq umiarsuaatileqatigiiffiit inuillu taakku ingerlatseqatigiiffinni piginneqataaffigisaminni pisassiissutinit pigisat imaluunniit piginneqataassutit (aktiat) tunisariaqassagaat. Aamma tassani ukiuni qulini ikaarsaariarnermi aaqqissuussineq aalajangersarneqarpoq.

Pisuussutit inuiaqatigiinnit pigineqarneri pillugit tunngaviup malitsigisaanik ingerlataqartut aalisarnissamut periarfissaasa ilaannik Naalakkersuisut utertitsisinnaassapput, taamaalilluni agguaasseqqinneq piginnittuunerullu siaruartinnera taanna aqcutigalugu pisinnaalluni. Qulaani eqqaaneqartutulli naatsorsuutigineqartariaqarpoq taamatut agguaasseqqinneq umiarsuaatileqatigiit aningaasarsiornerannut aamma pisuussutinit iluanaarutinit malunnaatilimmik kinguneqassasoq, kingumullu inuiaqatigiit aalisarnermit iluanaaruteqarneri ikilisillugit. Pisassiissutinit pigisanik utertitsinissamut tunngavik qanorluunniit pisoqaraluarpat ingerlatsinikkut tunngaviit nalinginnaasut isiginiarlugit pisussaassaaq, tassunga naligiittoqarnissaanik ilanngullugu malittarisassaq, tulluurtumillu kalerriisoqarluni, taamaalilluni ingerlataqartoq tamatuma kingorna tulluarsarnissamut periarfissaqarluni.

Inatsisikkut soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit aalisarnermi aningaasaliinissamut periarfissinneqarput. Taamatut pisoqarpat tamanna qularnanngilluinnartumik piginnittuunerup ilumut siaruarneranik kinguneqassaaq.

Raajarniarnermi maannakkut sinerissamut qanittumi angallatit inatsimmi maannakkut angallatinut avataasiortunut atuuttunut atukkanut assingusumik periarfissaqarput, tassa malittarisassat eqqunneqarmata, taakku malillugit Kitaani raajarniarneq tamarmiusoq sinaakkutitigut piumasaqaatit assigiit aallaavigalugit aqunneqarluni. Tamannali isumaqanngilaq angallatit angissusaannut il.il. naleqqiullugu malittarisassat aalajangersimasut assigiinngitsuussanngitsut. Taamaalilluni peqatigisaanik piujuartitsinissamut aaqqiinerit pillugit malittarisassat aqcutigalugit, angallatit mikinerusut aalisarfiillu atugarliortut illersorneqarnissaat siunertaralugit sinerissamut qanittumi sumiiffinni aalajangersimasuni angallatit angisuut aalisarneri killilersorneqassapput. Peqatigisaanik pisassiissutinit pigisanik tunniussinissamut periarfissaq killeqartinneqarpoq, taamaalilluni taanna maannakkut sinerissami qanittumi umiarsuaatillit maannakkut avataasiorluni umiarsuaatilinnut tunniussinerannut atuunnani.

Ilisimasallit qinikkanit sunnerneqaratik aalajangiisussaanerannik tunngavik taassuminnga aqutsinermi aalajangersimasumik tunngavittut inatsimmut ilanngunneqarpoq.

Tunngavimmut tassunga tunuliaqutaasoq tassaavoq pingaartumik aalisarnermut piniarnermullu tunngasut iluini sulianik ataasiakkaanik politikkikkut passussinerit aamma politikkikkut/allaffissornikkut aaqqissuussinermi inatsisitigut tunngaviit eqqortinneqarneri inuit akornanni assut isiginiarneqartarmata, soorlu pissaanermik killormut saatitsinerit naligiimmillu tunngaveqarneq.

Inatsit tassaavoq inatsit tunngaviusoq aamma oqartussaanagermut aalajangersakkanik arlalissuarnik pisariaqartitsisoqarpoq, tassa imaappoq aalajangersakkat inatsimmi nassuiarneqartut sammisaq pillugu nalunaarutini atulersitsinissamut Naalakkersuisunut periarfissiisut; inatsit siusinnerusumut naleqqiullugu taakku inatsimmi nutaami immikkut ittuunerullutik, tamannalu tunuliaqutaralugu ilisimasallit qinikkanit sunnerneqaratik aalajangiisussaanagerat isiginiarneqarluni.

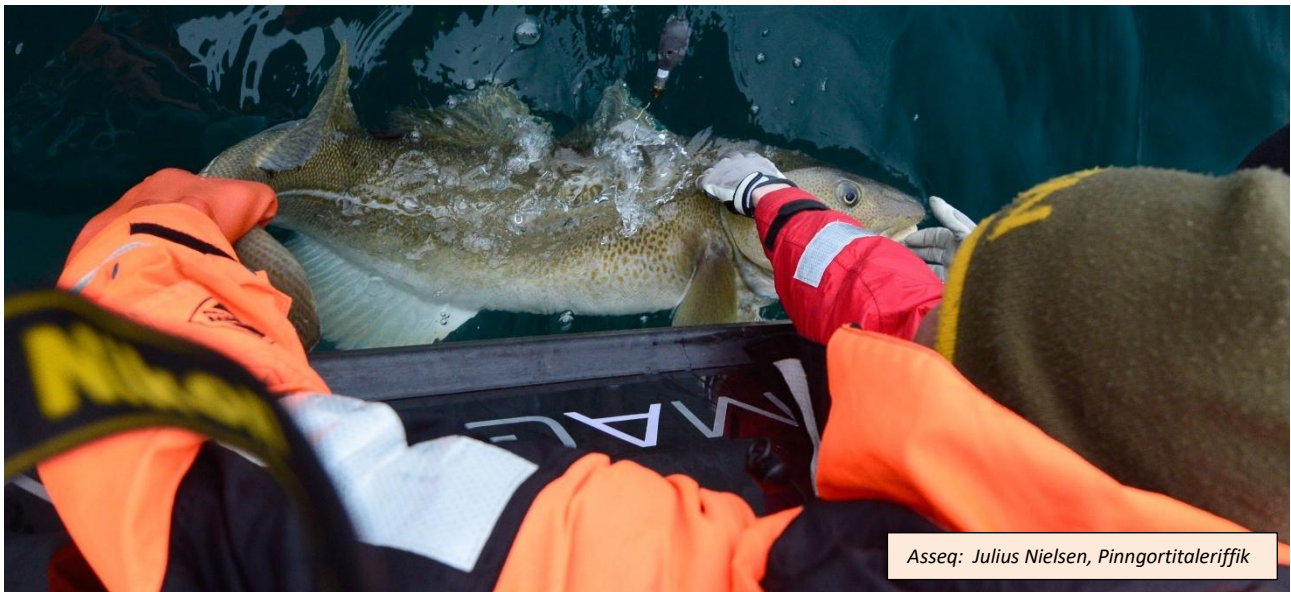
Aalisarneq pillugu inatsimmi nutaami oqartussaataaneq aallaavigalugu 2024-mi nalunaarutit nutaat atulersinneqarsimanngillat. Nalunaarutit taamatut ittut 2025-mi atulersinneqarput ukiumilu tassani nassuiaammi suliarineqarumaarlutik.

Paasissutissanik katersineq pingaarnertigut eqqarsaatigisassat marluk aallaavigalugit ingerlanneqarpoq. Siullermik paasissutissat pitsaasut aalisarnernik aqutsinernut tunngaviupput aamma aalisarnerup amerlassusiinik paasisaqarnissamut taakkualu inuiaqatigiinnut naleqartitsinerannut pingaaruteqarlutik. Aappaatut paasissutissanik katersineq tamanullu saqqummiussineq aalisarnermi piviusut pillugit isertuanneginermik pilersitsivoq taamaalillunilu aalisarnerit amerlanertigut inatsisitigut akuerisaanerannik taakkuninngalu aqutsinermut tunngaviullutik.

Katersineq sapinngisamik amerlanertigut ingerlaannartumik elektroniskiusumillu ingerlanneqassaaq, taamaalilluni kukkusumik nalunaarsuisoqarsinnaanera millisarneqassaaq aamma pisortat allaffissornerini allaffissornikkut isumalluutit allanut atorneqarsinnaalissapput.

Inatsit paasissutissanik katersinermut aamma atortussat katersorneqartut tamanut saqqummiunneqartarnerinut erseqqissunik tunngavinnik periutsinillu pilersitsivoq, taamaalilluni pingaarnertigut eqqarsaatigisassat isumagineqarlutik.

Inatsimmik tassungalu atasunik nalunaarutiniq suliaqarneq nalunaarutiniq malunnartumik ikinnerusunik kinguneqarpoq aalisartunullu ataasiakkaanut inatsisit attuumassuteqartut ajornannginnerusumik pissarsiarineqarsinnaassallutik.

Asseq: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Aqutsinermut pilersaarutit

Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni³ Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsinissamut pingaarnertigut sinaakkutissanik aalajangersaasoqarpoq. Inatsisip siunertaraa aalisakkat naleqquttumik ilisimatuussutsikkullu illersorneqarsinnaasumik iluaqutigineqarnissaasa qulakkeerunneqarnissaat. Aalisagaqartuaarnarnissaa kinguaassiortuarnissaallu aaqqissuulluakkamik ukiullu qanoq ilinera apeqqutaatillugu uumasunik ilisimatuut nalinginnaasumik siunnersuinerat naapertorlugu pitsaanerpaamik iluaquteqarnissaq aamma inuiaqatigiit allamut saassinnaanernannut pisariaqartitsineq pingaartinneqassapput.

Tamatuma saniatigut inuussutissarsiutigalugu aalisarneq eqqarsaatigalugu aalisarneqarsinnaasut aalisariutillu pisarisinnaasaasa imminnut naleqquttuunissaat kiisalu aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnermi suliffissuarni suliareqqiisarfiusuni inuussutissarsiutinilu allani inuussutissarsiummut attuumassuteqartuni aningaasarsiornikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu isiginiagassat pingaartinneqassapput.

Taakkua tunuliaqutaralugit aqutsinissamut pilersaarutinik suliaqarneq tassaavoq aalisarnermik aqutsinermi ilaasoq pingaaruteqartoq, tassa tamanna aalisarnermik aqutsinermik kinguneqarluarnerusumik patajaannerusumillu qulakkeerimmat, inuiaqatigiinnut kalaallinut tamanut iluaqutaasumik aalisakkatigut isumalluutinik ataatsimoorussanik sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaquteqarnissaq qulakkeerneqarpoq. Aqutsinissamut pilersaarutit aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut, Pinngortitaleriffik aamma Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Piniarnermillu Nakkutilliisut suleqatigeqqissaarlugit sularineqarput. Soqutigisaqatigiinnit attuumassuteqartunit tamanit sinniisuuffigineqartumik suleqatigiissitamik pilersitsisoqarpoq Kalaallit Nunaanni aalisarneq

³ Aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq: [ItI 18 1996](#)

pillugu aqutsinissamut pilersaarusiornermut najoqqutassanik aalajangersarneqarsimasunik tunngaveqartunik aqutsinissamut pilersaarusiortussat imaluunniit nutarterisussat⁴.

Aalisarnek pillugu Siunnersuisooqatigiit suleqatigalugit aqutsinissamut pilersaarutit suut ukiuni aggersuni suliarineqassanersut kiisalu aqutsinissamut pilersaarutit suut suliarineqassanersut ukiut tamaasa aalajangiiffigineqartarput. Taakkununga atatillugu tulleriiarinermini allattukkat Aalisarnek pillugu Siunnersuisooqatigiit peqatigalugit nutarterneqartarput.

Aqutsinissamut pilersaarutit sisamat 2024-ip ingerlanerani 2025-mi atulersinneqartussat naammassineqarsimapput. Kisitsisit allattorsimaffiat 1-mi aqutsinissamut pilersaarutit tamarmik 2024-mi atuuttut takuneqarsinnaapput aamma Kisitsisit allattorsimaffiat 2 2025-mi atulersinneqartussat aqutsinissamut pilersaarutit takuneqarsinnaapput (aqutsinissamut pilersaarutit Naalakkersuisut nittartagaanni⁵ takuneqarsinnaallutillu aaneqarsinnaapput):

Kisitsisit allattorsimaffiat 1: Aqutsinissamut pilersaarutit 2024-mi atuuttut

Suussusaa	Aalisariutit	Sumiiffik	Piffissaq atuuffiusoq
Qalerallit	Avataasiortut	Kitaa	2021-2025
Raajat	Avataasiortut aamma Sinerissap qanittuaniittut	Kitaa	2021-2025
Nipisaat	Sinerissap qanittua	Kitaa	2021-2025
Kapisillit	Sinerissap qanittua	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	2021-2025
Qalerallit	Avataasiortut	Tunu	2023-2027
Saarulliit	Avataasiortut	Tunu	2024-2028
Saattuat	Avataasiortut aamma Sinerissap qanittuaniittut	Kitaa	2022-2026

⁴ Kalaallit Nunaanni aalisakkanut assigiinngitsunut aqutsinissamik pilersaarutininut najoqqutassat:
[kal kalaallit nunaanni aalisakkanut assigiinngitsunut aqutsinissamik pilersaarutininut najoqqutassat.pdf](#)

⁵ [Aqutsinissamik pilersaarutit](#)

Kisitsisit allattorsimaffiat 2: Aqutsinissamut pilersaarutit 2024-mi naammassineqartut

Suussusaa	Aalisariutit	Sumiiffik	Killiffik	Piffissaq atuuffiusoq
Qalerallit	Sinerissap qanittua	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	Nutaaq	2025-2029
Suluppaakkat	Avataasiortut	Tunu	Nutaaq	2025-2029
Saattuut	Avataasiortut aamma Sinerissap qanittuaniittut	Kitaa	Kukkunersiuineq	2025 - 2029
Saarulliit	Avataasiortut aamma Sinerissap qanittuaniittut	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	Nutaaq ⁶	2025-2029

Kalaallit Nunaani saarullinniarnermut aqutsinissamik pilersaarut

Saarulliit pillugit aqutsinissamut pilersaarut nutaaq 2023-mi atulersinneqarpoq. Misissuinerit takutissimavaat pingaartumik Tunumi Kitaanilu saarulleqatigiit sisamat akuleriissimasut kiisalu Nuup avannaani aamma Nuup kujataani saarulliit marluk suffisartut. Tamatuma kingunerisaanik Tunumi Kitaanilu saarulleqatigiit sisamaasut suffisartut tamarmik aalisarneqartarput. Sinerissamut qanittumi saarullinniarnermi aqutsinissamut siusinnerusukkut pilersaaruteqarsimanngilaq, avataasiorlunilu aalisarnermi arlaleriarluni nutarterneqarsimasumik 2020-mili saarullinnut aqutsinissamut pilersaaruteqarsimavoq. Saarulleqatigiit ataatsimuulertarneri sillimaffiginarlugit sinerissamut qanittumi avataasiorlunilu aalisarnermi saarullinnut aqutsinissamut ataatsimoorussamik pilersaarut nutaaq suliarineqarsimavoq.

Saarullinniarneq Kalaallit Nunaanni arlalissuarnut inuuniarnermi tunngaviuvoq aningaasarsiornikkut tunngaviuginnarani aamma inuuniarnermik tunngaviulluinnarluni, tamannalu pissutigalugu ullumikkut aalisarneqartut siunnersuutigineqartuniit malunnartumik amerlanerusarlutik. Aqutsinissamut pilersaarummi anguniagaq tassaavoq aalisarneq piujuartitsisumik aqunneqassasoq, taamaattumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut siunissami siunnersuinnermut qaninnerulersinneqassallutik. Peqatigisaanik periutsimi siunnersuineq pisallu ilaatittarnerisigut aalisagaqatigiinnik assortuuttumik paasinnittarnerup eqqumaffigineratigut aqutsinissamut pilersaarummi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut sillimaffiginarneqarput. Sinerissamut qanittumi saarullinniarneq aalisartunut inuiaqatigiinnullu pingaaruteqarluinnarpoq. Taamaattumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ukiumiit ukiumut qanoq amerlatigisumik allanngorarsinnaaneri pillugit piumasaqaat ilanngunneqarpoq. Aalajangiunneqarpoq pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ukiumiit ukiumut amerlanerpaamik 10 %-inik allanngortinneqartarsinnaasut. Aqutsinissamik

⁶Tunumi avataasiorluni saarullinniarnermi aqutsinissamik pilersaarummut taartaasoq

pilersaarutip atuutilereernerata kingorna ukiut aappaa avillugu missaata qaangiunnerani qiterpaarnerani nalilersuisoqassaaq.

Saarulliit pillugit ukiumoortumik nalunaarusiortoqassaaq, tassani - nutaatut - sinerissamut qanittumi avataasiorlunilu aalisartuniit atuisut ilisimasaat ilanngunneqarlutillu allaaserineqassallutik.

Tunup imartaani suluppaakkanik aqutsinissamut pilersaarut

Suluppaakkanut aqutsinissamut 2024-mi siullermeertumik pilersaarusiortoqarpoq. Tunumi siunertaralugu suluppaagarniartut taamallaat nunat allamiut angallatigigaluaaraat saarullinniarnermi kalaallit angallataannit suluppaakkat amerlasuut saniatigut pisarineqartarput. Taamaattumik saniatigut pisat eqqortinniarlugit aamma Tunumi ataavartumik saarullinniarneq ingerlatiinnaqqullugu suluppaagartassiisutut pilersitsisoqarpoq.

Aqutsinissamut pilersaarummi pingaarnertut siunertaasoq tassaavoq, suluppaakkanik itisoormiunik (*Sebastes mentella*) aamma suluppaakkanik angisuunik *Sebastes norvegicus* nungusaataanngitsumik tunngavilimmik suluppaakkanik assigiinngitsunik aalisarnermi qulakkeerinninnissaq. Suluppaakkat assigiinngitsut taakku marluk siusinnerusukkut ataatsimoortillugit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aqunneqarsimagaluarput naak siunnersuut taakkununga marlunnut assigiinngilluinnaraluartoq.

Aqutsinissamut pilersaarummi suluppaakkanut taakkununga marlunnut aqutsinissamut periusissiat assigiinngitsut marluk suliarineqarput. Suluppaakkanut angisuunut iluaquteqartarnermut qaffasissutsip aalajangiusimanissaa siunertaavoq, mianersortussaannermut tunngavimmut naapertuuttoq aamma siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu piujuartitsinermik tunngaveqarluni amerlanerpaanik pissarsisarnissaq (MSY) siunertaalluni. Suluppaakkanik itisoormiunik aqutsinissamik periusissiami mianerinnilluni tunngaveqarnissaq siunertaavoq aqutsinissamik pilersaarutip atuuffiata aallartinnerani Tunumi suluppaakkanik natermiunik itisoormiuusunik aalisarneq aallartittariaqarnani.

Immikkoortumi tulliuuttumi aalisakkanut/peqassutsinut niuerutigineqartunut tamanut taakkunanilu aqutsinikkut killiffik 2024 aallarnerfigalugu takussutissiaq takutinneqarpoq:

Saattussat pillugit aqutsinissamut pilersaarut

Saattussat pillugit aqutsinissamut pilersaarutip siusinnerusukkut nutarterneqarnera 2024-mi aallartinneqarpoq. Saattuarniarneq tassaavoq aalisarnerit ilaat Aalisarneq pillugu inatsimmi nutaami PNNP-mik aalisarnermut ikaarsartinneqartoq, tassanilu aqutsinissamut pilersaarummi tulluarsaasoqarnissaa pisariaqartinneqarsimalluni. Tamatuma saniatigut tulluanngitsorpaaluit aaqqiiffiginissaannut atatillugu tulluarsaasoqarnissaa pillugu inuussutissarsiortuniit kissaateqartoqarsimavoq. Tamatuma ilaatigut kingunerisaanik avataasiorfiusut sinerissamilu qanittumiittut ataatsimuulersinneqarput, taamaalluni aqutsiviit aqqaneq marluusut arfinilinngortinneqarlutik. Taamatut allannguisoqarneratigut Kitaani misileraalluni aalisarneq

ingerlanneqarsinnaajunnaarpoq, aqutsiveqarfinnut tamanut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut maannakkut aalajangersarneqarmata. Aamma suleqatigiissitamiit innersuussutit naapertorlugit anillaffiusinnaasut pillugit malittarisassat nutarterneqarput.

Sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi aqutsinissamut pilersaarut

Sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermi aqutsinissamut pilersaarut piffissami sivisuumi suliariniarneqarsimavoq, ukiullu marluk missaanni sulisoqareersoq 2024-mi naammassineqarluni. Sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq aningaasarsiornikkut inuiaqatigiinnullu sinerissamut qanittumi aalisarneruvoq pingaaruteqartoq taamaattumillu ilungersunartut pillugit sukumiisumik sulinisaaq kiisalu siunissamut ungasinnerusumut pilersaarusiornisaaq pingaaruteqarsimalluni. Aqutsinissamut pilersaarut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu sinerissamut qanittumi qaleralinniarnernup patajaatsuunissaanut, inuiaqatigiinnilu aningaasaqarnermut sinaakkutissanik siunissamilu pijuartitsinissaaq siunertaralugu aalisarnissamut sinaakkutissanik aalajangersaasoqarnissaanik siunertaqarpoq. Sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermik aqutsinermut naleqqiullugu aqutsinissamut pilersaarut pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aalajangersaanissami malittarisassaliornernik eqqussisaaq, tassunga ilanngullugit pisarineqarsinnaasunut tamarmiusunut ingerlaavartumik tulluarsaaneq aamma aalisarnermik aqutsinermi atuisut ilisimasaannik atuinerulernisaaq. Nalinginnaasumik aqutsinissamut pilersaarut nutaamik isiginninnermik eqqussivoq, aqutsinikkut suliniutit soqutiginnittut peqatigeqqissaarlugit aalajangiiffigineqartarlutik. Tamatuma saniatigut aqutsinissamut pilersaarut sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermik aqutsinermut sinaakkutininik allaaserinnippoq.

Sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq aamma aalisarneq pillugu inatsimmit nutaamit sunnerneqarpoq, tassa aqutsiveqarfimmi 47-mi PNNP-mik aaqqissuussinermut ikaarsaarnissamik kissaateqartunut umiatsiaararsortunut periarfissiimmat. Tamanna aamma aqutsinissamut pilersaarummi eqqarsaatigineqarpoq.

Aalisarnermik aqutsinerup iluani suliniutit pilersaarutillu

Kapitalimi uani aalisarnermik aqutsinermi 2024-ip ingerlanerani naammassineqarsimasut suliniutit pilersaarutillu assigiinngitsut misissorneqarput.

Tunumi ineriartortitsinissamut pilersaarut

Tunumi aalisarnermik ineriartortitsinissamut pilersaarut 2024-2030 Naalakkersuisunit 2024-mi akuerineqarpoq. Pilersaarummi takorluugaq tassaavoq aalisarnerup aningaasarsiornikkut, inuuniarnikkut ilisimatuussutsikkullu pijuartitsisumik ineriartortitsinerup qulakkeerneqarnissaat, Tunumi imminut isumaginnermut, imminut pilersornermut sulisoqarnermullu iluaqutaasussat.

Ineriartortitsinissamik pilersaarut qulingiluanik anguniagaqarluni suliarineqarpoq takussutissiaq 10. Anguniakkat tamarmik piffissami pilersaaruteqarfiusumi 2024-2030-mi tigussaasunik suliassa qarfiullutillu suliniuteqarfiussapput.

Anguniagaq 1: Aalisarnermit misilittakkanik katersineq

Anguniagaq 2: Aalisarnissanut atortussanik sakkussanillu pitsanngorsaanerit

Anguniagaq 3: Tunumi aalisarneq pillugu paasisutissanik ilisimasanillu pitsanngorsaanerit.

Anguniagaq 4: Tunisisarnernik ineriartortitsinerit

Anguniagaq 5: Tunumi aalisarnermut aqutsinermi tunngavissanik pitsanngorsaaneq.

Anguniagaq 6: Tunumi attaveqaatinik pitsanngorsaanerit

Anguniagaq 7: Tunumi sinerissap qanittuani aalisarneq imminnut akilersinnaanerusoq

Anguniagaq 8: Aqutsisooqatigiinnik ineriartortitsinissamik pilersaarummik
atuuttussanngortitsisussanik pilersitsineq

Anguniagaq 9: Tunumi aalisarnermi ineriartortitsilluni nutaaliorlunilu suliniutinik
aallartitsinerit

Takussutissiaq 10: Ineriartortitsinissamut pilersaarummi pingaarnertigut anguniakkat

Ingerlatat suliniutillu 2024

2024-mi ineriartortitsinissamut pilersaarutip suliarineranut aallarniutitut Tunumi aalisartunut isumasioqatigiissitsisoqarpoq. Tasiilami isumasioqatigiittoqarpoq, aalisartut ineriartortitsinissamut pilersaarummik tassanilu anguniakkanik saqqummiussiffigineqarlutik, qaleralinniarneq nipisanniarnertu pillugit pikkorissartitsisoqarpoq, eqqiluisaarnissamik pikkorissartitsisoqarpoq aamma ESU-mi tapiissutissatigut periarfissat pillugit saqqummiussisoqarluni. Taakkua saniatigut tunisinissamut periarfissat pillugit Royal Greenland A/S-imiit aamma Arctic Prime Fisheries ApS-imiit sinniisut saqqummiussipput. Aamma suleqatigiissitani sulisoqarpoq, ilungersunartut pillugit suliniutillu aallartikkusutat pillugit aalisartut saqqummiussillutik, assersuutigalugu pikkorissaqqinnerit.

Isumasioqatigiinnerup saniatigut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aalisartunik, kommunimiit tunitsivinniillu inuttaqartumik aqutsisoqatigiinnik pilersitsisimavoq, Naalakkersuisoqarfik peqatigalugu ineriartortitsinermi pilersaarummi suliniutini malinnaanissamut kiisalu nalilersuinissamut 2031-miillu pilersaarummut nutaamut missingersuusiornissamut akisussaasussat.

Aamma KNAPK aamma Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugit Tunumiit Kitaanillu aalisartunik misilittagaqartunik ineriartortitsisussanik pilersitsisoqarpoq ilisimasaminnik paarlaasseqatigiittartussat. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnermut tamanut aqutsiveqarfissamik ataatsimik pilersitsivoq, Tunumi

aalisarnermik aqutsineq pillugu suliniutini isiginiarneqartunut aallartitsisarnissaq qulakkeerneqarluni.

Anguniakkanik anguniakkallu ilaannik naammassisaqarnermut tunngasunik 2025-miit ukiukkaartumik nalunaarusiortoqartassaaq.

Kujataa pillugu suleqatigiissitaq

Kujataani aalisarnermik aallaaveqarluni ineriartortinneqarsinnaasunik suliaqartussamik suleqatigiissitamik suliasartalerlugu 2022-mi Naalakkersuisut pilersitsipput. Suleqatigiissitami siunertaavoq Kujataani aalisarnerup piniarnerullu ineriartortinneqarnissaannut suliniutit suut naammassineqarsinnaanerini misissuinissaq. Suleqatigiissitami ilaasortat taamaattumik pilersaarutissanut piffissami 2022-2024-mi nammineq isumassarsioqqullugit kiisalu Kujataani ineriartortitsineramik siuarsaasinnaasunik pilersaarutitut aningaasanik qinnuteqarnissamut kaammattorneqarput. Kaammaatuisoqaraluatoq malunnartumik qinnuteqartoqanngilaq imaluunniit isummersuutini tiguisoqarnani.

Konto 50.01.20 aqutugalugu aalisarnermik ineriartortitsinermit aningaasanik Inatsisartut akuersissuteqarsimapput. 2024-mi 1.515.000 kr.-it aningaasaliissutigineqarput, taakkunannga 1.135.000 kr.-it Tunumut aamma 165.000 kr.-it pilersaarutitut allanut tutsinneqarlutik, taakkunannga 45.873 kr.-it Kujataani akilerneqarput.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik ataatsimiitsitseqqinngilaq imaluunniit suliniutini allanik suliniuteqaqqinnani, tassami Kujataanit aalisartunit isumassarsianik tigusaqartoqarneq ajormat. Tamanna tunngavigalugu nukiit sulianut allanut pingaarnersiukkanut atorneqarput, matumani aalisarnermut inatsisiliorneq taassumalu atuutilersinniarneqarnera. Pilersaarutit ingerlatsivimmeernatik nunaqartuniit pinissaat naalakkersuisoqarfimmit pingaartinneqarsimavoq.

Ineriartortitsinermit immikkoortitat 50.01.20

Aningaasanut inatsimmi konto 50.01.20 ineriartortitsinermi immikkoortitanut atorneqarpoq aalisarnermut piniarnermullu tunngasut iluini misissuilluni, ineriartitsilluni paasissutissiillunilu pilersaarutitut kiisalu pikkorissarnernut aningaasaliissutaallutik. Taakkununngalu ilaapput uumassusilerinikkut nutaanik ilisimatuussutsikkut misissuinerit siuarsarnissaat, kiisalu uumassusilerinikkut allatigut misissuinerisa tapersersornissaat. Aningaasanut inatsimmi aalisarnermi pilersaarutitut, piniarnermi pilersaarutitut qamutuliillu qaartartuutitut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimavoq.

Aalisarnermi pilersaarutitut 1.165.000 kr.-it 2024-mi immikkoortinneqarsimapput, taakkunannga 1 mio. kr.-it Tunumi aalisarnermik ineriartortitsinermi suliniutitut atugassanngortinneqarsimallutik. Tasiilami isumasioqatiginnerup ingerlanneqarnerata kingorna Tunumi aalisartuniit qinnuteqaaterpassuarnik Naalakkersuisoqarfik tigusaqarpoq, aningaasat ikippallaarneri

pissutigalugit tamarmik akuerineqarsimanatik. Taamaattumik aningaasanut inatsimmi kontomit allamiit missingersuutitut sunniuteqanngitsumik ilassutitut aningaasaliissutit 350.000 kr.-it qinnutigineqarput. Taamaalilluni aalisarnermi pilersaarutitut 2024-mi 1.515.000 kr.-iusimapput, taakkunannga 1.350.000 kr.-it Tunumi atugassiissutaallutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 3: Ineriartortitsinermut immikkoortitani 50.01.20-mi aningaasaliissutit atuinerillu koruuninngorlugit

Ineriartortitsinermut immikkoortitat 50.01.20	
Nutaamik aningaasaliissutit	1.165.000,00
2024-mi junip naanerani immikkut aningaasat ilanngunneqartut	350.000,00
Kontop imarisai katillugit	1.515.000,00
Atuineq tamarmiusoq	1.514.990,07
Sinneri	10,00

Kisitsisit allattorsimaffiat 4: Ineriartortitsinermut immikkoortitani 50.01.20-mi aningaasat atorlugit pilersaarutit ingerlanneqartut

Ulloq	Suliniut	Amerlassutsit	Sumiiffik	Aningaasartaat (kr.)
21-04-2024	Tasiilami aalisarneq pillugu isumasioqatigiinneq	15	Tasiilaq	348.413,00
15-05-2024	Kujataani aalisakkanik panertitsiviit		Qaqortoq	22.852,00
04-06-2024	Kujataani aalisakkanik panertitsiviit		Narsaq	23.021,00
23-05-2024	Radiokkut nalunaaruteeqqat: saniatigut pisanik nalunaaruteqartarneq pillugu qaammarsaaneq		Kitaa	20.000,00
05-06-2024	Tunumi ineriartortitsinermi aningaasat - siullermik aningaasaliissutit	12	Tunu	742.983,00
08-07-2024	Tunumi ineriartortitsinermi aningaasat - aappassaanik aningaasaliineq	3	Tunu	172.910,00
0X-07-2024	Kapisillit pillugit qaammarsaaneq sms, sermitsiaq, motoori, radiospot		Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	82.812,07
22-10-2024	Tunumi ineriartortitsinermi aningaasat - pingajussaanik aningaasaliineq	1	Tunu	66.999,00
19-11-2024	Tunumi ineriartortitsinermi aningaasat - pingajussaanik aningaasaliineq	1	Tunu	35.000,00
Atuineq tamarmiisoq				1.514.990,07

Kisitsisit allattorsimaffiat 4 qulaani pineqartoq naapertorlugu projektit naammassisineqartut aningaasalerneqartut 50.01.20 miit Tunumut, aalisartut 15-t aalisarneq pillugu isumasioqatigiinnermi Hotel Angmassalimmi peqataapput. Aalisarnermut atortunik 2024-mi qinnuteqartut akuerisat 17-iupput, aalisarnermut atortut tassaapput aalisakkanik aalisaatit, tunisassiorfinnut tunineqartarput aningaasanngortinneqarsinnaasut. Pingaarnertut tigoorarneqartarput qalerallit aamma saarulliit. Qinnuteqartut 2024-mi tamarmik akuerineqarput.

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermi tapiissuteqartarnermik qulaajaaneq

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermi tapiissuteqartarnermi inatsisit pisoqalisimapput taamaattumillu inatsisit nutarterneqarnissaat kiisalu suleriaatsit pisariillisarneqarnissaannik misissuisoqartariaqarluni. Tamanna tunuliaqutaralugu nutarterisoqarnissaanik pisariaqartitsineq pisariillisaanissamullu periarfissanik nalilersuinissamut sakkortunerusumk tunngaveqarnissaq qulakkeerniarlugu ukiuni kingullerni 15-ini suliassa qarfiup qulaajarneqarnera Naalakkersuisoqarfimmit aallartinneqarpoq. Avataanit siunnersorti qulaajaavoq ilaatigut sullissineq inatsimmi siunertamik naammassinninnersoq, aningaasat suut aningaasaliissutigineqarsimanersut kiisalu taakku qanoq piviusunngortinneqarsimanersut aamma aningaasat atorneqarsimanersut naliliiffigineqassallutik. Taakku saniatigut tulluarsaanissamut imaluunniit inatsimmi nutarterinerneq ataatillugu eqqarsaatigisassanik kiisalu sullissinerup pisariillisarnissaanut siunnersorti siunnersuuteqassaaq.

Qulaajaaneq oktober 2024-mi aallartinneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2025-mi aasannginnerani naammassineqassasoq.

Aalisartunut inuussutissarsiutinut inerisaanermi tapiissutit

Inuussutissarsiutinut inerisaanermut tapiissutit, ESU-p, sinerissap qanittuani aalisarnermik ingerlatalinnut inerisaanermut tapiissuteqartarnissamik siunertaqarpoq, matumanilu inuussutissarsiortut nutaat ilanngunnissaannik oqilisaasussamik, aalisarnermik unammillernissamullu pitsanngorsaanerit aamma aalisakkanik pisuussutinik aalisarsinnaassutsip ingerlaavartumik naleqqussarsinnaanera pitsaanerulersillugu kiisalu Kalaallit Nunaanni aalisarnermut iluaqutaasumik nutarsaanerit siuarsarlugit.

ESU-p ataani uku tapiiffigineqarsinnaapput:

- Sinerissap qanittuani atungassamik angallammik nutaamik atornikumilluunniit pisinerneq tapiissutit (6 meterinit aneq)
- Umiatsiaaqqamik pisinerneq tapiissutit (6 meterit ataallugit)
- Inuussutissarsiutigalugu aalisartunut pigisat ajoquserneratigut, inuussutissarsiornermi sakkugisat tammannerisigut imaluunniit napparsimanikkut imaluunniit allatut timikkut ajoquserluni sulisinnaajunnaarnikkut inuussutissarsiutiminnut tunngatillugu annaasaqarsimasunut aallarteqqinnissamut tapiissutit

- Silap allanngornerata kingunerisaanik allatulluunniit immikkut ittumik ajunaarnersuaqartillugu isertitanik annaasaqarnermi aallarteqqinnissamut tapiissuteqartoqarsinnaavoq.
- Angallatit pisoqalisimasut isaternissaannut tapiissutit (6 meterinit annerit, 5 BRT / 8 BT)
- ESU-mit taarsigassarsianik akilersornissaannut tapiissutit
- Misileraalluni nutaaliornermut tapiissutit soorlu misileraalluni aalisarnernut, aalisaatinik inerisaanernut kiisalu tunisassiornermi suleriaatsinik inerisaanermut tapiissutit.

Angallammik 6 meterinik angineramik pisinermut tapiissutit

Aalisarnermi aningaasaliissutinut immikkoortitat siunertaat tassaavoq aalisarnermik inuussutissarsiortut ineriartornerinut siuarsarnerinullu tapiissuteqarnissaq kiisalu inuussutissarsiummi peqataasunut nutaanut isersinnaanerup ajornannginnerulernissaa. Ingerlaavartumik nutarterinermut aamma sinerissamut qanittumi aalisarnerup pisariillisarneranut tapiisoqarsinnaavoq. Aaqquissuussineq taanna aqutigalugu tapiissutit taamaallaat angallatinik nutaanik pisinermut imaluunniit angallatinik atornikunik naammattumik kinguneqarsinnaasumik aamma siunissami ungasinnerusumi aalisarnerup ingerlalluarneranut unammillersinnaasumillu atatitsisinnaasutut nalilerneqartunut tapiissutaasinnaapput.

Sinerissamut qanittumi raajarniarnermi angallatinut 20 %-imik aamma aalisakkanut allanut raajaanngitsunut sinerissamut qanittumi aalisarnermut angallatinut 40 %-imik tapiissuteqartoqarsinnaavoq. Qinnuteqartoq taamaalilluni pisinerup ilaata sinneranut aningaasalersuissaaq, tamannalu amerlanertigut pislarluni nammineq aningaasaliissuteqarnikkut allallu aningaasaliissutaasa assersuutigalugu aningaaserivimmiit ataqtigiissinnerisigut. Qinnuteqartoq inatsit malillugu pilersaarutip akiata minnerpaamik 10%-inik nammineq aningaasaliissaaq.

Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinut naleqqiullugu aalisarnermi aningaasaliissutinut immikkoortitani immikkoortitaasoq tassaavoq aningaasat atornerqarsimanngitsut immikkoortitaniiginnartarnerat. Aalisarnermi aningaasaliissutinut 2024-mi immikkoortitanut 10,7 mio. kr.-it inatsisartunit immikkoortinneqarput. Angallatinik atornikunik pisinermi tapiissutit akilerneqartarput, nutaanillu pisinermi amutsivimmik isumaqtigiissut naapertorlugu amerlanertigut naafferarlugit tapiissutit akilerneqartarlutik. Taamaalilluni tapiissutit aningaasanut inatsisini ukiut arlallit ingerlanerini akilerneqartarlutik.

Angallammik 2024-mi pisinissamut tapiissutit pillugit qinnuteqaatinik 13-inik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik tigusaqarpoq. Qinnuteqaatit arfineq pingasut akuerineqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 5: 6 meterit sinnerlugit angallammik pisinermut tapiissutit pillugit takussutissiaq

Siunertaq	Aalisarnermi aalisakkat siunertaasut	Angallatip angissusaa BT	Tapiissutit kr.- nngorlugit
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit, nipisaat	Poca 770	470.876
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit	Poca 770	348.911
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit, nipisaat	Poca 770	401.284
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit,	7,9 BT	1.987.200
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit, nipisaat	17,4 BT	800.000
Angallammik pisineq	Qalerallit, saarulliit, nipisaat	3 BT	500.000
Angallammik pisinissamut tapiissut	Qalerallit, saarulliit,	Poca 770	46.608
Aquuteralattassamik pisineq		Poca 770	116.800
Aquuteralattassamik pisineq		Poca 770	78.000
Tapiissutigineqartut katillugit			4.749.679,00

Umiatsiaaqqamik pisinermut tapiissutit (6 meterit inorlugit)

Inuussutissarsiutinik siuarsaalluni aaqquissuussinermi siunertaq tassaavoq aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutit sunniuteqarluartut unammillersinnaasullu siunissaq ungasinnerusoq isigalugu suliffissaqartitsisinnaasut siuasarnissaat suliniutitigut ungasinnerusoq isigalugu inooqatigiit aningaasarsiornerannut iluaqutaasinnaaniassammata. Inatsit inunnut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnut Kalaallit Nunaanni aalisarnermi piniarnermilluunniit ingerlatsinissamut pininnaatitaaffeqartunut inuussutissarsiutinik siuarsaalluni tapiissuteqarnissamut periarfissiivoq.

Inuussutissarsiutinik siuarsaaneq pillugu inatsimmit takuneqarsinnaavoq inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik pisinermut tapiissutinik tunniussineq, tassunga ilanngullugit atortut kiisalu sillimaniarnermi atortut piumasarineqartut, ukiup aningaasaliiffiusup qaammataata pingajuanni ataatsimut missiliuineq tunngavigalugu pissasoq, tassani inatsimmit takuneqarsinnaasut eqqarsaatigisassat malillugit tulleriiarisoqartarluni. Inuussutissarsiutinut tapiissutini siunertaq tassaavoq sumiiffinni allatigut inuussutissarsiutitigut periarfissarpassuaqanngitsuni piniarnernut aalisarnernullu oqimaannginnerusunut ikorfartuinissamut periarfissiinissaq. Tulleriiarineri

tassani aalisarnermut inuussutissarsiornermi umiatsiaaqqanut, annerusumik sumiiffinnut ikinnerusunik aalisarfiusunut. Tapiissutit pissarsisumut imminut napatilernissamut periarfissaqartitsilissapput. Taamatut tulleriiaarineq tunuliaqutaralugu aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit periarfissiissutaasut naapertorlugit tapiissutit tunniunneqassapput.

Taakku saniatigut pingaartumik Qaanaaq, Tunu aamma Kommune Kujalleq eqqarsaatigineqassapput, misilittakkat malillugit ikinnerusunik isertitaqarnissamut periarfissaqartut, tamannalu isumaqarluni sumiiffinniit taakkunaneersut qinnuteqartut umiatsiaaqqamut atortulimmik pisinnermut 84%-imik tapiissutisisinnaallutik, akerlianillu Kalaallit Nunaata sinneraniit qinnuteqartut 75%-inik tapiissutisisinnaallutik. Aaqquissuussineq tamakkiisumik aningaasalersuisoqarnissaanik periarfissiinngilaq, taamaattumillu qinnuteqartut tamatigut aningaasaliissutit sinnerinut kivitsisinnaassallutik.

Tapiissutit 2024-mi piviusunngortinneqartut

Kisitsisit allattorsimaffiat 6: 2024-mi qinnuteqartut tapiissutillu tunniunneqartut amerlassusii

Qinnuteqartut amerlassusaat	20
Tapiissutit tunniunneqartut	12

Suliniutit 2024-mi qinnutigineqartut aamma inatsit naapertorlugu tulleriiaarineq aallaavigalugu umiatsiaaqqanik atortoqartunik aqqaneq marlunnik pisinissamut tapiissuteqartoqarpoq. Tamanna isumaqarpoq aningaasanut inatsimmi kontomi 51.07.40 Ernialesorneqanngitsunik akilersugassanngitsunillu taarsigassarsisitsinerni (tapiissutitut aningaasaliissutit) aningaasat tamakkiusallugit piviusunngortinneqartut.

Kisitsisit allattorsimaffiani ataaniittumi takuneqarsinnaasutut umiatsiaaqqanut tapiissutininik tulleriiaarineq nunamilu agguarnerit inatsimmi siunertamut assut naapertuuttut. Sumiiffinni aalisarfiunnginnerusuni piniarnerit aalisarnerillu eqqarsaatigalugit, kiisalu Kalaallit Nunaanni sumiiffiit killeqarnerusumik allatigut suliffissaqarnikkut periarfissaqartut.

Kisitsisit allattorsimaffiat 7: Neriorsuutit amerlassusii 2024-mi najukkanut agguarlugit

Najugaq	Neriorsuutit amerlassusii
Qaanaaq	2
Aappilattoq Avannaa	1
Ikamiut	1
Atammik	2
Qaqortoq	2
Aappilattoq Kujataa	2
Tasiilaq	1
Kuummiut	1
Katillugit	12

Umiatsiaaqqanut tapiissuteqartarnerit siunissami ungasinnerusumi sunniutaanik uuttuinissaq ajornakusoorpoq, kisianni qularutigineqarsinnaanani 2024-mi tapiiffigineqartut inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqanut aqqaneq marlunnut tapiissutisisunut assut pingaaruteqarsimasut, taamaallunilu inuit imminut pilersornissaannut periarfissiisoqarpoq.

Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarnek

Aallarteqqinnissamut tapiissutit siunertaat tassaavoq pissutsit pissutigalugit imaluunniit pisoqarnera pissutigalugu inuussutissarsiutit attassinnaanissaat ajornakusuulissappat aalisartut piniartullu inuussutissarsiutiminnik erngertumik ingerlateqqilersinnaanissaat. Taamaattumik aallarteqqinnissamut tapiissutinik tigusaqarnikkut pisortanit ikiorsiissutiteqarfigineqannginnissaat qulakkeerniarneqarpoq. Tassani pineqarput annaasaqarnermut aamma annaasat tamakkiisumik matussuteqannginnerinut atasumik tapiissutit, 2.000 kr.-it aamma 25.000 kr.-it akornanni tunniunneqarsinnaasut. Taamaattorli Naalakkersuisut immikkut pisoqarsimatillugu 25.000 kr.-iniit amerlanerusunik tunniussisinnaasarpur. Aningaasat tassunga illikartinneqarnikut nungunnissaasa tungaanut tapiissutinik tunniussisoqarsinnaavoq.

Aallarteqqinnissamut tapiissutit aningaasanut inatsimmi kontomi 51.01.04 Aallarteqqinnissamut tapiissutini (tapiissutit aningaasaliissutit) takuneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 8: 2024-mi aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit takussutissiaq

Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit	Aningaasat piviusunngortinneqartut	Aningaasat sinneruttut	Atorneqarneri %-inngorlugit
3.052.000 kr.	2.844.881,11 kr.	207.118,89 kr.	93,2%

Aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaata Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu inatsisartut inatsisaannut allanngortinnissaanut inatsit Inatsisartunit suliarineqarpoq allannguinerlu taanna 2025-mi januarip aallaqqaataani atuutilerluni.

Inuussutissarsiutinut attuumassuteqartunik annaasaqarnermi aallarteqqinnissamut tapiissutit

Aalisartut piniartullu ukuninnga peqquteqartumik inuussutissarsiutitigut annaasaqarsimatillutik imaluunniit annaasaqarnissamut aarleqquteqartillutik aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunniunneqarsinnaapput:

- 1) Pigisat ajoquserneratigut, assersuutigalugu motoorip, illup, angallatip imaluunniit atortut aserorneri imaluunniit ajoquserneri (nungullarnerisa imaluunniit aserfallatsaaliorneqarsimannginnerisa malitsigisaanik ajoqusernertut aallarteqqinnissamut tapiissutisisoqarsinnaanngilaq),
- 2) Inuussutissarsiornermi sakkugisat tammarnersigut, assersuutigalugu atortut soorlu

qassutit annaaneqarneri
 3) Napparsimanikkut imaluunniit allatut timikkut ajoquserluni
 sulisinnaajunnaarnikkut, tamatuma kingunerisaanik atortut annaaneqarlutik
 imaluunniit aserfallatsaaliorneqarsinnaannginneri pissutigalugu atortut
 atorneqarsinnaajunnaarlutik.
 4) Inuussutissarsiornikkut nalinginnaasumik akornuteqarnek, soorlu pissutsit
 immikkuullarissut atuutsillugit imaluunniit immikkuullarissumik pisoqartillugu,
 assersuutigalugu isumalluutit naammannginnerat imaluunniit akit
 nalinginnaasuunngitsumik akitsorneri pissutigalugit qimminut
 nerukkaatissaqannginneq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 9: Inuussutissarsiutinut attuumassuteqartunik annaasaqarnermi aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit takussutissiaq

Qinnuteqaatit amerlassusii	Neriorsuutit amerlassusii	Aningaasat piviusunngortinneqartut
144	83	1.601.522,80 kr.

Silap pissusianik pissuteqartumik ajornartorsiorneri aallarteqqinnissamut tapiissutisinnaneq

Aamma silap pissusaata allanngorneranik allatigulluunniit ajunaarnersuarmik pisoqarneranik peqquteqartumik inuussutissarsiutip ingerlatiinnarnissaanut pineqartoq aningaasarsiornikkut periarfissatigut aarlerinartorsiorluni aningaasatigut aallarteqqinnissamut tapiissuteqartoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu imatut pisoqarsinnaavoq:

- aalisartut piniartullu sikukinneq sikuallaarnerluunniit pissutigalugu aalisarsinnaanngikkunik piniarsinnaanngikkunilluunniit,
- imaluunniit piniagassat nappaateqarnerat pissutigalugu piniarneq ajornakusoornarpat imaluunniit pisinnaanngippat.

Tassani pineqassaaq pissutsit imaluunniit pisoq inunnut arlalinnut sunniuteqartoq aamma inummut ataasiinnaanngitsumut. Qinnuteqaatit ataasiakkaarlugit naliliiffineqassapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 10: Silap pissusianik pissuteqartumik ajornartorsiorneri pisuni aallarteqqinnissamut tapiissutisinnaneq pillugu takussutissiaq

Qinnuteqaatit amerlassusii	Neriorsuutit amerlassusii	Aningaasat piviusunngortinneqartut
138	40	1.243.288,31 kr.

Kujataani 2024-mi sikorsuaqarnera aamma Qaanaap eqqaani sikoqannginnera immikkut ajornartorsiutaasimapput taakkulu kingunerisaannik aallarteqqinnissamut tapiissutinik

tunniussisoqartariaqarluni. Sikorsuaqarneranik ajornartorsiuteqarneq tunngavigalugu Aappilattumi inunnut aqqanilinnut Qassiuminilu inummut ataatsimut tapiissutit tunniunneqarsimapput. Pisumi tassani § 4, imm. 2-imi periarfissaq atorlugu aalisartunut arfinilinnut Naalakkersuisut 25.000 kr.-it sinnerlugit tunniussipput. Aappilattumi sikorsuaqarnera pissutigalugu ulluni 97-ini tunitsiviup matoqqasimanera taamaattumillu aalisartut aalisarsinnaanatillu tunisisinnaasimannginneri pissutigalugu 44.000 - 198.000 kr.-it akornanni aalisartut tunineqarput. Qaanaami inuit 26-it ukiami sikoqannginnera pissutigalugu taakku aalisarsinnaanatillu piniarsinnaannginnerat pissutigalugu aallarteqqinnissamut tapiissutisipput.

Isaterinermut tapiissutit

Isaterinissamut tapiissutisinissamut periarfissaq aalisarnermi aningaasalersuinissamut immikkoortitaniippoq taamaalillunilu aningaasanut inatsimmi konto 50.06.50 Aalisarnermi aningaasalersuinissamut immikkoortitaniilluni. Aaqquissuussineq aalisariutitut minnerpaamik ukiunik 25-nik pisoqaassusilinnut, Kalaallit Nunaanni aalisarnermi peqataasimasunut aamma 5 BRT⁷/8 BT⁸ inorlugit imaluunniit 75 BRT/120BT inorlugu angissusilinnut sammilluni. Isaterinermut tapiissutitut tunngasuni suliani aalajangiisinnaasunik ataatsimiititaliamik Naalakkersuisut pilersitsissapput. Aalajangersimasumik naliliineq aamma uku piumasaqaatit ilaatillugit: angallatip pisoqaassusaa usitussusialu, angallatip siusinnerusukkut pisisimasai, angallatit amerlassusii imaluunniit nunami immikkoortuni aalajangersimasuni akuersissutit aamma qinnuteqartup angallammik qanoq sivistigisumik piginnittuusimanera tunngavigalugit tulleriiaarinninneq. Angallatip angissusaanut pisoqaassusaanullu naleqqiullugu aalajangersimasumik naatsorsueriaaseq tunuliaqutaralugu tapiissutit amerlassusaat aalajangersarneqassapput. Tapiissutit annerpaamik angallatip nalinganiit 100 %-imik amerlassuseqarsinnaapput, tassani angallatip nalinga nalilersuisartumit attaviitsumit aalajangersarneqassaaq. Isaterinermut tapiissutit aalisariut isaterneqareerpat aatsaat akilerneqassapput.

Angallatinik piukkunnartunik qinnuteqaatit sivisuumi amerlasimanngillat pisullu ilaanni isaterinermut tapiissutitik qinnuteqartoq akuersisarsimanani, aningaasat qinnuteqartumut immaqa naammassimanngimmata assersuutigalugu ESU-mut akiitsoqarneq pissutigalugu imaluunniit angallammik allamik pisineq aamma matussuserneqartussaammat.

Kisitsisit allattorsimaffiat 11: Isaterinermut tapiissutit pillugit takussutissiaq

Qinnuteqaatit amerlassusii	Tapiissutigineqartut
1	940.000 kr.

⁷ BRT - Bruttoregisterton (angallatip usisinnaasaanut kisitseriaaseq atuukkunnaarnikoq)

⁸ BT - Bruttoton (umiarsuup usitussusia) (umiarsuup angissusianut usitussutisimut uuttut nutaaq)

ESU-mut akiitsunik isumakkeerinninneq

Inuussutissarsiuutini siuarsaanermi inatsit naapertorlugu aalisartunut piniartunullu 60-it sinnerlugit ukiulinnut imaluunniit utoqqalinersiuteqartunut, taakku aalisarnermi piniarnermilu inuussutissarsiuuteqarunnaarpata aamma ESU aqutigalugu taarsigassarsinikkut angallammik piginnikkunnaarsimappata akiitsunik Naalakkersuisut isumakkeerinnittussaapput. Akiitsunik isumakkeerinninnerup kingunerisaanik inuussutissarsiuutigalu aalisarnermi peqataasinnaagunnaassapput.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik ESU-mi taarsigarsiatoqqanik isumakkeerfigineqarnissaq pillugu qinnuteqaatinik 2024-mi 16-inik tigusaqarpoq. Qinnuteqartut tamarmik inatsimmi piumasaqaatinik naammassinnipput taamaalillutillu katillutik 6,7 mio. kr.-inut akiitsunut isumakkeerfigineqarlutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 12: ESU-mi akiitsunik isumakkeerinninneq pillugu takussutissiaq

Akiitsunik isumakkeerfigineqartut amerlassusii	Akiitsunik isumakkeerfigineqartut katillugit
16	6.709.298,48 kr.

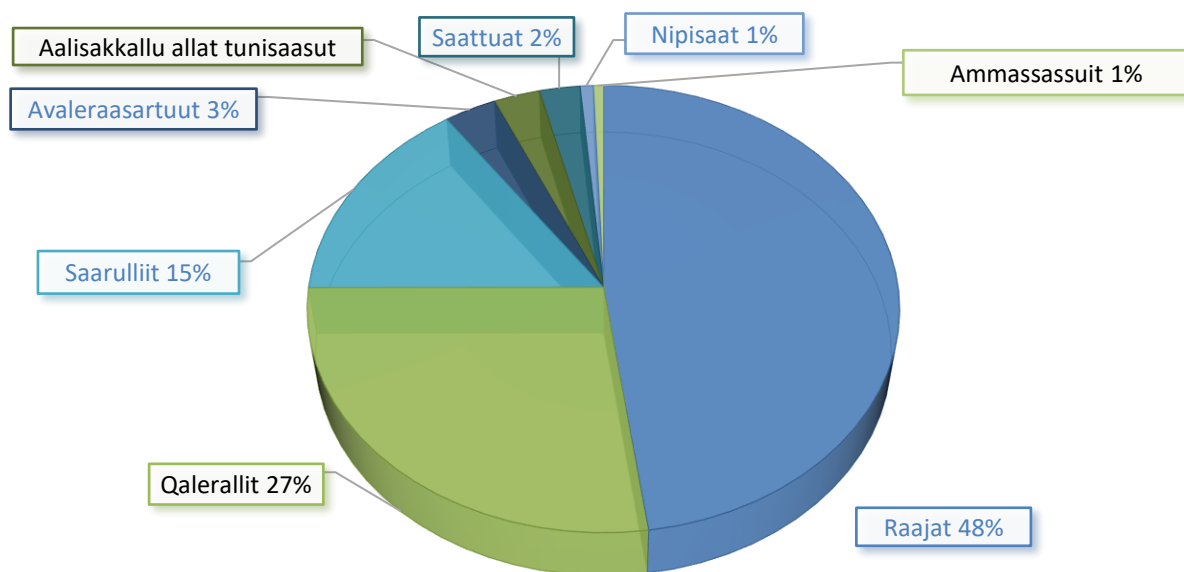
Aalisarnermi aningaasaqarnerup ineriartornera

Qupperneq 42 quppernemit 125-(i)nit

Asseq: Rebekka Nygård Bak

Avammut niuernerup nalinga

Kalaallit Nunaata avammut niuernerata tamarmiusup nalinga 2024-mi 5,2 mia. kr.-iusimavoq, taakkunannga aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerq 97 %-iulluni tassa 5,1 mia. kr.-it missaat. Aalisarnerup avammut niuernerup tamarmiusup allanut naleqqiullugu naleqassusia 2020-mi 92 %-imiit 2025-mi 97 %-imut alleriarpog. Paarlattuanik tamanna isumaqarpoq inuussutissarsiuutit allat piffissami tassani allanut naleqqiullutik minnerusumik tapertaasimasut. Tamatuma erseqqissarpaa inuiaqatigiit aningaasarsiornikkut aalisarnermiit assut isumalluuteqartut, tamatumalu malitsigisaanik pisat nunarsuarmilu niuerfinni akit nikerarnerinut sunnertiasuulluni. Takussutissiami ataaniittumi 2024-mi aalisakkanut qalerualinnillu avammut niuernerup nalinga aalisakkat suunerinut agguarlugit takutinneqarpoq, taakku naleqquttumik amerlassuseqarput.

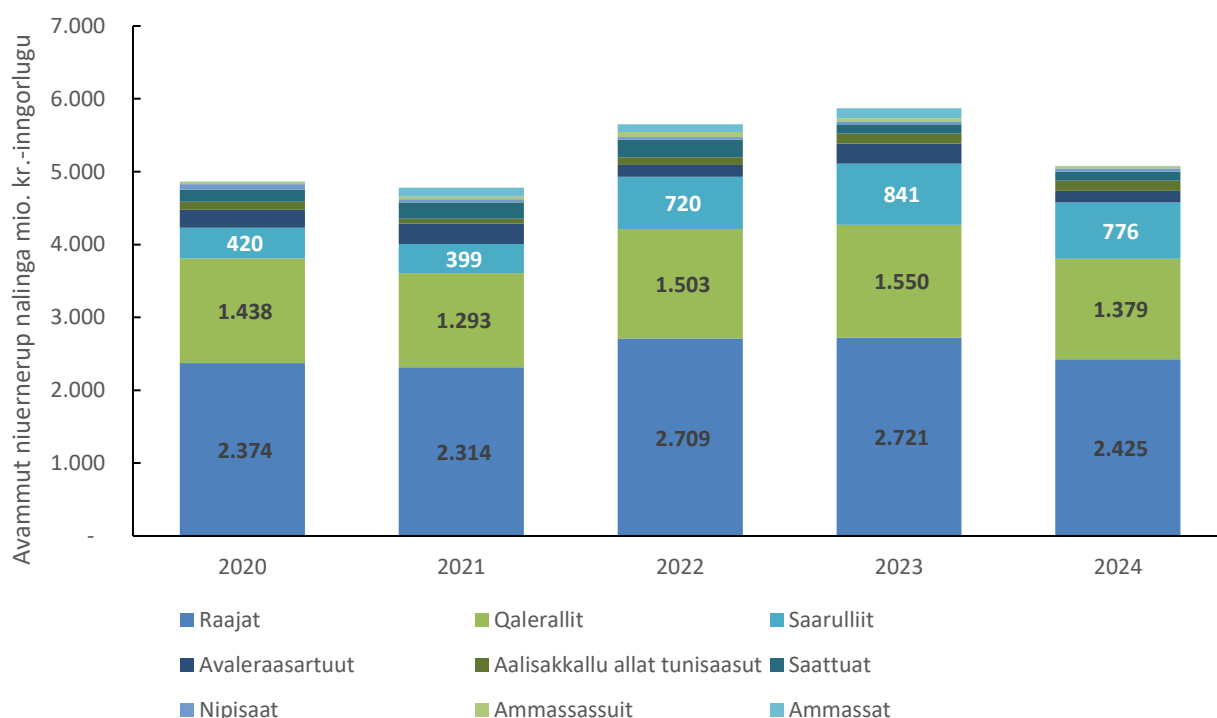
Takussutissiaq 11: Aalisakkanik qalerualinnillu 2024-mi avammut niuernerup nalinga aalisakkat suunerinut agguarlugit

2024-mi raajat aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup tamarmiusup nalingata 48 %-ianik angissuseqarpoq. Tamanna 2,4 mia. kr.-inut naapertuuppoq, tamannalu 2023-mut naleqqiullugu 296 mio. kr.-inik ikileriarnulluni taamani nalinga 2,7 mia. kr.-iusimalluni. Peqatigisaanik aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerq tamarmiusumiit raajat nalii 2023-mi 46 %-imiit 2024-mi 48 %-imut amerleriarpot.

Qalerallit aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup nalingata tamarmiusup 27 %-eraa, tassa 2024-mi 1,4 mia. kr.-it. 2023-mut naleqqiullugu nalinga 2024-mi 172 mio. kr.-inik ikileriarnuvoq. Peqatigisaanik aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup tamarmiusumit qalerallit amerlassusaat malunnartumik amerleriarpot, 2023-mi 26 %-imiit 2024-mi 27 %-imut.

Saarulliit aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup nalingata tamarmiusup 15 %-eraa. 2024-mi saarullinnik 776 mio. kr.-inut avammut niuertoqarpoq, tamannalu 2023-mut naleqqiullugu 65 mio. kr.-inik minnerulluni. Allanut naleqqiullugu saarulliit nalinga 2023-mi 14 %-imiit 2024-mi 15 %-inut amerleriarpoq.

Katikkaanni aalisakkat taakku pingasut raajat, qalerallit saarulliilluni 2024-mi 4,6 mia. kr.-inik amerlassuseqarput, tassa aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup ataatsimut nalingata 90 %-ia. Aalisakkat taakku pingasut allanut naleqqiullugit 2024-mi amerlanerupput, naak nalinga milligaluartoq, tamatumunnga pissutaavoq tamatuma peqatigisaanik avaleraasartuut ammassaallu naliisa allanut naleqqiullugu malunnaatilimmik nalikilleriarsimaneri. 2024-mi ammassannik aalisartoqanngilaq.

Takussutissiaq 12: Avammut niuernerup nalinga aalisakkanut agguarlugit mio. kr.-inngorlugit 2020-2024

Takussutissiami qulaaniittumi piffissami 2020-2024 avammut niuernerup nalinga takutinneqarpoq aalisakkat suunerinut agguarlugit. Nalinga tamarmiusoq 2020-miit 2021-mut 4,8 mia. kr.-it missaaniilluni allanngorpiarsimanngilaq, kingorna 2022-mi aamma 2023-mi 5,6 mia.-inut aamma 5,9 mia.-inut amerleriarput. 2024-mi nalinga 5,1 mia. kr.-it missaannut nalikilleriarpoq. 2023-mut assersuukkaanni qulaani allaaserineqartutut aalisakkat pingaernerit taakku pingasut nali nalikillisimapput.

Maluginiarneqarpoq raajat, qalerallit saarulliillu ukiuni tamani aalisakkanik qalerualinnillu avammut niuernerup nalinganik piffissami 2020-2024-mi 87 % - 90 %-imik amerlassuseqarsimasut. 2024-mut

naleqqiullugu qulaani takusaq taamaattumik 2020-24-mut naleqqiullugu nikinganngilaq. Raajat tulliatullu qalerallit saarulliillu piffissami ukiuni tamani aalisakkanik qalerualinilu nalitunersaapput.

- Raajat nalii piffissami 2020-2024-mi 2,3 aamma 2,7 mia. kr.-it akornanni nikerarsimapput.
- Qalerallit nalii piffissami 2020-2024-mi 1,3 aamma 1,6 mia. kr.-it akornanni nikerarsimapput.
- Saarulliit nalii piffissami 2020-2024-mi 399 mio. kr.-it aamma 841 mio. kr.-it akornanni nikerarsimapput.

Angallatinit tunisassiortuniit avammut niuernermi akit agguaqatigiissinneri

Aalisariutini angallatit ilai ima angitigaat angallammi suliffissuaqarlutik piset ilaannik tunisassiortunik toqqaannartumik tunitsiviit avaqqullugit avammut niuerutigisarlutik. Kitaani avataasiorluni qalerallinniarnermi raajarniarnermilu kiisalu Royal Greenland A/S aamma Arctic Prime Fisheries ApS eqqarsaatigalugit Tunumi avataasiorluni saarullinniarnermi 25 %-imik tulaassisussaataasoqarpoq. Sinerissamut qanittumi raajarniarnermi 100 %-imik tulaassisussaataasoqarpoq. Kisitsisit allattorsimaffianni ataaniittumi aalisakkanik niuerutigineqartuni pingaarnerni pingasuni avammut niuernermi 2020-2024-mi akit agguaqatigiissinneri takutinneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 13: Avataani tunisassiarineqartuni 2020-2024-mi tunisassiani kiilumut kr.-ninngorlugit avammut niuernermi akit agguaqatigiissinnerisa ineriartorneri

	2020	2021	2022	2023	2024
Raajat qalipallit	26,6	25,3	31,7	35,2	31,6
Qalerallit	29,0	31,6	39,5	35,7	38,8
Saarulliit	16,9	15,2	23,3	22,3	21,3

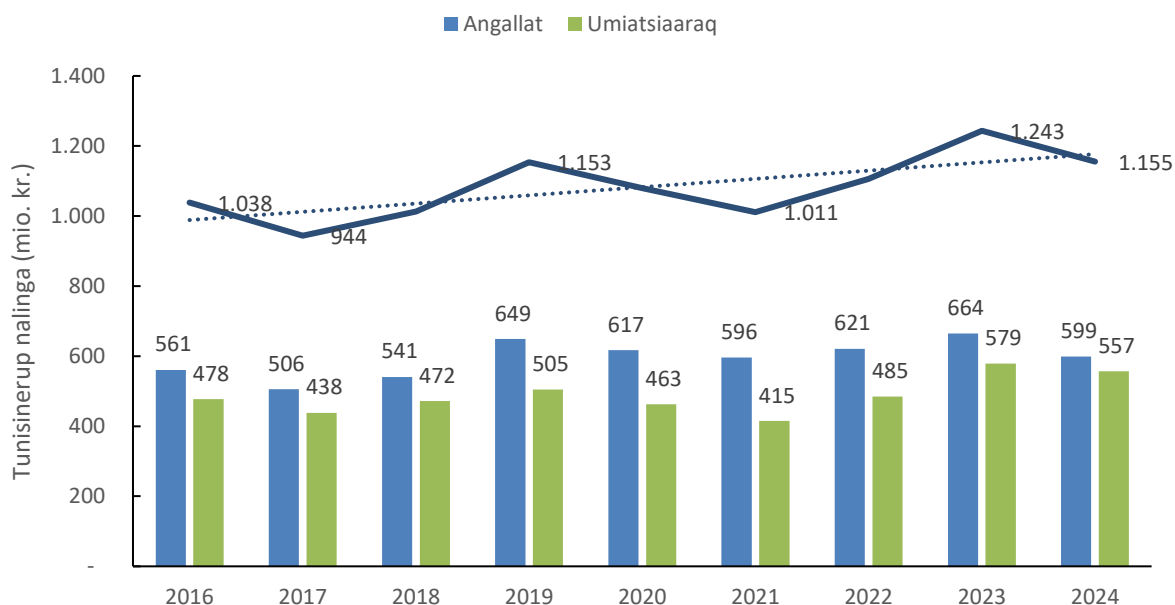
Aalisakkanut pingasunut tamanut atuuttoq tassaavoq tunisassiat akii piffissami 2020-2024-mi akitsoriarsimaneri. Raajat qalipallit akii 2023-mi akisunerpaasimapput aamma qalerallit saarulliillu akii 2022-mi akitsoriarsimallutik. Pingaartumik qalerallit akii piffissami 2020-mi kiilumut 29 kr.-imiit 2024-mi kiilumut 38,8 kr.-inut pitsaasumik ineriartorsimaneri takuneqarsinnaalluni.

2023-miit 2024-mut raajat qaleruallit akii kiilumut 3,6 kr.-imik akikilleriarsimapput (-10%), qalerallit akii kiilumut 3,2 kr.-imik akitsoriarlutik (9%) aamma saarulliit kiilumut akii 1 kr.-imik akikilleriarsimallutik (-4%).

Sinerissap qanittuani aalisarneq

Tunisat nalingi

Tunisinerup nalinga tamarmiusoq tassaavoq pisiortortut KANUAPNA-mut nalunaarusiortagaannut tunisinermi aalisartunut akiliutigineqartartoq tamarmiusoq. Nalinga iluanaarutit, assartuinnermut tapiussinnaasut aamma COVID-19-mut atatillugu pisortanit tapiissutaasinnaasut ilanngunnagit allanneqarpoq.

Takussutissiaq 13: Tunisinerup nalinga mio. kr.-inngorlugu angallatinut umiatsiaaqqanullu agguarlugit 2016-2024-mi

Takussutissiami qulaaniittumi sinerissamut qanittumi aalisarnermi tunisinerup nalingata 2016-2024-mi ineriartornera sinerissamut qanittumi aalisarnermi angallatinut umiatsiaaqqanullu agguarlugit. Sinerissamut qanittumi aalisarnermi tunisinerup nalinga 2016-2024-p ingerlanerani 944 mio. kr.-iniit 1,2 mia. kr.-inut nikerarpoq, malunnartumillu naleqarneruleriartorluni. Nali tamarmiusoq 2016-mi 1 mia. kr.-iniit 2024-mi 1,2 mia. kr.-inut naleqarnerulerpoq. Nali minnerpaaq 2017-imiippoq, nalingalu annerpaaq 2023-miilluni. Angallatiniit tunisat nalingi ukiuni tamani umiatsiaaqqaniit tunisat naliinginit naleqarnerusimapput. Umiatsiaaqqaniit tunisat nalingi 2016-imi 478 mio. kr.-iniit 2024-mi 557 mio. kr.-inut naleqarnerulersimapput. Angallatit nalingi 2016-imi 561 mio. kr.-iniit 2024-mi 599 mio. kr.-inut naleqarnerulerput.

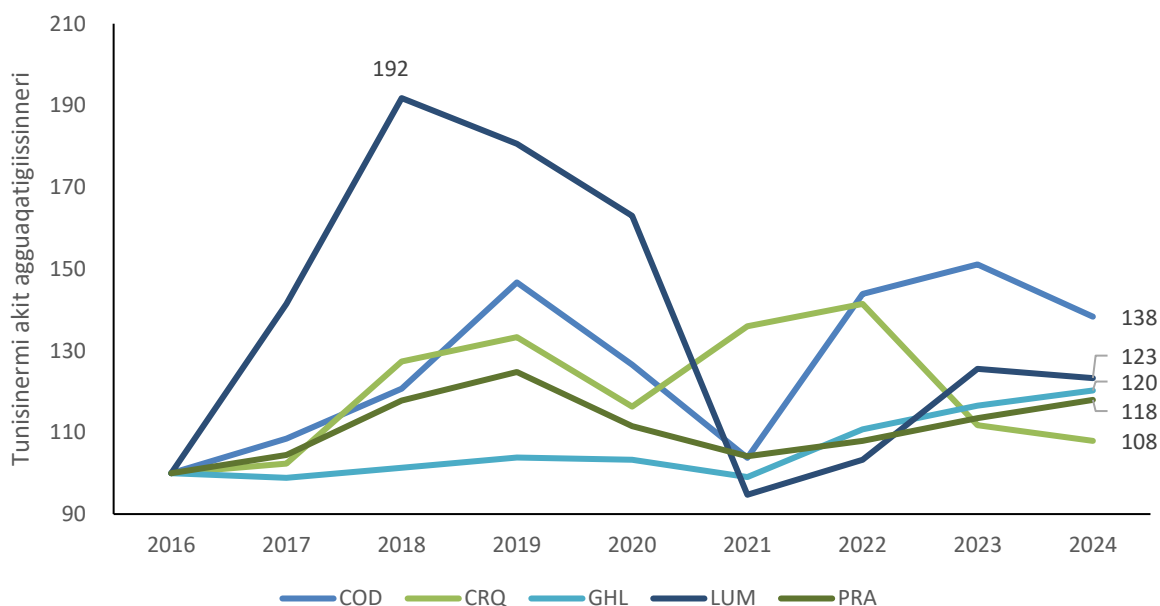
2023-miit 2024-mut tunisinerup nalinga 7 %-imik nalikilleriarpoq.

Tunisinermi akit agguaqatigiissinneri

Takussutissiami ataaniittumi sinerissamut qanittumi piffissami 2016-2024-mi raajanut, qaleralinnut, saarullinnut, nipisannut saattuanullu tunisinermi nalileeriaaseq atorlugu akit agguaqatigiissinneri takutinneqarput. Piffissaq 2020-2024 tamakkerlugu tunisinermi akit agguaqatigiissinnerini imatut ineriartorneq takuneqarsinnaavoq:

- Raajat 18%-imik naleqarnerulersimapput
- Qalerallit 20%-imik naleqarnerulersimapput
- Saarulliit 38%-imik naleqarnerulersimapput
- Saattussat 8%-imik naleqarnerulersimapput
- Nipisat suaat 23%-imik naleqarnerulersimapput

Pingaartumik nipisat piffissap ingerlanerani amerlassusaat allanngorarsimasorujussuupput. 2018-mi 2016-imut naleqqiullugu 92%-imik amerlanerupput, 2021-milu 2016-imut naleqqiullugu 5%-imik nalikinnerullutik.

Takussutissiaq 14: Sinerissap qanittuani aalisarnermi tunisinermi 2020-24-mi akit agguaqatigiissinnerini nalileriaaseq atorlugu ineriartorneq

Sinerissamut qanittumi aalisarnermi aalisakkat qaleralillu tunineqartut tunisinissaq sioqqullugu aalisartunit piareersarneqarsimasuupput imaluunniit piareersarneqarsimanatik, taamaattumik aalisakkat suunerisa saniatigut tunisassiat agguarneqarsinnaallutik taamaalillutillu piareersarneqarsimanerisa qanoq suliassartaqartigineri malillugit akilerneqartarlutik. Kisitsisit allattorsimaffiani ataaniittumi sinerissamut qanittumut aalisakkat pingaarnert aamma

piareersarnerini atorneqarnerpaajusartut pillugit tunisinermi akit agguaqatigiissinnerinik imaqarpoq, NAE tassaallutik niaqui atasut erlaviikkut NPE tassaallutik niaqui piikkat erlaviikkallu.

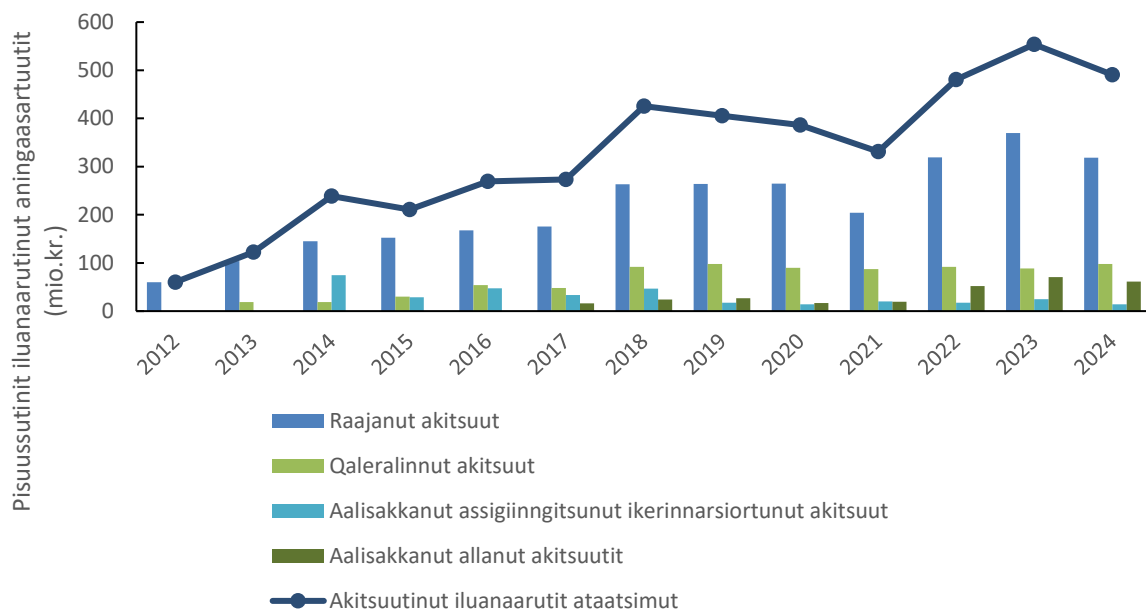
Kisitsisit allattorsimaffiat 14: tunisinermi akit agguaqatigiissinneri (nalingi/tunisassiallu oqimaassusaa) piareersarnerisa qanoq ittuunerinut agguarlugit

		2016	2.017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saarulliit	Ilivitsoq	3,97	4,05	4,21	5,30	6,00	5,33	6,82	6,59	5,81
	NAE	5,37	6,19	7,52	8,60	6,76	5,15	7,64	8,83	8,67
	NPE	7,02	7,75	8,40	9,75	8,42	6,44	9,47	10,07	8,93
Saattuat	Ilivitsoq	18,37	18,81	23,39	24,42	21,31	24,91	25,91	20,48	19,77
Qalerallit	NAE	20,80	20,55	21,03	21,59	21,49	20,62	23,04	24,27	25,03
Nipisaat	SUAAT	21,13	29,84	40,64	37,90	34,18	20,09	21,95	26,65	26,18
Raajat	NUTAAT	7,97	8,25	9,95	10,73	9,49	8,78	8,90	9,39	10,28

Pisuussutinit iluanaarutinit aningaasartuutit

Pisuussutinit iluanaarutinit akitsuutit tassaapput inuiaqatigiit pisuussutaannik (tassani aalisakkat qaleruallillu) iluaquteqarnermiit nalinginnaasooq sinnerlugu sinneqartoorummut akitsuut. Angallatit ingerlalluartut angisuut kisimik akitsuummik akiliisussaapput, angallatillu mikinerit umiatsiaaqqallu pisuussutit ataatsimoorussat iluaqutigineri pillugit sulii akiliisarnatik.

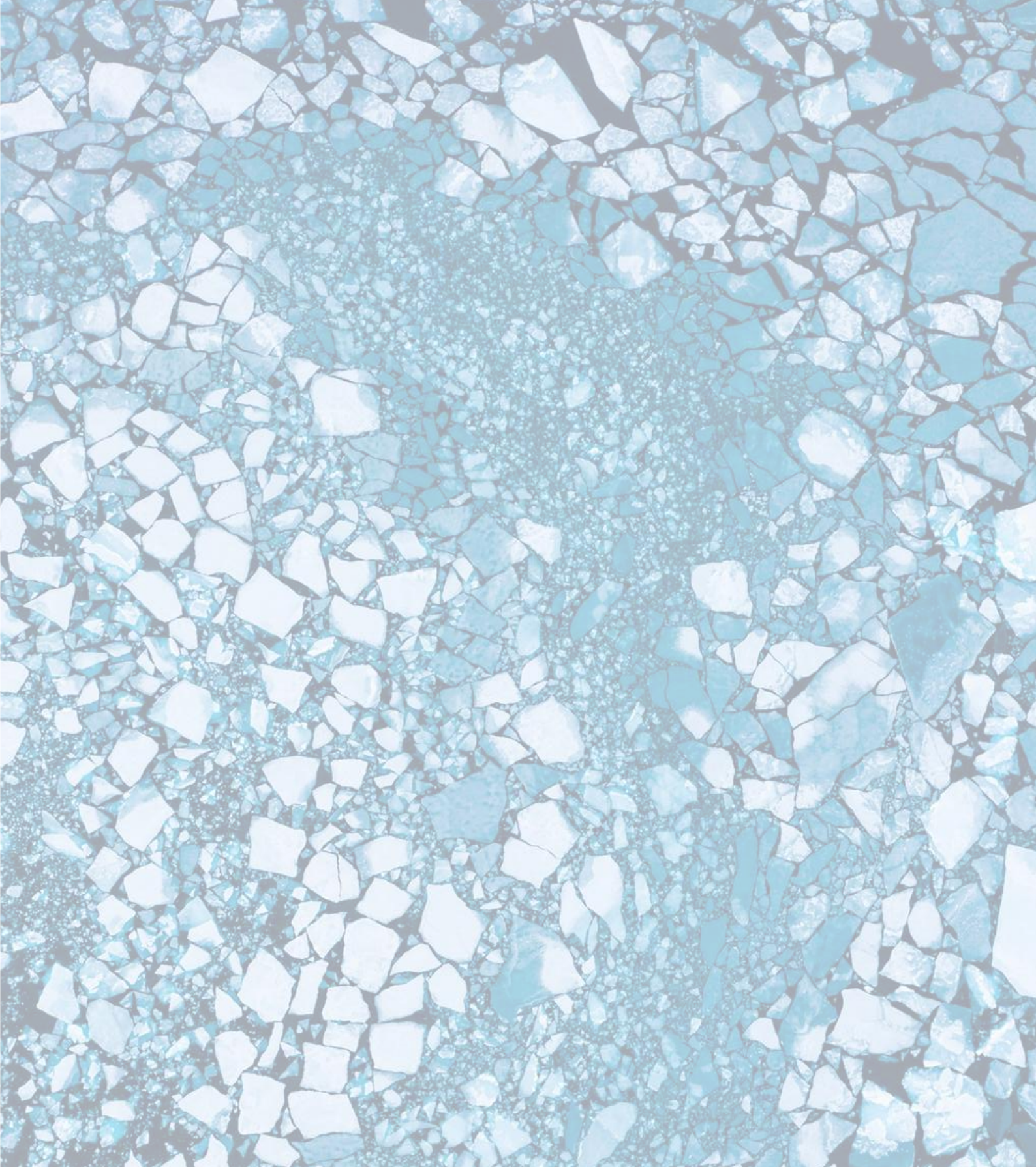
Takussutissiami ataaniittumi piffissaq 2012-2024 pillugu pisuussutinit iluanaarutinit akitsuutinit iluanaarutit ineriartorneri takutinneqarput. Titarnermi iluanaarutit tamarmiusut takutinneqarput, sukallu aalisakkanut ataasiakkaanut iluanaarutit takutillugit.

Takussutissiaq 15: Pisuussutinit iluanaarutinit akitsuutiniit iluanaarutit ineriartorneri mio. kr.-inngorlugit.

Pingaarnertigut aalisarnermi akitsuutiniit pisortat iluanaarutaanni malunnaatilerujussuarmik siuariartoqarsimavoq. 2012-mi 60 mio. kr.-iniit 2024-mi 491 mio. kr.-inut. 2013-miit akitsuutit allanngorartinneqarput, taamaalilluni aalisakkat allat raajaanngitsut aamma iluanaarfigineqartalerlutik. Taamaattoqaraluartoq raajat suli annerpaamik iluanaarfiusarput. Ukiuni kingullerni pingasuni pisuussutinit iluanaarutinit akitsuutini ukiumut 300 mio. kr.-it sinnerlugit tapertaasarput. Raajanut tulliupput avataasiorluni qalerallit pisuussutinit iluanaarutinit iluanaarutaasartuni pingaarnersaasut.

2024-mi pisuussutinit iluanaarutinit akitsuutit 2023-mut naleqqiullugu 63 mio. kr.-inik imaluunniit 11%-imik ikinnerusunik iluanaarfiupput. Allaassutaasoq siullermik raajaniit iluanaarutit ikileriarnerinut tunngasuuvoq.

2024-mut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma pisassiissutit

Qupperneq 50 quppernernit 125-(i)nit

Asseq: Erik Lee – Visit Greenland

Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutit pisassiissutinillu atuineq

Aalisarnermi avammut niuernerup nalinga takussutissiaq 11-mi nassuiarneqartoq tunuliaqutaralugu avammut niuernerup nalingata taassuma annersaa aalisakkanut pingasunut tunngasuuvuq: raajat, qalerallit saarulliillu. Taakku Kalaallit Nunaata avammut niuerneranut tamarmiusumut pingaaruteqarluinnarneri pissutigalugu aalisakkat pingasut taakkua immikkoortumi uani itinerusumik nassuiaaffigineqarput. Taamaattorli aalisakkat allat aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuutigalugu aalisarnermut ilaapput taakkulu ilanngussaq 2-imi naatsumik nassuiarneqassallutik.

Raajat

Kitaani, Tunumi, nunat tamalaat imartaanni kiisalu Svalbardip eqqaani raajarniartoqartarpoq. 2013-imi Kitaani raajarniarneq MSC-mit uppersaasarneqartarpoq. Kalaallit Nunaata imartaanni raajarniarnerit PNNP-mik aalisarnertut aqunneqarput. PNNP-mik aalisarni pisassiissutinik nuussinissamut periarfissaqarpoq, taamaalilluni ukiumit ataatsimiit ukiup tullianut amerlassutsit tamakkerlugit aalisarneqarsimanngitsut ingerlataqartunit nuunneqarsinnaallutik imaluunniit ukiup tulliani pisassiissutit siumoorfigineqarsinnaallutik. Tamatuma saniatigut pisassiissutit amerlassusaannik aamma pisassiissutinit pigisanik ingerlataqartut akornanni PNNP-mi tunisisoqarsinnaalluni.

NAFO-mit ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqartarpoq. Siunnersuineq tunngavissaliat malillugit naatsorsorneqartarpoq, isiginiarneqartarpullu raajat uumasut amerlassusaat, raajarniutinit pisaasartut, pisat akuttussusii kiisalu saarulliit amerlassusii agguataarnerilu, saarulliimmi raajatortarmata. Tunngavissalianut paasissutissat Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Piniarnermillu Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAPNA) aamma Pinngortitaleriffimmit tunniunneqartarput.

Kitaa

2021-mi Kitaani raajat (*Pandalus borealis*) pillugit aqutsinissamik pilersaarut saqqummiunneqartoq piffissami 2021-2025 atuuttussaavoq. Tamatumani Kitaata imartaanni uumassusillit assigiinngisitaartuunerat uumassuseqarfiusullu *pilertiartorfiusartut nerisaqaqatigiinnilu amerlasuunut tunngaviunerisa attatiinnarnissaa* pingaarnertut anguniagaapput. Ilisimatuussutsikkut siunnersuineri anguniagaasoq tasaanikuuvuq, *ukiumut pisat tamakkerlugit*

ima amerlassuseqassasut, ataatsimut toqorartarnerisa piffissaq ungasinnerusoq tunaartaralugu amerlanerpaamik uumasogatigiinnik atuinerup qaangersimassanngikkaa.

Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aalajangersaaneq

Aqutsinissamik pilersaarut malillugu pisarineqarsinnaasunik aalajangiinermi ilisimatuussutsikkut siunnersuineq malinneqassaaq, ukiumoortumillu nikingassut amerlanerpaamik 12,5 %-inik nikerarsinnaalluni. Ilisimatuussutsikkut siunnersuineri 20 %-imik anginerusumilluunniit ikinnerusunik pisaqartoqarsinnaasoq innersuussisoqartillugu imaluunniit ilisimatuussutsikkut siunnersuineri 30 %-imik anginerusumilluunniit amerlanerusunik pisaqartoqarsinnaasoq innersuussisoqartillugu ajornartorsiummik qulaajaaffiginninniarluni Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit taaseqataasinnaannatillu ataatsimeeqataasartut immikkut ittumik ataatsimeeqatigiinnissaminut aggersarneqartarput.

Pinngortitaleriffik 2024-mut raajarniarneq pillugu siunnersuineriik tamanut ammasumik september 2023-mi saqqummiussivoq. Siunnersuineri Kitaani 2024-mi tamakkiisumik pisarineqarsinnaasut 95.000 tonsit inassutigineqarput, tamannalu 2023-miit 15.000 tonsinik ikileriarnerulluni tassa 13,6 %-imik ikileriaat. Ikileriaat 12,5 %-init angineruvoq, kisiannili 20 %-init minnerulluni. Kitaani raajat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2024-mut 102.500 tonsinut aalajangersarneqassasut Naalakkersuisunit aalajangiunneqarpoq, tassa 2023-miit 6,8 %-imik pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit ikileriaataapput. Raajaqassuseq patajaatsutut nalilerneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu raajat mikisut ukiuni tulluittuni marlunni-sisamani patajaallissasut. Peqatigisaanik siunnersuineq sikorsuaqarneranik ilungersunartoqarnera pissutigalugu ileqqusumiit arlalinik nalorninarartoqarsimavoq taamaattumik ukiut marluk ingerlaneranni pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ikilisinneqarnissaat Naalakkersuisunit aalajangiunneqarlutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 15: Kitaani raajarniarnermi 2021-2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq (tonsinngorlugit)

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	115.000	115.000	110.000	95.000
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	115.000	115.000	110.000	102.500

Kalaallit Nunaat peqassutsimik Canadalu avitseqatigiipput kisianni peqassuseq taanna pillugu suli pisortatigoortumik isumaqatigiissuteqanngilaq. Pisortatigoortumik peqassuseq pillugu isumaqatigiissuteqanngikkaluartoq MSC-mik allagartaqarneq piginnarniarlugu Kalaallit Nunaat Canadamut immikkoortitsisussaavoq. Kalaallit Nunaata 2024-mi raajat 786 tonsit Canadamut immikkoortippai, raajanut aqutsinissamut pilersaarut naapertorlugu. Piujuartitsineq tunngavigalugu Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu 2024-mi Kitaani raajat 2.500 tonsit Kalaallit Nunaata EU-mut tunnivai.

Nunanut allanut avitseqatigiissutigisassat immikkoortitereerlugit Kitaani sinneruttut avataasiortunut (57 %-it) sinerissallu qanittuanut aalisartunut (43 %-it) agguarneqartarput.

[Eqaatsumik suleriaaseqarneq](#)

Eqqaaneqartutut raajarniarnermi ingerlataqartut ukiumut pisassiissutit amerlassusaannik niueruteqarsinnaapput pisassiissutinillu nuussisinnaallutik. Ukiut tamaasa ukiumi qaangiuttumi ingerlataqartut qaqitaat naatsorsorneqartarput sinneruttoqarsimappallu taakku ukiumut ingerlasumut nuunneqartarlutik. Ataaniittumi amerlassutsit nuunneqarsimasut imaluunniit niuerutigineqarsimasut Kisitsisit allattorsimaffiat 16-mi takuneqarsinnaasutut kisitsisit assinginiq allaaserineqarput.

Avataasiorluni aalisarnermi 2023-miit 2024-mut raajat katillugit 12.245 tonsit ilassutigineqarput, taakkunanga 1.475 tonsit 2023-mi pisassiissutitut utertinneqarlutik, tassa taakku amerlassutsit piffissaq allanneqarsimasoq sioqqullugu tamakkerlugit aalisarneqarsimanngimmata.

Sinerissamut qanittumi aalisarnermi 2023-miit 2024-mut raajat katillugit 10.687 tonsit ilassutigineqarput, taakkunanga 1.628 tonsit 2023-mi pisassiissutitut utertinneqarlutik, tassa taakku amerlassutsit piffissaq allanneqarsimasoq sioqqullugu tamakkerlugit aalisarneqarsimanngimmata.

Aamma avataasiorluni pisassiissutiniit sinerissamut qanittumut pisassiissutitut raajat 10.500 tonsit 2024-mi tunineqarput.

Nuussisarnermik aqqissuussinerup kiisalu tunisinerit kingorna ukioq pisassiiffiusoq 2024 naatsorsoraanni avataasiorluni aalisarnermi 56.822 tonsit periarfissaasimapput sinerissamilu qanittumi aalisarnermi 62.213 tonsit periarfissaasimallutik. Avataasiorluni aalisarnermi 46.556 tonsit qaqinneqarsimapput, tamannalu pisassiissutinit iluanaarutiniq 82 %-mik kinguneqarluni, sinerissamullu qanittumi aalisarnermi 47.755 tonsit qaqinneqarsimallutik, tassa 77 %-imik pisassiissutinit iluanaarutit.

2024-mi amerlassutsit aalisarneqanngitsoortut 2025-mut nuunneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 16: Kitaani 2024-mi raajarniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

Ingerlatalit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2024	Nuutat 2023→2024	Utertitsineq 2023←2024	Niuerutigineqartut A→SQ	Pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit nuussinerit niuernerillu kingorna	Nuutat 2024→2025	2025-mi pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit nuussinerit kingorna	Pisassiissutinit qaqitat	2024-mi iluaqutigineqartut %
KAL A	56.552	12.245	1.475	10.500	56.822	10.867	45.955	46.556	82
KAL SQ	42.662	10.678	1.628		62.213	13.683	48.355 ⁹	47.755	77
EU	2.500					140	2.360	2.453	98
CAN	786								
Katillugit	102.500	22.923	3.103	10.500	119.035	24.690	96.669	96.764	81

Kisitsisit allattorsimaffiat 17: Tunumi 2024-mi raajarniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

Ingerlatalit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2024	Nuutat 2023→2024	Utertitsineq 2023←2024	Niuerutigineqartut EU→NOR	Pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit nuussinerit niuernerillu kingorna	Nuutat 2024→2025	2025-mi pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit nuussinerit kingorna	Pisassiissutinit qaqitat	2024-mi iluaqutigineqartut %
KAL	2.700	585	139		3.145	228	2.918	2.918	93
EU	5.150	68		1.700	3.518	273	3.246	2.700	77
NOR					1.700			1.697	100
Katillugit	7.850	653	139	1.700	6.663	500	6.163	5.618	84

⁹ Nuussisoqarsimavortaaq 2023-imut 175 tons-it 2024-mit

Tunu

Tunumi raajat pillugit aqutsinissamut pilersaaruteqanngilaq. Piffissami 2007-2013-mi siunnersuineq 12.400 tonsiusimavoq, 2014-mili taanna 2.000 tonsinut ikileriarluni. Taamatut amerlanerpaanik pisarineqarsinnaasut ikilisinneqarnissaannik innersuussutigineqarnerisa kingunerisaanik Kalaallit Nunaata nunani tamalaani pisussaaffii aamma aningaasaqarnikkut kinguneqaataasussat siunnersuutigineqartoq malillugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut naleqqussarfiginissaannut Kalaallit Nunaannut periarfissaasimanngilaq. 2024-mi siunnersuineq 2.500 tonsiuvoq tamannalu 2023-mut sanilliullugu 500 tonsinik amerlanerullutik. Tunumi raajat pisarineqarsinnaasut 7.850 tonsiussasut Naalakkersuisut aalajangerpaat, tassa 2023-mit 1.000 tonsinik amerlanerusut.

Piujuartitsineq tunngavigalugu Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu 2024-mi Tunumi raajat 5.150 tonsit Kalaallit Nunaata EU-mut immikkoortippai.

Kisitsisit allattorsimaffiat 18: Piffissami 2017-2024 Tunumi raajarniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq (tonsingorlugit)

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	3.000	3.000	2.000	2.500
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	7.000	6.850	6.850	7.850

Tunumi ingerlataqartut Kitaani ingerlataqartut assigalugit nuussisarnermik aaqqissuussinermik atuisinnaapput. Ataaniittumi amerlassutsit nuunneqarsimasut imaluunniit niuerutigineqarsimasut Kisitsisit allattorsimaffiat 17-mi takuneqarsinnaasutut kisitsisit assinginik allaaserineqarput.

Kalaallit umiarsuaatillit 2023-miit 585 tonsinik ilassuteqarput, taakkunannga 139 tonsit 2023-mi pisassiissutitut utertinneqarlutik, tassa taakku amerlassutsit piffissap allanneqarsimasup iluani tamakkerlugit aalisarneqarsimanngimmata.

Nuussisinnaanermik aaqqissuussinerup kingorna ukioq pisassiiffiusoq 2024 naatsorsoraanni kalaallit ingerlataqartut 3.145 tonsinut periarfissaqarsimapput, taakkunannga 2.918 tonsit tamakkerlugit aalisarneqarsimallutik, tassani pisassiissutinit iluaquteqarneq 93 %.

2024-mi amerlassutsit aalisarneqanngitsoortut 2025-mut nuunneqarput.

Nunat tamalaat akornanni

Kitaani Tunumilu saniatigut Kalaallit Nunaat aamma nunat tamalaat imartaanni raajarniarinnaavoq. Kalaallit Nunaat NAFO-mi ilaasortaanermigut sumiiffimmi 3M-mi aamma Flemish Capimik taaneqartartumi kiisalu sumiiffimmi 3L-mi aamma Grand Bankimik taaneqartartumi aalisarnissamut periarfissaqarpoq. Norgelu aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnikkut Svalbardip eqqaani raajarniarnissamik Kalaallit Nunaat periarfissaqarpoq.

Svalbardip eqqaani raajat

Svalbardip eqqaani aalisarnek malittarisassaqtinniarlugu Norgep 1977-imi Aalisarfigineqarsinnaasutut illersugaq (Fiskeriværnszone) pilersippaa. Kalaallit Nunaata Norgelu illugiillutik isumaqatigiinniartarnerminni Aalisarfigineqarsinnaasutut illersugaq naammaginagu ukiut tamaasa Nunatta oqariatuutigisarpaa.

Svalbardip eqqaani raajarniarnermi norskit peqqussutai atuuttut naapertorlugit (taakku Kalaallit Nunaannit akuerineqanngitsut), Kalaallit Nunaat angallatit tallimat atorlugit ulluni aalisarfiusuni 450-ini raajarniarnissamik periarfissaqarpoq. Periarfissaq tamanna kalaallit umiarsuaatileqatigiivinit piffissap ilaani atorneqarnikuuvoq. 2020-mi aalisariut ataaseq aalisarpoq, 2021-mili 2022-milu pisassiissutitut qinnuteqartoqarsimanngilaq. 2023-mi ingerlatseqatigiiffik ataaseq pisassiissutimik tunineqarpoq, ingerlatseqatigiiffiulli Svalbardimi ullut aalisarfiusut atorsimanngilai. 2024-mi angallat nunamit allameersoq ataaseq aalisarnermi peqataavoq. 2024-mi 1.242 tonsit aalisarneqarput.

Asseq: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Qalerallit

Sinerissamut qanittumi, Avataasiornermi Nunanilu tamalaani peqatigisat

Qalerallit immikkoortut avataasiortut sinerissallu qanittuaniittut aalisarneqartarput. Immikkoortut taakku marluk assigiinneqisumik aqunneqarput. Siullermik Kitaani Tunumilu avataasiorluni aalisarnerit nassuiarneqassapput, tamatumalu kingorna sinerissap qanittuani aalisarnek nassuiarneqassalluni.

Kalaallit Nunaata Kitaani (avataasiortunut)

Kitaani qalerallit avataaniittut qaleraleqatigiupput ataatsimoorussat, taakkulu Kalaallit Nunaannit Canadamillu avinneqartarput. Qaleraleqatigiit aqutsiveqarfinnut marlunnut immikkoortinneqarnikuupput, kujataani Ikarsuaq Davisimi, avannaanilu Avannaata Imaani. Kitaani avataasiorluni kalaallit qalerallinniarnerat piffissami 2021-2025-mi atuuttumi aqutsinermik pilersaarutikkut aqunneqarpoq, pisarineqarsinnaasut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu aalajangersarneqartarlutik. Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq NAFO-mit tunniunneqartarpoq, ukiullu marlukkaarlugit atuuttarluni. Siusinnerusukkut siunnersuinerit marluk tunniunneqartarput, ataaseq Ikarsuaq Davisimut atuuttoq, aappaalu Avannaata Imaanut atuuttoq,

2019-imiilli sumiiffinnut taakkununga marluusunut siunnersuineq ataatsimoortoq tunniunneqartalernikuuvoq.

2023-mut 2024-mullu Ikarsuaq Davisimut aamma Avannaata Imaanut siunnersuinermit tamarmiusumi qalerallit qaqqineqartut 29.640 tonsit sipporneqassanngitsut innersuussutigineqarpoq, tamannalu siunnersuinermit kingullermut sanilliullugit 6.730 tonsinik ikileriarnertulluni. 18,5 %-inik ikileriartoqarmat Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit immikkut ataatsimiinnissamut aggersarneqarput. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2023-mi 9,25 %-imik ikilisinneqassasut 2024-imullu killiffik utaqqineqassasooq aalajangiiffineqarput.

Peqassuseq pillugu nunat marluk akornanni isumaqatigiissutikkut Nunarput Canadalu suli isumaqatigiissuteqanngillat, Kitaanili avataasiorluni qalerallinniarneq MSC-mik allagartaligaavoq, taamaattumillu Canadamik suleqateqarneq allagartap pigiinnarnissaanut pingaaruteqarlunnarluni. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalajangersarneqarpata peqataasunut marluusunut assigiimmik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut avinneqartarneri ileqquuvoq. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 9,25 %-imik ikilisinneqarnissaat 2023-mi aalajangiunneqarpoq taamaallinnilu Kalaallit Nunaata pisarisinnaasai tamarmiusut 16.502,5 tonsinut aalajangiunneqarlutik. Naak Kalaallit Nunaat Canadalu 2024-mut siunnersuinermit nutaamik noqqaagaluartut siunnersuineq 2024-mut allannngortinneqanngilaq. Canadamik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiinnik isumasiuinerit tunuliaqutarlugit 2023-misulli pisarineqarsinnaasut tamarmiusut amerlatiginissaat aalajangiussimaneqarput.

Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aqutsiveqarfinnut Ikarsuaq Davisimut aamma Avannaata Imaanut assigiimmik agguarneqarput, sumiiffiit tamarmik immikkut 2024-mut 8.251,25 tonsinik tunineqarlutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 19: Piffissami 2018-imit 2024-mut Ikarsuaq Davisimi aamma Avannaata Imaanili avataasiorluni qalerallinniarnermit pisarineqarsinnaasut kiisalu ilisimatuussutsikkut siunnersuineq (tonsinnngorlugit)

		2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	Kitaa	36.370	36.370	29.640	29.640
Pisarineqarsinnaasut	Ikarsuaq Davisimi (KK)	9.093	9.093	8.251	8.251
tamarmiusut (TAC)	Avannaata Imaanut	9.093	9.093	8.251	8.251

Norgemik, EU-mik Savallimmiunillu nunat marluk isumaqatigiissuteqarnerisigut kalaallinut pisassiissutit ilai ingerlataqartunut taakkununga immikkoortinneqarput, tamannalu Kisitsisit allattorsimaffiat 20-mit aamma Kisitsisit allattorsimaffiat 21-mit takuneqarsinnaalluni. Nunat marluk isumaqatigiissutaat aamma nunat tamalaat suleqatigiinnerat aalisarnermilu isumaqatigiissutit pillugit immikkoortumi erseqqinnerusumik allaaserineqarput.

2024-mi inuussutissarsiuteqartut Kalaallit Nunaata Avannaata Kitaani qaleralaarpassuarnik pisaqarneq misigisimavaat pisassiissutillu Kalaallit Nunaata Kitaata Kujataanut

agguaateqqinneqarnissaat kissaatigalugu. Pisassiissutini tamakkiisumik iluaquteqarnerup qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu avataasiortuniit isumaqateqarnerup kingorna pisassiissutini agguasseqqinnissamut naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisunit piginnaatinneqarpoq. 2024-mi taamaalilluni 2.350 tonsit agguateqqinneqarput, tamatumalu kingunerisaanik pisassiissutit taamatut agguasseqqinnerup kingorna tamakkiisumik iluaqutigineqarlutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 20: Avannaata Imaani 2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Agguasseqqinneq AK → KK	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut kingorna Agguasseqqinneq	Pisassiissutinit qaqqat	Pisassiissutini iluaquteqarneq (%)
KAL	8.151	2.350	5.801	5.806	100
FRO	100			104	104
Katillugit	8.251			5.910	72

Kisitsisit allattorsimaffiat 21: Davisip Ikerasaani 2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Agguasseqqinneq KK → AK	Pisassiissutit tunisat EU → NOR	Niuernerup imal. agguasseqqinnerup kingorna pisarineqarsinnaasut tamarmiusut	Pisassiissutinit qaqqat	Pisassiissutini iluaquteqarneq (%)
KAL	5.326	2.350		7.676	7.703	100
NOR	900			1.225	1.224	100
EU	2.025		325	1.700	1.701	100
Katillugit	8.251			10.601	10.604	129

Tunu

Tunami qaleraleqatigiit tassaapput Island Savalimmiullu peqatigalugit avitseqatigiiffiusut. Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit tunniunneqartarpoq, sumiiffinnullu pingasunut tamanut ataatsimoortinneqarluni. Island aamma Kalaallit Nunaat Tunumi qaleraleqatigiinnik aqutsinissaq agguataarinissarlu pillugit illugiillutik 2012-mili isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissut 2020-mi sivitsorneqarpoq, tassa qalerallit pillugit Atlantikup avannaani ilisimatusarnermi pilersaarutip angisuup (NORSUSTAIN) naammassineqarnissaa utaaqqineqarmat. Pilersaarut 2024-mi naammassineqarpoq, isumaqatigiissullu nutaaq pillugu isumaqatigiinniarnertit 2025-mi aallartinneqassasut naatsorsuutigineqarlutik.

2024-mi ICES-imiit siunnersuineq 21.541 tonsinut inissinneqarsimavoq. Islandimik nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut Kalaallit Nunaannut tutsinneqartussaq 37,6%-iuvoq, tassa 2024-mi 8.099,4 tonsit. Peqassutsimik nalilersuineri kukkuneq pissutigalugu siunnersuineq juni 2024-mi 19.703 tonsinut nutarterneqarput. Tamanna isumaqarpoq siunnersuineriit (37,6%) Kalaallit Nunaata pissai 2024-mi pisarineqarsinnaasut

tamarmiusut aalajangersarneqartut 8.099,4 tonsinut taarsiullugu 7.408,3 toniussasut. Taamaattumik siunnersuinerup aamma pisarineqarsinnaasut tamarmiusut akornanni eqqarsaqaarnani naapertuuttoqanngilaq. Nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ilai Savalimmiunut, Norgemut aamma EU-mut immikkoortinneqarput. Malugiuk EU Kalaallit Nunaata imartaani pisassiissutinik Norgemik paarlaasseqatigiinnissamut periarfissaqarmat. Islandimik isumaqatigiissuteqarneq malillugu pisassiissutit nungullugit aalisarneqarsimanngitsut 10%-ii tikillugit ukiup tullianut nuunneqarsinnaapput. 2024-mi 605 tonsit 2023-miit nuunneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 22: Tunumi qaleralinniarnermi 2021-2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ilisimatuussutsikkullu siunnersuineq

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	23.530	26.650	26.710	19.703 ¹⁰
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	8.847	10.020	10.043	8.099

Taamaalilluni Tunumi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 8.099 tonsinut inissinneqarput pisassiissutinillu pigisat immikkoortinnerisa kingorna, nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugu, kalaallit angallataannut pisassiissutit pigisat 2.749,4 tonsiullutik. ICES-imit siunnersuisarnerni avataasiorluni sinerissamullu qanittumi aalisarnerit immikkoortinneqanngillat, taakkunani aalisagaqatigiittut isigineqartarmata. Tunumi avataani qaleralinnik aqutsinissamut pilersaarut naapertorlugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ilai Tunumi sinerissap qanittuani qaleralinnut pisassiissutinik immikkoortinneqassapput. Sinerissamut qanittumi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2024-mi 400 tonisinut aalajangersarneqarput. Taamaalilluni kalaallit avataasiornermi angallataannut inaarutaasumik pisassiissutit amerlassusaat 2.349,4 tonsiupput.

¹⁰ 2024-mut siunnersuineq peqassutsimik nalilersuinermi kukkuneq pissutigalugu nutarterneqarpoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 23: Tunumi 2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

	Pisarineqarsinnaas ut tamarmiusut (TAC) 2024	Nuussineq ¹¹ 2023→202 4	Niuerne q EU→ NOR	Niuerne up imal. agguaasseqqinner up kingorna pisarineqarsinnaas ut tamarmiusut	Nuussineq 2024→202 5	Pisassiissutin it qaqitat	atuine q %
KAL	2.349	605		2.954	810	2.144	71
Imartaa							
KAL	400			400		125	31
Sineriak							
FRO	4.650			4.000		3.832	96
EU	375		650	1.025		1.077	105
NOR	325			325		331	102
Katillugi t	8.099			8.704		7.453	

Kalaallit Nunaata Kitaa (sinerissamut qanittumut)

Kalaallit Nunaanni sinerissamut qanittumi qalerallinniarneq pillugu aqutsinissamut pilersaarut siulleg 2024-mi decemberip ulluisa 16-ianni Naalakkersuisut akueraat. Aqutsinermut pilersarut 2025-mi januarip ulluisa aallaqqaataanni atuutilerpoq.

Kitaani sinerissap qanittuani aqutsiveqarfiit immikkoortunut arfineq-pingasunut aggulunneqarnikuupput. Sumiiffinnut taakkununga arfiniliusunut immikkoortukkaamik NAFO ilisimatuussutsikkut siunnersuinernik tunniussisarpoq. Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq, Upernavik, Sisimiut-Maniitsoq, Nuuk aamma Paamiut-Qaqortoq. Aningaasarsiutigalugu aalisarnermit qangaaniit paasisat kiisalu qaleraleqatigiinnik ilisimatuussutsikkut misissuinernit paasisat tunngavigalugit siunnersuisoqartarpoq.

Aqutsiveqarfiit taakku arfinillit saniatigut Qaanaaq immikkut aqutsiveqarfiuvoq, taamaattorli sumiiffik taanna pillugu siunnersuisoqarneq ajorpoq. Qaanaami pisassiissutit avataasiorluni pisassiissutinit siornatigut tiguneqartarput, 2023-mili Sustainable Fisheries Greenlandimit siunnersorneqareernerup kingorna aalajangerneqarpoq avataasiorluni pisassiissutinit attuumassuteqanngitsumik Qaanaamut immikkut pisassiissusiortoqartassasoq. 2024-mi pisassiissutit 250 tonsinut aalajangersarneqarput.

2024-mi ilisimatuussutsikkut ataatsimut siunnersuineq sumiiffinnut taakkununga arfinilinnut 17.482 tonsiuvoq. Sumiiffinnut arfinilinnut taakkununga pisassiissutigineqartut katillugit siunnersuinermit 14.689 tonsinik amerlanerupput, tassa siunnersuineq 84 %-inik sipporlugu. Pisassiissutininik nuussisoqarnerata aamma pisassiissutit ilaneqarnerisa kingunerisaanik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut sumiiffinnut arfinilinnut 35.231 tonsiupput. 2013-imili pisarineqarsinnaasut

¹¹ Islandilu naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat naapertorlugu illuatungeriit tamakkerlugit aalisarneqarsimanningsut ukiup siuliani pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 10%-inut naapertuuttunik nuussisinaapput.

ilisimatussutsikkut siunnersuinermit malunnaatilimmik oqimaannerusimaqaat. Amerlavallaanik aalisartoqarsimanerata kingunerisaanik aamma pisarineqarsinnaasut ikileriarnersa malitsigisaanik siunnersuinermit ikileriartitsisoqaqqippoq.

2021-p tungaanut Qeqertarsuup Tunuata aamma Uummannaq kiisalu Upernaviup avataanni siunnersuisoqaranilu pisassiissutinik aalajangersaasoqartanngilaq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 24: 2021-2024-mi sinerissap qanittuani qaleralinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq (tonsingorlugit)

		2021	2022	2023	2024
Qeqertarsuup Tunua	Siunnersuineq	4.346	4.346	5.215	5.215
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	7.847 ¹²	9.100 ¹³	9.100 ¹⁴	10.600 ¹⁵
Uummannaq	Siunnersuineq	5.153	5.153	5.153	5.153
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	9.166 ¹⁶	9.653 ¹⁷	9.650 ¹⁸	9.650
Upernavik	Siunnersuineq	5.068	5.068	6.070	6.070
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	8.124 ¹⁹	9.300 ²⁰	9.300 ²¹	9.300
Sisimiut- Maniitsoq	Siunnersuineq	300	300	300	300
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	223 ²²	300	300	300
Nuuk	Siunnersuineq	647	522	522	522
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	1.039	859	699 ²³	899 ²⁴
	Siunnersuineq	222	222	222	222

¹²Pisassiissutit 10.263 tonsinut amerlineqarput

¹³ Pisassiissutit 11.379 tonsinut amerlineqarput

¹⁴ Pisassiissutit 12.694 tonsinut amerlineqarput

¹⁵Pisassiissutit 13.500 tonsinut amerlineqarput

¹⁶Pisassiissutit 9.639 tonsinut amerlineqarput

¹⁷Pisassiissutit 9.750 tonsinut amerlineqarput

¹⁸Pisassiissutit 9.583 tonsinut amerlineqarput

¹⁹Pisassiissutit 9.912 tonsinut amerlineqarput

²⁰Pisassiissutit 10.002 tonsinut amerlineqarput

²¹Pisassiissutit 9.514 tonsinut amerlineqarput

²²Pisassiissutit 300 tonsinut amerlineqarput

²³Pisassiissutit 1.199 tonsinut amerlineqarput

²⁴Pisassiissutit 1.059 tonsinut amerlineqarput

Paamiut-Qaqortoq	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	618	519 ²⁵	420 ²⁶	770
Qaanaaq	Siunnersuineq	Siunnersuisoqanngilaq			
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	500 ²⁷	142 ²⁸	250	252
Tunu	Siunnersuineq	Siunnersuisoqanngilaq			
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq		266	400 ²⁹
Katillugit	Siunnersuineq	15.736	15.611	17.482	17.482
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	27.517	28.993	29.469	31.379

²⁵Pisassiissutit 634 tonsinut amerlineqarput

²⁶Pisassiissutit 770 tonsinut amerlineqarput

²⁷ Avataasiorluni aalisariutinut 300 tonsit utertinneqarput

²⁸ Avataasiorluni aalisariutinut 110 tonsit utertinneqarput

²⁹ Amerlassutsit taakku Tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermiit tiguneqarput.

Sumiiffik 47 (Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq aamma Upernavik) angallatinut umiatsiaararsortunullu aqunneqarpoq. Kisitsisit allattorsimaffiat 25 aallaavigalugu umiatsiaararsortut malunnaatilimmik angallatiniit aalisarluarnerupput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 25: 2024-mi sinerissamut qanittumi qalerallinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit takussutissiaq

Sumiiffik	Immikkoortoq	Pisarineqarsinn aasut tamarmiusut (TAC)	Aaqqineq	Iluarsinerup kingorna pisarineqarsinn aasut tamarmiusut	Pisassiissut init qaqitat (tonsit)	Atuineq (%- inngorlu gu)
Qeqertarsuup Tunua	Angallat	2.665			2.665	47
	Umiatsiaaraq	6.914	2.900	7.854	6.914	88
Uummannaq	Angallat	3.188			2.048	64
	Umiatsiaaraq	6.462			5.936	92
Upernavik	Angallat	4.142			1.543	37
	Umiatsiaaraq	5.158			3.788	73
Sisimiut-Maniitsoq		300			241	80
Nuuk		899	160	1.059	976	92
Paamiut-Qaqortoq		770			550	71
Qaanaaq		252			64	25
Tunu		400			126	32

Saarulliit

Avataasiortut, Sinerissamut qanittumi Nunanilu tamalaani peqatigisat

Avataasiorluni sinerissallu qanittuani aalisariutinit immikkoortunit saarulliit aalisarneqarput. Immikkoortut taakku marluk assigiinneqisumik aqunneqarput. Saarulliit 2023-mi misissuiffigineqarput, tamannalu siunnersuineramik nutarlunnarmik allaanerusumillu kinguneqartitsivoq. 2024-mit siunnersuinermi uumasooqatigiit suffisartut sammineqassapput, nunap immikkoortuini saarulliit akuleruttarsimasut paasineqarmat. Siunnersuineq nutaaq tunngavigalugu aalajangerneqarpoq, Kalaallit Nunaannut tamanut atuuttussamik avataasiorluni sinerissallu qanittuani saarullinniarnermi aqutsinermut pilersaarusiortoqassasoq. Aqutsinissamik pilersaarummik suliaqarneq august 2023-mi aallartinneqarpoq 2024-milu naammassineqarluni 2025-mi januarip ulluisa aallaqqaataanni atuutilerluni.

Avataasiortut

Avataasiorluni saarullinniarnermik aqutsineq aqutsinissamut pilersaarutit atuuttut malillugit ingerlanneqarpoq. Avataasiorluni sinerissamullu qanittumi aalisarnernut ataatsimoorussamik aqutsinissamik pilersaarut pillugu maannakkut suliaqarneq pissutigalugu Tunumi avataasiorluni saarullinniarnermut aqutsinissamut pilersaarutaagallartoq 2024-ip aallartinnerani atuutilerpoq.

Ilisimatuussutsikkut ICES-imiit siunnersuineq Siunnersuineq 2023-mi nutarterneqarpoq, avataasiorlunilu aalisarnermut siunnersuineq suffisartunut taakkununga marlunnut atuulluni 1) Tunumi Kujataanilu aamma 2) Kitaa. 2024-mi Tunumut Kujataanullu siunnersuineq 23.518 tonsiuvoq. Siunnersuineq tassaavoq immikkoortut tallimaat, tamanna isumaqarpoq aaqqissuussinerup suliarinissaanut naammattunik paasissutissaqanngitsaq. Taamaattumik siunnersuineq tassaavoq 2022-mut pisat 80 %-ii. Taamatut siunnersuineq 2023-mut, 2024-mut aamma 2025-mut atuuppoq. Siunnersuineq aaqqissuussineq suli suliarineqarsimanngippat suleriaaseq tassaavoq siunnersuineq kingumut 20 %-imik ikilisitsinissaq. Tunumi saarulliit Kalaallit Nunaata aamma Islandip akornanni nikerartuupput. Islandimi amerlasoorujussuarnik aalisartoqarpoq Naalakkersuisullu taamaattumik inuussutissarsiortut tusaaneqarnissaat taakkulu pisaat pillugit kisitsisit isigineqassasut toqqarsimallugu peqassuseq ajoqusinngikkaluarlugu

siunnersuinermit amerlanerusunik pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik inissiisoqarsinnaasarpog. Tamanna tunuliaqutaralugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 32.900 tonsinut inissinneqarput, taakkunannga 25.000 tonsit Dohrn-ip Ikkannersuani aamma 7.900-it Kujataata Kangiani inissinneqarlutik.

2024-mi Kitaanut siunnersuineq 2.398 tonsiuvoq, 2016-mili siullermeertumik siunnersuineq aalisartoqannginnissaaniit allaaneruvoq. Niuerutigalugu avataasiorluni saarullinniarneq 2024-mi matoqqatiinnarneqassasog aamma sinerissamut qanittumi pisassiissutit tutsinneqassasut Naalakkersuisunit toqqarneqarpoq. Inuussutissarsiortuniit ujartuisoqarnerujussuata kingunerisaanik misileraalluni aalisarnermut pisassiissutit pilersinneqarput, tamannalu ilanngussaq 3-mi erseqqinnerusumik allaaserineqarluni.

Kisitsisit allattorsimaffiat 26: Kitaani aamma Tunumi Kujataatalu Kangiani avataani saarullinniarnermi piffissami 2021-2024-imi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit

		2021	2022	2023	2024
Kitaa	Siunnersuineq	0	0	0	2.398
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	0	0	0	0
Tunu	Siunnersuineq	6.091	8.768	8.460	23.518
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	26.091	27.430	32.945	32.900

Kisitsisit allattorsimaffiat 27: 2024-mi Dohrnip Ikkannerani aamma Kujataata Kangiani avataasiorluni saarullinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutinit qaqinneqartut atuinerlu procentinngorlugu (tonsit)

Sumiiffik	Ingerlatsisut	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Pisassiissutinit qaqitat	Piiaaneq
Dohrn Banke	Kalaallit Nunaat	22.800	22.286	98%
	EU	1.950	1.880	96%
	Norge	250	86	35%
	Katillugit	25.000	24.253	97%
Tunup kujataa	Kalaallit Nunaat	4.300	3.350	78%
	Norge	1.100	1.265	115%
	Savalimmiut	2.500	2.343	94%
	Katillugit	7.900	6.958	88 %

Sinerissap qanittua

2023-mi siunnersuinerup nutaap takutippaa saarullegatigiit assigiinngitsut sisamaasut pingaartumik Nunatta Kitaani akuleriilersartut. Tamatuma kingunerisaanik kitaani aalisarnermi saarullegatigiit sisamaasut suffisartut tamarmik pisarineqartarput. Saarulliit kattuttarnerat sillimaffiginarlugu Kalaallit Nunaannut tamarmut atuuttussamik saarullinnik aqutsinissamut pilersaarummik suliaqartoqassaaq.

ICES-imit inassutigineqarpoq Kitaani sinerissap qanittuani suffisartunit 2024-mi pisassat tamarmiusut 3.095 tonsit qaangissanngikkaat. Siunnersuinermi inassutigineqarpoq 3.095 tonsit taakku immikkoortunut marlunnut avinneqassasut, tassalu Nuup avannaani (746 tons) kiisalu Nuup kujataani (2.349 tons). Kitaani sinerissamut qanittoq sumiiffittut ataatsitut qangaaniilli aqunneqarpoq sulilu ataasiutut aqunneqarluni.

Kitaani sinerissamut qanittumi saarullinniarneq ukiuni arlalikkaani siunnersuinermit naapertuutinngitsumik pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik peqarsimavoq. Sinerissamut qanittumi saarullinniarneq aalisartorpassuarnut assut pingaaruteqarpoq aamma aalisakkat amerlassusaat pillugit siunnersuisut aalisartullu akornanni assut isumaqatigiinngissutaasarlutik. Sinerissamut qanittumi saarullinniarneq niuerutigineqarsinnaasunik pisassiissuteqarpoq paggatassiinikkut aalisarnertut aqunneqarpoq. Aamma 2016-mili immikkut ittumik saarullittassiisoqartarsimavoq sunngiffimmi aalisartut tunisinissaannut periarfissiisoqarluni aamma paggatassiilluni aalisarnertut aqunneqartoq. Pisassiissutit taakku suliffissaaleqineq millisarniarlugu pilersinneqarput.

Kitaani sinerissamut qanittumi 2024-mi saarullinniarnermut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 21.000 tonsinut Naalakkersuisunit aalajangersarneqarput, taakkunannga 1.500 tonsit sunngiffimmi aalisartunut tunisisinnaasunut immikkoortinneqarlutik.

Naalakkersuisut aalajangiinerat tunuliaqutaralugu pisassiissutit oktoberip ulluisa 25-iani aamma decemberip ulluisa aqqaneq aappaanni 4.500 tonsinik aamma 2.000 tonsinik iluarsineqarput taamaalilluni 2024-mi inuussutissarsiutigalugu aalisartunut pisassiissutit tamarmiusut 27.500 tonsinut aalajangersarneqarlutik. Sunngiffimmi aalisartunut pisassiissutit 1.500 tonsinut aalajangersarneqarput kingusinnerusukku Naalakkersuisut aalajangiinerat tunuliaqutaralugu 500 tonisinik iluarsineqartoq. ICES-imiit Pinngortitaleriffimmiillu siunnersuineq tassaavoq ukiut siuliinut naleqqiullugu ikilisaanissaq. 2024-mut siunnersuineq ukiup siuliani siunnersuinermit naleqqiullugu 6.085 tonsinik ikilisitsisoqarpoq. Ukiup ingerlanerani pisassiissutit ilaneqarnerisa kingunerisaanik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 29.500 tonsinngorput, taakkunanilu 27.500 tonsit inuussutissarsiutigalugu aalisartunut aamma 2.000 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit agguaanneqarlutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 28: 2021-2024 Kitaani sinerissap qanittuani saarullinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	10.566	9.560 ³⁰	9.180 ³¹	3.095
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	21.000 ³²	21.000 ³³	17.000 ³⁴	22.500 ³⁵

2024-mi Tunumi sinerissamut qanittumi saarullinniarneq nammineq aqutsiveqarfittut immikkoortinneqarpoq. Tamanna Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnej pillugu ineriartortitsinerimut pilersaarummut atatillugu suliarineqarpoq. Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnermut siunnersuisoqanngilaq, 2024-milu taamaattumik killeqanngitsumik aalisartoqarluni.

Kisitsisit allattorsimaffiat 29: 2024-mi Tunumi sinerissap qanittuani saarullinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit (tonsinngorlugit)

Tunu	2024
Siunnersuineq	Siunnersuisoqanngilaq
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq

³⁰ Sinerissap qanittuani 9.560 tonsinik aalisarnej sinerissap qanittuani aalisagaqatigiit 4.780 tonsit aalisarnejarnerisa naligissagaat Pinngortitaleriffiup nalilerpaa (NAFO-mit siunnersuineq). Tunngavigineqarpoq sinerissap qanittuani aalisarnermi saarulleqatigiit pingasut assigiinngitsut aalisarnejarnerat; tassaasut avataasiortut, sinerissap qanittuaniittut aamma Islandimeersut.

³¹ Pinngortitaleriffiup nalilerpaa, sinerissap qanittuani 9.180 tonsinik aalisarnej sinerissap qanittuani aalisagaqatigiit 4.590 tonsit aalisarnejarnerisa naligissagaat (NAFO-mit siunnersuineq). Tunngavigineqarpoq sinerissap qanittuani aalisarnermi saarulleqatigiit pingasut assigiinngitsut aalisarnejarnerat; tassaasut avataasiortut, sinerissap qanittuaniittut aamma Islandimeersut.

³² 1.000 tonsit sunngiffimmi aalisartunut immikkoortinneqarsimasut ilanngullugit

³³ Sunngiffimmi aalisartartunut 1.000 tonsit immikkoortinneqarsimapput. Pisassiissutit iluarsineqarsimapput taamaalluni sunngiffimmi aalisartunut pisassiissutit 1.250 tonsinngorsimallutik niuerutigalugulu aalisarnermut pisassiissutit 19.750 tonsinngorsimallutik.

³⁴ Sunngiffimmi aalisartartunut 1.000 tonsit immikkoortinneqarsimapput. Kingorna pisassiissutit amerlineqarput 24.300 tonsinngorlugit, taakkunannga 2.300 tonsit sunngiffimmi aalisartunut tunisisinnaasunut immikkoortinneqarlutik.

³⁵ 1.500 tonsit sunngiffimmi aalisartartunut tulaassassanngorlugit immikkoortinneqarsimapput. Kingorna pisassiissutit amerlineqarput 29.500 tonsinngorlugit, taakkunannga 2.000 tonsit sunngiffimmi aalisartunut tunisisinnaasunut immikkoortinneqarlutik.

**Kisitsisit allattorsimaffiat 30: 2024-mi Kitaani Tunumilu sinerissap qanittuani saarullinniarnermi
 pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutinit qaqinneqartut aamma atuineq procentinngorlugu (tonsit)**

Sumiiffik	Immikkoortoq	Pisarineqarsinnaasu t tamarmiusut (TAC)	Aaqqiine q	lluarsiineru p kingorna TAC	Qaqita t	Piaane q
Kitaa	Pilerisaarineq	21.000	6.500	27.500	25.413	92%
	Saniatigooralugu aalisartunut	1.500	500	2.000	1.645	82%
Katillugi t		22.500	7.000	29.500	27.058	92 %
Tunu		Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq			274	

2024-mi Kalaallit Nunaanni aalisakkanut niuerutigineqarsinnaasunut aqutsinermi killiffik

Kisitsisit allattorsimaffiini ataaniittunit takuneqarsinnaapput ukiumut aalajangersimasumut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsimasut. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut tassani nuussinissamut aqqissuussinerit, nunat marluk niuerutigisaat iluarsinerillu assigiinngitsut ilaanngillat.

Aalisakkanik niuerutigineqarsinnaasunik aqutsinermi killiffik pillugu takussutissiaq	Siunnersuinermit sanilliullugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit	Aqutsinissamik pilersaarut
Qalipaait nassuiaataat:	Qorsuk: siunnersuinermit naapertuuttumik pisassiissutit	Qorsuk: aap
	Aappaluttoq : Siunnersuinermit pisassiissutit sipporlugit	Aappaluttoq: naamik
		Qasertoq: assersuussineq attuumassuteqanngilaq

Raajat							
Suussusaa	Sumiiffik	Siunnersuinermit sanilliullugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (%)	Aqutsinissamik pilersaarut	2024-mut siunnersuineq (tons)	Pisassiissutit tamarmiusut Kalaallit Nunaannut 2024 (tons)	Siunnersuineq aqutugalugu	Aalisagaqatigiiaat ataatsimoorussat
Raajat	Kitaa	108%	Aap	95.000	102.500 ³⁶	NAFO, ukiut tamaasa	Canada
	Tunu	314 %	Naamik	2.500	7.850 ³⁶	NAFO, ukiut tamaasa	

³⁶ Pisassiissutit tamarmiusut agguarneqarneri pillugit takussutissiaq nalunaarummi raajat pillugit immikkoortoq takuuk. Ilaatigut nunat marluk peqatigisanut immikkoortunut immikkoortitsisoqarpoq aamma nuussinissamut aqqissuussineqarluni.

Avataasiorluni aalisarnerit							
Suussusaa	Aqutsiveqarfik	Siunnersuinermit sanilliullugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (%)	Aqutsinissamik pilersaarut	2024-mut siunnersuineq (tons)	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut Kalaallit Nunaannut 2024 (tons)	Siunnersuineq aqutugalugu	Aalisagaqatigiiaat ataatsimoorussat
Qalerallit	Kitaa	111 %	Aap	29.640	16.502 ³⁷	NAFO, ukioq allortarlugu	Canada
	Tunu	109%	Aap	19.703 ³⁸	8.099 ³⁹	ICES, ukiut tamaasa	Island aamma Savalimmiut
Saarulliit	Tunu	140	Aap	23.518	32.900 ⁴⁰	ICES, ukiut tamaasa	
	Kitaa		Naamik	2.398	0	ICES, ukiut tamaasa	
Suluppaakkat	Kitaa	100 %	Naamik	0	0	NAFO, ukiut tamaasa	
Suluppaakkat (<i>S.norvegicus</i>)	Tunu	100 %	Naamik	41.286	4.509 ⁴¹	ICES, ukiut tamaasa	Island aamma Savalimmiut
Suluppaakkat (<i>S.mentella</i>)	Tunu		Naamik	0		ICES, ukiut tamaasa	

³⁷Peqassuseq Canadalu 50:50-mik avinneqarput. Aamma pisarineqarsinnaasut tamarmiusut agguarneri pillugit takussutissiaq nalunaarsuiami qalerallit pillugit immikkoortoq takuuk. Nunat marluk peqataaffigisaannut amerlassutsinik ilaatigut immikkoortitsisoqarpoq.

³⁸Siunnersuineq aallaqqaammut 21.541 tonsinit inissinneqarsimavoq 19.703 tonsinullu iluarsineqarluni. Kalaallit Nunaata pisarisinnaasai tamarmiusut aallaqqaammut siunnersuinermit tunngaveqarput.

³⁹Peqassuseq Islandilu avinneqarput. Kalaallit Nunaat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 37,6 %-iiniq pissarsivoq. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut agguarneri pillugit takussutissiami qalerallit itisilerneqarneri pillugit immikkoortoq takuuk. Ilaatigut nunat marluk peqatigisanut immikkoortunut immikkoortitsisoqarpoq aamma nuussinissamut aaqqissuusineqarluni.

⁴⁰Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut agguarneri pillugit takussutissiami saarulliit itisilerneqarneri pillugit immikkoortoq takuuk.

⁴¹ Suluppaakkanut taakkununga marlunnut ataatsimut pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik Kalaallit Nunaat pisassiisarpoq uumasogatigiit ataatsimut pisarineqartarmata.

Sinerissap qanittuani aalisarnerit							
Suussusaa	Sumiiffik	Siunnersuinnermut sanilliullugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (%)	Aqutsinissamik pilersaarut	2024-mut siunnersuineq (tons)	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut Kalaallit Nunaannut 2024 (tons)	Siunnersuineq aqqutigalugu	Aalisagaqatigiaat ataatsimoorussat
Qalerallit	Qaanaaq		Naamik	Soqanngilaq	252	Soqanngilaq	Naamik
	Upernavik, Uummannaq aamma Qeqertarsuup Tunua	180%	Naamik	16.438	32.450	NAFO, ukioq allortarlugu	Naamik
	Sisimiut – Maniitsoq (NAFO 1A aamma 1B)	100 %	Naamik	300	300	NAFO, ukioq allortarlugu	Naamik
	Nuuk (NAFO 1D)	172%	Naamik	522	1.059	NAFO, ukioq allortarlugu	Naamik
	Paamiut & Qaqortoq (NAFO 1E aamma 1F)	347%	Naamik	222	770	NAFO, ukioq allortarlugu	Naamik
	Tunu ⁴²	-	Naamik	-	400	-	-
Saarullit	Kitaa	679%	Naamik	3.095	27.500	ICES, ukiut tamaasa	Naamik
	Kitaa - sunngiffimmi aalisarneq ⁴³		Naamik		2.000		
	Tunu			Soqanngilaq	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq	Soqanngilaq	Naamik
Uiluiit	Aqajaruani	-	Naamik	Soqanngilaq	0	Soqanngilaq	Naamik
	Attu	-	Naamik	Soqanngilaq	400	Soqanngilaq	Naamik
	Nassuttooq	-	Naamik	Soqanngilaq	300	Soqanngilaq	Naamik

⁴²Tunumi avataasiorluni qalerallinniarnermiit pisassiissutinit Tunu pissarsisarpoq.

⁴³ Suliffissaaleqineq pissutigalugu 2016-mi suliniutitut pilersinneqarpoq. Taakku tunisinissamut periarfissaqarput. Pisassiissutit Kitaani nunamut qanittumi niuerutigalugu saarullinniarnermiit tiguneqarput.

	Sisimiut avannaa (Kangaarsuk)	-	Naamik	Soqanngilaq	700	Soqanngilaq	Naamik
	Sisimiut kujataa (Saqqaaq)	-	Naamik	Soqanngilaq	400	Soqanngilaq	Naamik
	Nuuk	-	Naamik	Soqanngilaq	720	Soqanngilaq	Naamik
Nipisaat	Kitaa	100 %	Aap	1495	1495	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik

Saattuat							
Suussusaa	Sumiiffik	Siunnersuinermut sanilliullugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (%)	Aqutsinissamik pilersaarut	2024-mut siunnersuineq (tons)	2024-mut Kalaallit Nunaannut pisassiissutit (tons)	Siunnersuineq aqqutigalugu	Aalisagaqatigiiaat ataatsimoorussat
Saattuat	Upernavik (sinerissap qanittuani)	-	Aap	Soqanngilaq	340	Soqanngilaq	Naamik
	Qeqertarsuup Tunua-Uummannaq (sinerissap qanittuani)	100 %	Aap	982	982	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik
	Sisimiut (sinerissap qanittuani)	100 %	Aap	599	599	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik
	Sisimiut (avataasiortut)	100 %	Aap	102	102	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik
	Maniitsumit- Kangaamiunut (sinerissap qanittuani)	-	Aap	Soqanngilaq	225	Soqanngilaq	Naamik
	Nuuk - Paamiut (sinerissap qanittuani)	127%	Aap	685	867	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik
	Nuuk - Paamiut (avataasiorluni)	100 %	Aap	513	513	Pinngortitaleriffik, ukiut tamaasa	Naamik
	Narsaq – Qaqortoq (sinerissap qanittuani)	-	Aap	Soqanngilaq	221	Soqanngilaq	Naamik

Nunani tamalaani suleqatiginninnerit aalisarnermullu isumaqatigiissutit

Qupperneq 74 quppernert 125-(i)nit

Kalaallit Nunaat nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnermut oqallittarfinni arlalinni peqataasarpoq, ukiullu tamaasa nunanik allanik isumaqatigiissusiortarluni. Immikkoortumi tullinnguuttumi Kalaallit Nunaata nunani tamalaani aalisarnerup tungaatigut ingerlatsinera nassuiarneqassaaq, siullermik nunat immikkoortuini aalisarnermik aqutsineq pillugu kattuffiik suleqatigiinneq, tullertut nunani tamalaani aalisarnerq pillugu suleqatigiinneq kiisalu nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit aamma naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat nassuiarneqassallutik.

Aalisarnermut tunngasuni nunat tamalaat suleqatigiinninneri, isumaqatigiissutit tapiliussallu pillugit allaaserinninnerit Naalakkersuisut.gl-imi nassaarineqarsinnaapput.

Nunat immikkoortuini aalisarnermik aqutsineq pillugu kattuffiit

Kalaallit Nunaat aalisarnermi aqutsineri suliniaqatigiiffinni pingasuni peqataavoq: Atlantikup avannamut kitaani suliniaqatigiiffik (NAFO), Atlantikup avannamut kangiani (NEAFC) aamma Atlantikup avannaani suliniaqatigiiffik kapisilinnik allanngutsaaliuineri suliaqartoq (NASCO).

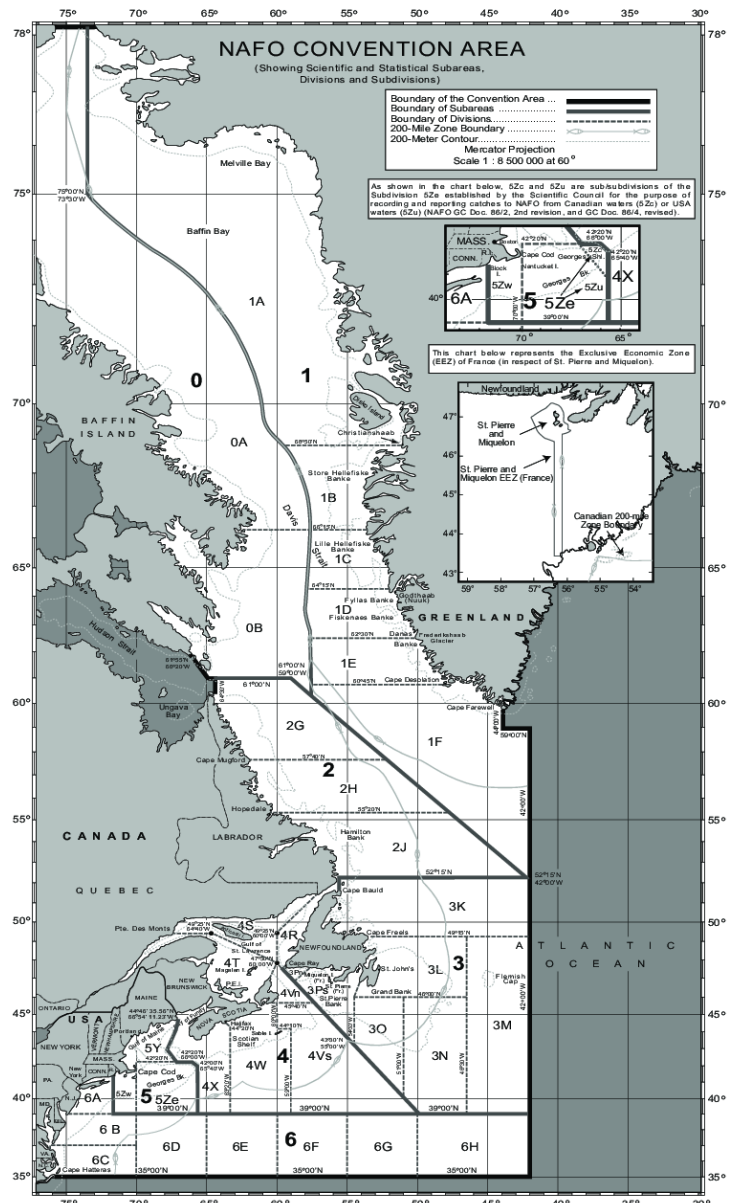

Takussutissiaq 16: Aalisarnermik aqutsineri suliniaqatigiiffiit pingasut Kalaallit Nunaata peqataaffigisai NAFO, NEAFC aamma NASCO.

NAFO

Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) tassaavoq nunarsuup immikkoortuani naalagaaffiit akornanni aalisarnermik ingerlatsineri suleqatigiiffik nunanik 13-inik ilaasortaartoq – imaluunniit isumaqatigiissummut peqataasutut taaneqartut. Taakkulu tassaapput: Canada, Cuba, Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugit Danmark (DFG), EU, St. Pierre aamma Miguelon sinnerlugu Frankrig, Island, Japan, Norge, Rusland, Tuluut Nunaat, Korea Kujalleq, Ukraine aamma USA.

Atlantikup Avannaata Kitaa
suliniaqatigiiffiup
isumaqatigiissuteqarfigisaanut ilaavoq,
tassanilu Kalaallit Nunaata Canadallu
akornanni imartaq ilaalluni. NAFO-p
malittarisassaqtitsiviinut ilaapput
Kalaallit Nunaata kimmuit kujammuit
sineriaata, Canadap kangimut sineriaata
aamma USA-p avannamut kangimut
sineriaanni naalagaaffiit sineriallit
killeqarfiisa 200 sømiliniittut
avataanniittut imartat. NAFO-p
ingerlatsinermi piginnaasaqarfianut
ilaapput NAFO-p malittarisassaqarfiata
iluini aalisakkat qaleruallillu suusinnaasut
tamarmik ataasiakkaat minillugit soorlu
kapisilik, taanna NASCO-mit
malittarisassaqtinneqarluni. NAFO-p
isumaqatigiissut naapertorlugu
aalisakkanit isumalluutunik
allanngutsaaliuineq pitsaanerpaamillu
iluauquteqarneq qulakkiissavai. Tamatuma
saniatigut NAFO
isumaqatigiissuteqarfiusunut tamanut
uumassusilerinermi ilisimasat
aallaavigalugit siunnersuisarpoq.
Kalaallit Nunaat NAFO-p
malittarisassaqarfia 3L-imi aamma
Flemish Capip eqqaani NAFO-mi
sumiiffiliinermi 3M-imi

Takussutissiaq 17: NAFO-mi isumaqatigiissuteqarfik

raajarniarnissamut periarfissaqarpoq. Sumiiffik 3L peqassutsini pissutsit pissutigalugit aalisarnermut matuneqarsimavoq. Sumiiffik 3M-imi peqassutsit pitsaanerulernerat pissutigalugu ukiuni qulini siullermeertumik 2020-mi aalisarnermut ammarneqarpoq. Taamaalluni Kalaallit Nunaat 3M-imi 2021-mi ulluni 129-ni aalisarsinnaatitaasimavoq. Ullulli aalisarfiusinnaasut taakku iluaqutigineqarnatik. Oqaatigineqassaarli peqassutsip suli qajannarnera pissutigalugu aalisarneq piffissamut killiligaanngitsumut matuneqaqqimmat.

NAFO-p ukiumoortumik ataatsimiinnera Halifaximi, Canadami ulluni 23.-27 september 2024-mi pivoq. Kalaallit Nunaat Savallimmiut peqatigalugit DFG-p aallartitaannut ilaavoq.

NEAFC

Atlantikup Avannaata Kangiani
Aalisarneq pillugu
Isumalioqatigiissitat (NEAFC)
tassaavoq nunarsuup immikkoortuani
naalagaaffiit akornanni aalisarnermik
ingerlatsinerimi suleqatigiiffik, NAFO-
p suleqatigisaatut
isigineqarsinnaasoq. NAFO-p
Atlantikup avannamut kippasissortaa
nakkutigisaraa, NEAFC-llu Atlantikup
avannamut kangisissortaa
nakkutigisarlugu. NEAFC arfinilinnik
ilaasorta qarpoq - isumaqatigiisummi
peqataasutut taaneqartut. Taakkulu
tassaapput: Savalimmiut aamma
Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmark
(DFG), EU, Island, Norge, Rusland
aamma Tuluut Nunaat.

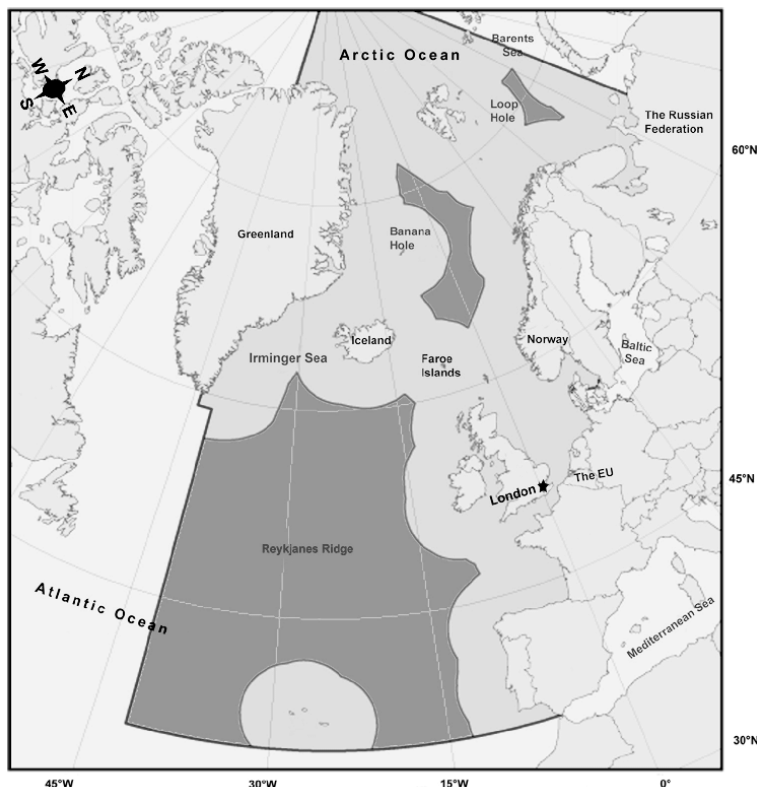
Kalaallit Nunaat Irmingerip Imartaani
suluppaakkanik ikerinnarsiortunik
agguaassinermut aqutsinermullu

soqutigisaqarnerpaavoq, kisianni uumasogatigiit taakku peqassutsikkut pitsaanngitsumik
inissisimanerat pissutigalugu ukiuni kingullerni arlalinni aalisarneq matoqqatinneqarnikuuvoq.

Kalaallit Nunaat aalisagaqatigiinnik ataatsimoorussanik allanik aamma aalisartarpoq, soorlu
avaleraasartuut, ammassassuit saarullernallu. Kalaallit Nunaat avaleraasartuunut naalagaaffittut
sinerialittut 2016-mi ukiakkut inissisimalerpoq, tamatuma kingunerisaanik avaleraasartuunik
aqutsinermi naalagaaffinnut sinerialinnut allanut (EU, Norge, Savalimmiut aamma Island)
naligiissitaalluni peqataasalerluni. Naalagaaffiit sineriallit avaleraasartuut agguanneqarnissaannut
suli isumaqatigiissusiornikuunngillat.

Ammassassuit aamma saarullernat pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiinniarnerinut Kalaallit
Nunaat alaatsinaatsutut peqataasarpoq.

NEAFC-mi ukiumoortumik ataatsimiinneq Londonimi 12.-15. november 2024-mi pivoq. Kalaallit
Nunaat Savalimmiut peqatigalugit DFG-mi aallartitani peqataavoq.

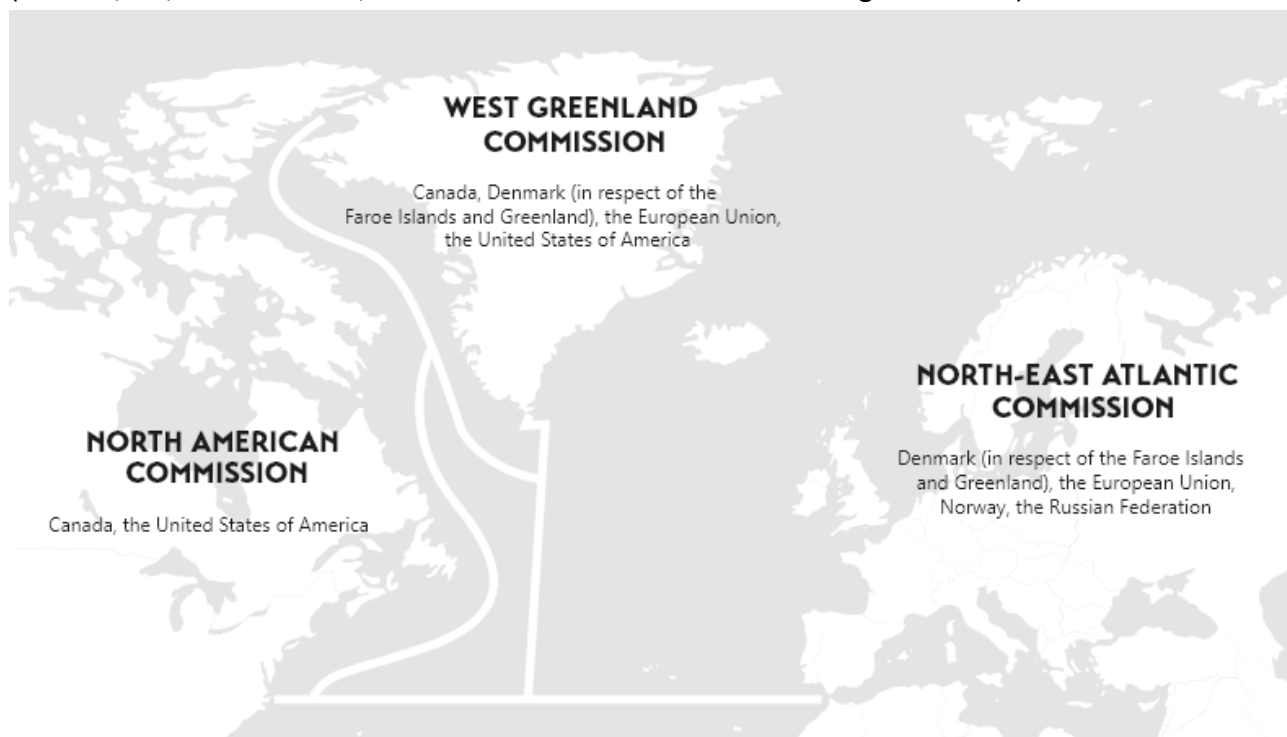

**Takussutissiaq 18: NEAFC-mi nunani tamalaani
isumaqatigiissuteqarfiit qasertumik taartumik qalipaasersukkat.**

NASCO

Atlantikup Avannaani Kapisillit Piujuartinneqarnissaat pillugu Suleqatigiiffik (NASCO) nunat tamalaat akornanni aalisarnikkut suleqatigiiffiuvooq naalagaaffinnit arfineq-marlunnit ilaasortaaffigineqartoq (Canada, Savallimmiut Kalaallillu Nunaat sinnerlugit Danmark, EU, Norge, Rusland, Tuluit Nunaat aamma USA). Islandip ilannguteqqinnissani 2023-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi nalunaarutigaa, 2024-miillu januaarip aallaqqaataani ilaasortanngoqqilluni.

Atlantikup avannaani kapisillit nujuartat, *Salmo salar*, isumaqatigiisummi ilaatinneqarput. NASCO Siunnersuisooqatigiinnut ikiuppoq tassungalu ilanngullugit nunarsuup immikkoortuini ataatsimiititaliat pingasut: Atlantikup Avannaata Kangiani Isumalioqatigiissitat (EU, Savallimmiut sinnerlugu Danmark, Norge, Tuluit Nunaat aamma Rusland), Amerikami Avannarlermi Isumalioqatigiissitat (Canada aamma USA) aamma Kalaallit Nunaata Kitaanut Isumalioqatigiissitat (Canada, EU, Tuluit Nunaat, USA aamma Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmark).

Takussutissiaq 19: NASCO-mi isumaqatigiissuteqarfik isumalioqatigiissitalu pingasut

NASCO-p siunertaraa kapisillit piujuartinnissaasa, kapisileqassutsip pilerseqqinneqarnissaata kapisillillu amerlisarneqarnissaasa siuarsarnissaat kiisalu kapisileqassuseq pillugu ilisimatuussutsikkut paasissutissiisarnerup peqassutsillu nalilersoqqissaarneqarnissaata siuarsarnissaat. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneq tunngavigalugu inuussutissarsiutigalugu kapisilinniarsinnaanini atuutsittuassallugu pisinnaatitaaffia Kalaallit Nunaata NASCO-mi sulissutigaa.

Amerikap avannaani Europamilu kuunni kapisillit majortarfiini pissutsit ajorsiaortorsimammata peqassutsimut tunngaviusut pissutigalugu Kalaallit Nunaanni aningaasarsiutigalugu ukiorpassuarni

aalisartoqarsinnaasimanngilaq. Taamaammat 1998-imili Kalaallit Nunaata iluani nammineq pilersornissamut pilersuinissamut taamaallaat kapisilinniartoqarsimavoq.

2024-mi ilisimatuussutsikkut siunnersuineri aalisartoqannginnissaanik sulii siunnersuisoqarpoq. Inuuniutigalugu aalisarnerup attatiinnarnissaanut Kalaallit Nunaata pisinnaatitaanini atorpaa, 2022-milu NASCO-mik isumaqatigiissuteqarnikkut 2023-mut, 2024-mut 2025-mullu Kalaallit Nunaanut 30 tonsinik pisassiisoqarpoq. Kalaallit Nunaat kapisilinniarnermut, aqutsinermut nakkutilliinermullu tunngasunik NASCO-mut ilisimatitsissuteqartarnissamut pisussaataavoq. NASCO-mik isumaqatigiissut Naalakkersuisut.gl-imiippoq Ukiumoortumik 2024-mi junimi ataatsimiinneq Westport, Irlandimi ulluni 3.-7. junimi pivoq.

Nunani tamalaani aalisarnikkut suleqatigiinnerit

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi

Suliassa qarfiit assigiinngitsut pillugit Kalaallit Nunaat Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivini peqataasarpoq. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aalisarnermut imaanilu tukertitsinermut, nunalerinermut, inuussutissanut orpippassualerinermullu (FJLS-imut) tunngasunut peqataasarpoq. Suliassa qarfik taanna immikkoortukkaartumik atorfilittatigut peqataaffigineqarpoq, Aalisarnermut immikkoortorta qarfik suleqatigiissitanut peqataavoq aamma Aalisarnermut imaanilu tukertitsinermut tunngasunut atorfilittat ataatsimiititaliaannut peqataalluni. Tamatuma saniatigut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq ukiumoortumik aasaanerani FJLS-imi ataatsimiinnerni peqataanissamut qaaqquneqartarpoq.

Suleqatigiissitani marlunni ataatsimiinnerni atorfilittallu ataatsimiititaliaanni Naalakkersuisoqarfik 2024-mi peqataavoq. Taakku saniatigut ministerit ataatsimiinnerat Karlstad, Sverigemi ulluni 17.-18. juni 2024-mi pivoq. Ministerit ataatsimiinnerini Kalaallit Nunaat atorfilittatigut peqataavoq. Ataatsimiinnermi tunisassiat ingerlaartarneri upalungaarsimaneq akiuussinnaassuserlu kiisalu inuussutissanik pilersuineri isumannaassuseq nunanilu avannarlerni uumasogarnermi aningaasaqarneq ilaatigut oqallisigineqarput.

Issittup imartaani aalisarnerq pillugu nunat assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissut CAOFA

Naalagaaffiit aalisarnermik malunnaatilimmik ingerlatallit qulit Issittup imartaata qiterpasissuani aqunneqanngitsumik aalisarnerup pinaveersaartinnissaa pillugu nunat tamalaani atuuttussamik isumaqatigiisummik atsiornikuupput. Nunat atsiogataasut tassaapput Issittumi naalagaaffiit sineriallit Canada, USA, Rusland, Norge aamma Savalimmiut Kalaallit Nunaallu sinnerlugit Kunngeqarfik Danmark, tamatumalu saniatigut Island, EU, Sydkorea, Japan aamma Kina.

Isumaqatigiissut Washingtonimi november 2017-imi isumaqatigiissutigineqarpoq. Kalaallit Nunaat atsiogatigiissitsinermi oktober 2018-imi qaaqqusisuuvoq. Kalaallit Nunaat Kunngeqarfiup aallartitaat sinnerlugit isumaqatiginninniartuuvoq. Aallartitat tassaapput Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit, ICC Kalaallit Nunaanniit, Pinngortitaleriffimmiit, Savalimmiuni nunanut allanut ministereqarfimmiit sinniisut.

Takussutissiaq 20: Issittup imartaa.

Isumaqatigiissut Issittup imartaani qiterpasissumi nunat tamalaat imartaanni nunat sineriallit aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaasa akornanniittumi maleruagassaqartitsivoq, taakkununga Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaa ilaavoq. Nunat tamat akornanni inatsisit naapertorlugit avannaarsuani imartat aalisarfiginissaat tamanut ammapput. Isumaqatigiissuteqannginnikkut aalisarnerq inatsisinik unioqqutitsinerussanngilaq, taamaattoq aqunneqarani aalisapilunnermik kinguneqarsinnaalluni sikullu milliartornerani aalisagaqatigiunnartunut aaqqitassaangitsumik ajoqusiisnaalluni.

Isumaqatigiissut nunarsuup immikkoortortaani aalisarnikkut aqutsinissamut suliniaqatigiiffiornissamut immikkoortukkuutaartumik sulinerussaaq tasanilu aningaasarsiutigalugu aalisarnerq aqunneqassalluni.

Isumaqatigiissummi illuatungeriit pisussaatipput Issittup imartaani ilisimatuussutsikkut tungaveqartumik aalisagartassiissuteqartartussanik aalisarnermullu malittarisassaliortussamik aalisarnermik ingerlatsinermik nunarsuup immikkoortuani suliniaqatigiiffiornissamik isumaqatigiissuteqartoqanngikkallartillugu aalisarniaratik. Isumaqatigiissut atuutsinneqalernerminit ukiuni ikinnerpaamik 16-ini atuutissaaq, ukiut tallimakkaarlugit ingerlaannartumik nutarterneqartassaaq peqataasut ilaat sivitsornissaanut akerliunngikkuni. Isumaqatigiissuteqarnikkut aalisarnerup aallartinginnerani ilisimatusartut tamaani immami uumassusillit paasiniarnissaannut silallu allanngoriartornerata sunniutigisinnaasaasa

paasiniarnissaannut piffissaqartissavai. Taamaalilluni isumaqatigiissummut ilaavoq nunat tamalaat akornanni ilisimatuussutsikkut suleqatigiinnissamik aallarnisaanissaq.

Peqataasut tamarmik isumaqatigiissut atortussanngortissimavaat taamaalillunilu ulloq 25. juni 2021-miit atuutilersimalluni. Peqataasut isumaqatigiissummik atuutsitsilerlutik aallartippit, aamma Issittup imartaata qiterpasissuani ilisimatusarnissamut nakkutilliinissamullu ataatsimut pilersaarummik (tuluttut naalisarlugu JPSRM) pilersitsisoqarsimalluni. Isumaqatigiissutip ataani ilisimatuussutsikkut suleqatigiittussanik (Scientific Coordinating Group SCG) pilersitsisoqarpoq peqataasunit tamanit peqataaffigineqartoq, naapilluni internettikkullu ataatsimiittartoq. Tamatuma saniatigut arlalinnik suleqatigiissitaqarpoq isumaqatigiissutip atulersinneranik isiginiagassanik assigiinngitsunik sammisaqartussat. COP1-3-mi ataatsimiinnerit piffissami 2022-2024-mi Korea Kujallermi pippit.

Nunat marluk akornanni suleqatigiinnerit

Kalaallit Nunaat nunat marluk akornanni suleqatigiinnerini arlalinni peqataavoq aamma nunat marluk akornanni arlalinnik isumaqatigiissuteqarluni. Naalakkersuisut ukiumut aalisarfiusussamut pisarineqarsinnaasunik aalajangersaareeraangata Kalaallit Nunaat nunanik isumaqatigiissuteqarfigisaminik pisassiissutinik paarlaaqateqartarput. Matuma ataani illugiilluni suleqatigiinnerit assigiinngitsut nassuiarneqassapput, isumaqatigiissutit imaluunniit isumaqatigiissummut tapiliussat ilanngullugit.

EU

Aalisarnek pillugu Peqatigiinnissamik Isumaqatigiissut tapiliussartalik Kalaallit Nunaata EU-llu ulloq 9. april 2021-mi atsiorpaat. Piujuartitsineq tunngavigalugu aalisarnek pillugu EU-lu Aalisarnermi peqatigiinnissamik isumaqatigiissut Kalaallit Nunaata aalisarnermik isumaqatigiissutaasa pingaarnersaraat. Tapiliussatut isumaqatigiissutit ataavartumik nutarterneqartartut tunngavigalugit aqutsisoqartarpoq. Tassunga atasoq teknikikkut tapiliussaq 2021-mit 2024-mut atuuttussaavoq, ukiunik marlunnik sivitsuinissamut periarfissaqarluni. Tapiliussami pisassiissutit amerlassusaat Kalaallit Nunaata EU-mut aningaasanik taarserlugit neqeroorutigisartagai allanneqarput taakku ukiumoortumik Kalaallit Nunaannut aalisarsinnaatitaanermik pisinnaatitaaffinnut akiliutinit 123 millioner missaannik iluanaarutaasarpit. Akiliut pisassiissutitut akiliutitut, aalisariutaatillit akiliutaannut aamma ingerlataqarfinnut EU-miit tapiissutitut agguarneqarpoq, aalisakkat isumaqatigiissummi allassimasutut amerlatigisut Kalaallit Nunaata aalisaaqqusinnaallugit. Erseqqissaatigineqassaarli pisassiissutinik inaarutaasumik tunniussineq, taamaalillunilu akiliuteqartarnek ilisimatuussutsikkut siunnersuineq tunngavigalugu kalaallillu aalisarnermik

inuussutissarsiortut pisariaqartitaat malillugit ukiut tamaasa isumaqatigiinniutaasarmata. Aalisarneq pillugu Peqatigiinnissamik Isumaqatigiissut tapiliussarlu atuuttoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

2024-mut EU-mut pisassiissutit

2024-mut pisassiissutit pillugit isumaqatigiinniarnert ataatsimiititaliami ataatsimoorussami ataatsimiinnermi 2023-mi novemberimi pipput. Isumaqatigiisummut tapiliussami amerlassutsinit malinneqartussanit Kitaani qaleralinnik 225 tonsinik ikinnerusunik aamma Tunumi qaleralinnik 300 tonsinik ikinnerusunik taakkulu saniatigut Kitaani raajanik 100 tonsinik ikinnerusunik EU pissarsivoq. Aalisakkanut taakkununga pingasunut siunnersuinerup ikiliartornera tunuliaqutaralugu taamaaliortoqarpoq. Akerlianilli Tunumi raajanik 300 tonsinik amerlanerusunik EU pissarsilluni. 2023-2024-mi aalisarfiusuni ammassat pillugit aalisartoqannginnissaa siunnersuutigineqarpoq taamaattumillu 2024-mi ammassannik EU neqeroorfigineqarnani. Kisitsisit allattorsimaffianni ataanittumi pisassiissutit Kalaallit Nunaannit EU-mut 2024-mi immikkoortitat takutinneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 31: 2021-2024-mi isumaqatigiisummut tapiliussaq malillugu Kalaallit Nunaata eqqaani EU-p aalisarnissamik periarfissai, kiisalu 2024-mut amerlassutsit isumaqatigiissutigineqartut (tonsingorlugit)

	Piffissami 2021-2024 isumaqatigiisummut tapiliussaq malillugu missingersiuilluni aalisarnermik periarfissat (tonsit)	2024-mut aalisarnermik periarfissiissutitut isumaqatigiissut malillugu EU-mut tunniussassat (tonsit)
Saarulliit	1.950	1.950
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	0	0
Suluppaagaq itisoormioq	1.840	1.840
Qalerallit - Kitaani	2.250	2.025
Qalerallit - Kangiani	4.950	4.650
Raajat itisoormiut - Kitaani	2.600	2.500
Raajat itisoormiut - Tunumi	4.850	5.150
Ammassak	13.000	⁴⁴
Tupissutit - Kitaani	100	100
Tupissutit - Tunumi	100	100
Saniatigut pisat	600	600

⁴⁴ Ammassat pillugit immikkoortumi atuarneqarsinnaasutut aalisarfiup nalaani siunnersuinerit arlaliusarput. Piffissami aalisarfiusumi 2022/2023-mi EU-p pisassiissutaa 10.000 tonsiuvoq.

Isumaqatigiisummut tapiliussaq nutaaq pillugu EU-mik isumaqatigiinniarnert

Naalakkersuisunit EU 2023-mi ilisimatinneqarpoq isumaqatigiisummut tapiliussaq nutaaq pillugu isumaqatigiinniarsullutik taamaalillunilu tapiliussap 2026-mut sivitsorneqarnissaanut periarfissaq atorineqarnani. Taamaaliortoqarpoq immikkoortut marluk tunngaviginerullugit; 1) pisassiissutit amerlanerusut kalaallit aalisartuinit tiguneqarnissaannik kissaateqarneq, minnerunngitsumik qalerallit raajallu pillugit aalisakkanut pingaaruteqartunut siunnersuinerup ikiliartornera pissutigalugu aamma 2) piffissami akit qaffakkiartorneri. Killiliiniarluni aprilimi ataatsimiittoqarpoq kiisalu Nuummi junimi aamma septemberimi Bruxellesimi isumaqatigiinniartoqarpoq piffissamut 2025-2030-mut isumaqatigiisummut tapiliussaq nutaap atsiornissaa sioqqullugu.

Ingerlataqarfimmi tapiissutit

Tamatuma saniatigut ingerlataqarfimmut tapiissutit pillugit ataatsimiititaliap ataatsimiinnerani junip qaammataani ataatsimiittoqarpoq, tassani Kalaallit Nunaannit sammineqartunut pingasunut 2023-mi anguniakkat anguneqarneri aningaasallu atorineqarneri pillugit nalunaarusiortoqarluni; 1) aqutsineq, 2) nakkutilliineq aamma 3) siunnersuineq. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik KANUAPNA aamma Pinngortitaleriffik peqatigalugu aningaasanik pissarsisarpoq EU-mullu nalunaarusiortarluni. 2023-mut nalunaarusiaq kiisalu 2024-mut pilersaarut akuerineqarpoq ingerlataqarfinnullu aningaasat tapiissutaasut tamarmik 21,8 mio kr.-it akilerneqarlutik.

Savalimmiut

Kalaallit Nunaat aamma Savalimmiut 1997-imili illugiillutik nammineq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarsimapput kiisalu aalisarneq pillugu suleqatigiillutik. Isumaqatigiisummi pisassiissutinik paarlaanneq atorineqarpoq. Kalaallit Nunaata Savalimmiullu isumaqatigiissutaat nunanut marlunnut taakkununga pingaarutilerujussuuvuq, isumaqatigiisummi nunani taakkunani aalisariutini aalisartunut ukioq naallugu suliassaqartitsinissamut qulakkeerinneqataasartussammat, tamatumalu saniatigut Kalaallit Nunaata Savalimmiunik aalisarnikkut atassuteqarneranut aamma pingaaruteqarluni, pingaartumik kattuffiit anginerit NAFO aamma NEAFC eqqarsaatigalugit. Nunat akornanni isumaqatigiissutitut allatulli ukiumoortumik isumaqatigiissuteqartarnerani anguniagaavoq kalaallit angallataataasa aalisarnissamut periarfissaat eqqarsaatigalugit sapinngisamik pitsaanerpaanik angusaqartoqarnissaq.

Illuatungeriit 2024-mi pisassiissutissanik isumaqatiginninniarlutik november 2023-mi naapipput. 2023-mi pisassiissutitut sanilliullugu ataasiakkaanik allannguuteqartoqarpoq. Kalaallit Nunaannut saarullernat pillugit pisassiissutit 2.000 tonsinik amerlineqarput, ammassassuarnullu pisassiissutit siunnersuinerup ikileriarnera pissutigalugu 1.000 tonsinik ikilineqarlutik. Savalimmiut 2023-misulli pisassiissutinik pissarsivoq. Isumaqatigiisummut tapiliussaq aqutigalugu Savalimmiut aamma saattuanik saarullinnillu misileraalluni aalisarnissamut periarfissineqarpoq. Kalaallit Nunaata

NEAFC-mit saarullernartassiissutini tamarmiusoq Savalimmiut imartaani aalisarsinnaavaa. Isumaqatigiissut 1997-imeersoq isumaqatigiissummullu tapiliussaq 2024-meersoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput. Kisitsisit allattorsimaffianni ataaniittumi Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni 2024-mut pisassiissutit paarlaanneqartut takuneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 32: 2024-mi Savalimmiut eqqaanni Kalaallit Nunaannut pisassiissutit aamma Kalaallit Nunaata eqqaani Savalimmiunut pisassiissutit (tonsingorlugit)

	Kalaallit Nunaat Savalimmiut imartaani	Savalimmiut Kalaallit Nunaata imartaani
Saarullernat	20.500	
Ammassassuit	5.500	
Qalerallit - Kitaata avannaani		100
Qalerallit – Tunumi		325
Nataarnat		50
Saarulliit – Tunumi		2.500
Tinguttuut – Tunumi		375
Saattuut - misileraalluni aalisarnek, Tunumi		500

Aalisarnermut tunngasuni Kalaallit Nunaata aamma Savalimmiut akornanni suleqatigiinnerup nutarterneqarnissaa pillugu Naalakkersuisunit aamma Inatsisartunit politikikkut kissaatit tunngaviusumik isumaqatigiissutip 1997-imeersup nutarterneqarnissaa pillugu internettikkut isumaqatigiinniarnert 2024-mi aallartinneqarput. Taamaattumik ukiup ingerlanerani illuatungeriit akornanni internettikkut ataatsimiinnerit arlallit pipput. Naatsorsuutigineqarpoq isumaqatigiissut 2026-mut pisassiissutinik paarlaasseqatigiinnissat pillugit isumaqatigiinniarnert sioqqullugu 2025-mi atsiorneqarsinnaasoq.

Norge

Kalaallit Nunaat aamma Norge 1992-mili illugiillutik nammineq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarnek pillugu isumaqatigiissuteqarput kiisalu aalisarnek aamma ilisimatusarnek pillugu suleqatigiillutik. Kalaallit Nunaata Norgelu isumaqatigiissutaat nunanut marlunnut taakkununga pingaarutilerujussuuvog, isumaqatigiissummi nunani taakkunani aalisariutini aalisartunut ukioq naallugu suliaasaqartitsinissamut qulakkeerinneqataasarpoq.

Kalaallit Nunaat Norgelu 2024-mut pisassiissutissanik isumaqatiginninniarlutik december 2023-mi naapeqatigiipput. 2024-mut isumaqatigiissut 2023-mi isumaqatigiissutimut assingulluinnarpoq. Isumaqatigiissut Kalaallit Nunaannut naammaginartutut nalilerneqarpoq. Isumaqatigiissut 1992-imeersoq taassumunngalu tapiliussaq 2024-meersoq Naalakkersuisut.gl-imi atuarneqarsinnaapput. Kisitsisit allattorsimaffianni ataaniittumi pisassiissutit Kalaallit Nunaata

Norgemik paarlaaqatigisai 2024-mi aalisarnermi atuuttussat takuneqarsinnaapput. Pisassiissutit taakku saniatigut Kalaallit Nunaat ulluni 450-ini Svalbardip imartaani aalisarfigeqqusaanngitsumi aalisarsinnaatitaavoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 33: 2024-mi Kalaallit Nunaannut Norgep eqqaani aamma Norgemut Kalaallit Nunaata eqqaani pisassiissutit (tonsinngorlugit)

	Kalaallit Nunaat Norgemi	Norgep Kalaallit Nunaata imartaani
Saarulliit	4.000	1.350
Qalerallit - Kitaani		900
Qalerallit – Tunumi		375
Nataarnat		30
Suluppaagaq itisoormioq		500
Tinguttuut		540
Tupissutit		150
Misaqqarnat	750	
Saarulliusaat	650	
Saniatigut pisat	425	325

Rusland

Kalaallit Nunaat aamma Rusland 1992-imili illugiillutik namminneq aalisarfimminnut appakaassinnaaneq pillugu aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarput kiisalu aalisarnermi aamma ilisimatusarneq pillugu suleqatigiillutik. Isumaqatigiissut nunanut taakkununga marlunnut aalisarfigeqatigiinnissamik pilersitsivoq. Aalisakkanut attuumassuteqartunut ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup ikiliartornerata kingunerisaanik 2024-mut Ruslandimik aalisarneq pillugu isumaqatigiisummik tapiliussaqaanngilaq.

Island

Kalaallit Nunaat aamma Islandi januar 2013-imi isumaqatigiissuteqarput, tassanilu Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaat pilersinneqarluni. Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaat suleqatigiinnerulernissaq anguniarlugu aamma aalisagaqatigiit ataatsimoorunneqartut, tamatumani ammassat, suluppaakkat itisoormiut qalerallillu ilanngullugit, piujuartitsinerusumik aqutsineq anguniarlugu pilersinneqarpoq. Taakku saniatigut ataatsimut soqutigisanik suliat allat isummersorfigineqartarput, soorlu NAFO-mi, NEAFC-mi, NASCO-mi oqallifinnilu allani suleqatigiinnerit, tulaassinissamut periarfissat aamma illuatungeriit marluullutik soqutigisaannik qaninnerusumik suleqatigiiffiusinnaasut allat.

Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaami Island aamma Kalaallit Nunaat aalisakkanut ataatsimoorussanut marlunnut qaleralinnut (2013-mi) aamma suluppaakkanut (2023-mi) ataatsimoorluni ingerlatsinissamik isumaqatigiissusiorput. Island Kalaallillu Nunaat 2023-mi suluppaakkat pillugit nutaamik isumaqatigiissuteqarput, 2025-milu qaleralinnut isumaqatiginninniartoqassasoq ilimagineqarluni. Tamanna naalagaaffiit sineriallit pillugit immikkoortumi itisilernerqarpoq.

Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Islandip aamma Kalaallit Nunaata Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiinneq Reykjavikimi 2024-mi ulluni 15.-16. aprilimi pivoq. Suleqatigiinnerup nalinginnaasumik oqallisiginerata saniatigut kalaallit angallataasa Islandimi avaleraasartuunik ammassassuarnillu tulassisinnaanerit isumaqatigiissutigineqarpoq aamma marlunnik sammivilimmik periarfissaqarnerit pillugit isumaqatigiissuteqarpoq Kalaallit Nunaata nammineq avaleraasartuunik pisassiissutai 10.000 tonsit Islandip imartaani aalisarneqarsinnaalerlutik - aamma Islandip angallatai Kalaallit Nunaata imartaani. Marluullutik kalaallit angallataat amerlanerusunik periarfissinneqarput aamma aalisarluarnerunissamut pitsaanerusumik periarfissinneqarlutik.

Peqatigiilluni Kunngeqarfimmik Tuluit Nunaannik aamma Irlandip Avannaanik paaseqatigiinnissamik isumaqatigiissut

Kalaallit Nunaat aamma Tuluit Nunaat 2020-mi aalisarneq pillugu tassungalu attuumassuteqartunut suleqatigiinnerulernissaq pillugu paaseqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarput. Aalisarnermik aqutsineq, nakkutilliineq, ilisimatusarneq, nutaaliorneq aamma aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut akornanni suleqatigiinneq pillugit nunat marluk suleqatigiinnerisa Kalaallit Nunaata aamma Tuluit Nunaata ineriartortitsinissaannut isumaqatigiissut sinaakkusiivoq.

Isumaqatigiissut aamma ukiukkaartumik aalisarneq pillugu oqaloqatigiittarnissamik pilersitsivoq, illuatungeriit naapissinnaallutik suleqatigiinnermillu ineriartortitsillutik. Tuluit Nunaata Kalaallit Nunaatalu akornanni sisamassaannik ataatsimiinneq 10-11. april 2024-mi Nuummi pivoq, tassanilu isumaqatigiissummi peqataasut ilaatigut aqutsinissamut pilersaarutininik, imaani sumiiffiit mianerisassat, nunat inatsisaat aamma EU-p nunanut allanut niuernermut uppersaasariaatsinik misilittakkat eqqartorneqarlutik. Nunarsuup immikkoortuini aalisarnermik aqutsinermi suliniaqatigiiffinnut atatillugu suleqatiginninnerit aamma avaleraasartuut pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatigissutaat pillugu isumaqatiginninniarnert aamma eqqartorneqarlutik.

Canada

Kalaallit Nunaat Canadalu Kalaallit Nunaata kitaani uumasunik pingaarutilinnik marlunnik tunisassiaasunik avitaqarput, tassaallutik qalerallit raajallu. Taamaattoq Kalaallit Nunaat Canadalu aalisagaqatigiit taakku marluk aamma nunani tamalaani killeqarfimmik annerpaamik avitseqatigiikkaluarlutik akornaminni isumaqatigiissusiorsimangilat. Atlantikup Avannaani nunani Canada sanilitut kisiartaalluni nunaavoq aalisarnermi suleqatigiinnissamik Kalaallit Nunaannit isumaqatigiissuteqarfigineqarsimangitsoq. Canada Kalaallit Nunaallu marluullutik North Atlantic

Fisheries Organisationimi (NAFO) kiisalu North Atlantic Salmon Conservation Organisationimi (NASCO) naalagaaffittut sinerialittut ilaasortaapput.

Kitaani raajarniarneq aamma avataasiorluni qaleralinniarneq MSC-mik nalunaaqutsigaapput. MSC kalerriisimavoq nunat marluullutik allagartaqarnitik annaasinnaagaat Kalaallit Nunaata Canadallu akornganni uumasogatigiit taakku pillugit qanoq ingerlatsisoqarniarnerannik isumaqatigiissusiortoqanngippat, tamannalu Imaani Pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiisummi pisussaaffiulluni. MSC-imik nalunaaqutsersuummik Kalaallit Nunaata annaasaqarnera kalaallit aningaasaqarniarneranut ajortumik sunniuteqarsinnaavoq.

Kalallit Nunaat Canadamik isumaqatigiissusiornissamik piffissami sivitsortumi kimigiisersimagaluarpoq. Pisortatiguunngitsumik arlaleriarluni ataatsimiittoqareernerani raajaqassuttip agguarneqarneranik aaqqiinissamik siullermik nassaarnissaq isiginiarlugu pisortatigoortumik aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnissamut suliaqarnissaq illuatungeriit isumaqatigiippat, tassa nunanut marlunnut MSC pillugu killiliussaq 2026-mi naasussaammat. Isumaqatigiissuteqartoqanngippat imaluunniit taassuma isumaqatigiissutigineqarnissaa qanillippat allagartami piumasarineqartut MSC-mit sunnerneqarsinnaanngillat taamaasillunilu allagartaq annaaneqassalluni. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Sustainable Fisheries Greenland allagartap annaaneqannginnissaata qulakkeernissaa pillugu suleqatigeeqqissaarput ilaatigullu aqutsineq pillugu suleqatigiinnermi piumasaqaatit matuneqarnissaannut periarfissat allat misissorneqarlutik.

2024-mi isumaqatiginniarnierit aallartinnissaannut Canada piginnaatitsissummik pissarsivoq isumaqatiginniarnierillu Iqalunni julip qaammataani pippat. Tamatuma saniatigut ukiarsariartulernerup ukiallu ingerlanerani internettikkut ataatsimiinnerit arlallit pippat. Isumaqatiginninniarnierit 2025-mi nangeqqinnissaat naatsorsuutaavoq.

Iqaluit MOU

Naalakkersuisut Siulittaasuut aamma Nunavummi Naalakkersuisut Siulittaasuut aalisarneq pillugu suleqatigiinnissaq ilanngullugu Suleqatigiinnissamut isumaqatigiisummik (MoU)-mik 2022-mi atsioqatigiippat. Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Nunavumi aalisarnermut puisinniartarnermullu immikkoortortaqaqfik tassunga atasumik 2024-imi maajip juulillu qaammataanni suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutip qanoq malitseqartissinnaanera qulaajarusullugu ataatsimeeqatigisarpaa. Illuatungeriit aalisarnermut tunngasuni suleqatigiinneq pillugu MoU-p suliarinissaa pillugu periarfissanik ujartuinissanut sulii allanik tunngaveqarnissaq pillugu isumaqatigiippat. Illuatungeriit marluullutik 2024-mi ukiami internettikkut ingerlanneqartunik isumaqatigiinniarnissanut piginnaatitsissummik pissarsisimapput. Naatsorsuutigineqarpoq MoU 2025-mi atsiorneqarsinnaasoq.

MoU aalisarneq pillugu ataatsimiititaliamik pilersitsissaaq, illuatungeriit ilisimasanik, misilittakkanik paarlaasseqatigiittassallutik aamma peqassuseq ataatsimoorussaq aalisarnerullu ineriartornera

pillugu suleqatigiinnissaq eqqartussallugu. Ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerit aamma aalisakkeriviit akornanni suleqatigiinnerit ineriartortinnissaannut kiisalu ingerlatsivimmi sulisut paarlaaqatigiittarnissaannik aaqqissuussinissamut isumaqatigiissutip periarfissiinissaanut periarfissaqarpoq. Nunavut Kalaallit Nunaannisulli aalisarnermut tunngasuni oqartussaaffeqanngilaq, tassa annersaa naalagaaffiup naalakkersuisuiniimmat. Kisianni Nunavut suliani tamani tusarniarneqassaaq aamma piginnaaneq akisussaaffiillu tiguniarlugit sulilluni.

Suleqatigiinnerup aamma Kalaallit Nunaata 2024-2030-mut nunanut allanut, sillimaniarnikkut illersornissakkullu ingerlatsinerani periusissiami anguniakkanut ikorfartuissaaq: a) *Canadami aamma USA-mi inuit sumiiffinnilu naalakkersuisut peqatigalugit naalakkersuinikkut suleqatigiinnerit isumaqatigiissutaareersimasut Kalaallit Nunaannit aalajangiussimaneqarlutillu ineriartortinneqassapput* aamma b) pingaartumik ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu tunngasuni paarlaasseqatigiittarnernik aaqqissuussinissamut Kalaallit Nunaat suliaqassaaq.

Naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat

Avaleraasartuut

Atlantikup avannaata kangiani avaleraasartooqatigiit ingerlaarnerminni nunat arfinillit aningaasarsiornikkut oqartussaaffigisaat aqqusaartarpaat. Tuluit Nunaat, EU, Norge, Island, Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat. Taakku taagorneqartarput uumasooqatigiiaanut naalagaaffiit sineriallit. Imappiit pillugit FN-imi isumaqatigiissut naapertorlugu naalagaaffiit sineriallit piujuartitsineq qulakkeerniarlugu aalisarnertik pillugu ataqatigiissarnissaannut pisussaaffiligaapput. Allatut oqaatigalugu pisassiissutiniq agguataarinissamut pisussaaffeqarput. Maanna naalagaaffiit sineriallit akornanni agguataarinissamut isumaqatigiissuteqartoqanngilaq, 2019-imiillu isumaqatigiissuteqarsimanani. 2019-imili ukiut tamaasa naalagaaffiit sineriallit sisamaniit arfineq-pingasut tungaannut ataatsimiillutik naapittarsimapput agguataarinissamut isumaqatiginninniarlutik. Kalaallit Nunaat naalagaaffiit sineriallit allatulli isumaqatigiinniarnissamut pisussaaffeqarami ataatsimiinnerni taakkununga peqataasarpoq. 2024-mi isumaqatiginninniarluni ataatsimiinnerit arfinillit pipput aamma naalagaaffiit sineriallit ukiumoortumik ataatsimiillutik. Atlantikup Avannaata Kangiani naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaanni 2024-mi avaleerarsartuut pillugit isumaqatiginniarnerni siullermeertumik Kalaallit Nunaat qaaqqusisuuvoq. Tamatuma saniatigut, ammassassuarnut saarullernanullu Kalaallit Nunaat naalagaaffittut sineriaqanngikkaluartoq taakku pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatiginniarnernik malinnaassaagut, tassa Kalaallit Nunaat piffissami maannakkut aalisakkanut taakkununga aalisarnerni peqataasarmat.

Ammassat

Kalaallit Nunaat, Norge aamma Island ammassaqatigiit (*Mallotus villosus*) ataatsimoorussaraat.

Naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat nutaaq Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanni 2023-mi isumaqatigiissutigineqarpoq, tassani Norge isumaqatigiissummik ilaatilernissaa pillugu sulii

isumaqatiginninniartoqarluni. Islandip imartaanut periarfissaqarnissaq sulii amigaatigineqarpoq Islandip aamma Norgep akornanni nunat marluk isumaqatiginninniutigineqarluni. Isumaqatigiisummi nutaami Kalaallit Nunaat peqassutsinut 3%-imik amerlanerusunik isumaqatigiissuteqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik Kalaallit Nunaat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 15%-ianniit 18%-iannut nikissimalluni. Ukiumi aalisarnissaq sioqqullugu naalagaaffiit sineriallit akornanni ukiumoortumik isumasioqatigiittoqartarpoq. Kalaallit Nunaat oktober 2024-mi internettikkut ataatsimiinnermi aggersaasuvoq.

Taakku saniatigut ammassat pillugit isumaqatigiissut nutaq pillugu isumaqatiginninniarni Kalaallit Nunaat siulittaasuvoq 2024-llu ingerlanerani internettikkut ataatsimiinnerit arlallit pillutik.

Suluppaakkat

Kalaallit Nunaat, Island aamma Savalimmiut suluppaagaqatigiit *Sebastes norvegicus* ataatsimoorussaraat.

Kalaallit Nunaata aamma Islandip akornanni nutaamik 2023-imi isumaqatigiissusiortoqarpoq. Ajorluartumik Savalimmiut isumaqatigiisummut ilaatinneqarsinnaasimanngillat.

Savalimmiut Kalaallit Nunaata Islandillu tunniukkusutaannik procentimik annerusumik piomasaqarput, taamaammat agguaassinermut najoqqutassami ilaatinneqaratik ukiumut tonsinik aalajangersimasunik tigusaqartarlutik. Isumaqatigiissutitoqqami Kalaallit Nunaata pisassai 10 %-iupput, Islandip pisassai 90 %-iupput peqataasunullu allanut (Savalimmiunut) 350 tonsit immikkoortinneqartarlutik.

Isumaqatigiisummi nutaami Kalaallit Nunaata pissai 11 %-iupput, Islandip pissai 89 %-iupput peqataasunullu allanut (Savalimmiunut) 300 tonsit immikkoortinneqarlutik. Isumaqatigiissut naapertorlugu suleqatigiinneq Islandimiut Kalaallillu Aalisarneq pillugu Ataatsimoorussamik Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiittoqarneratigut eqquutsinneqartarpoq.

Qalerallit

Kalaallit Nunaat, Island Savalimmiullu qaleraleqatigiit *Reinhardtius hippoglossoides* ataatsimoorussaraat.

Tunami qalerallit pillugit naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaat 2014-imeersoq 2019-imi atuukkunnaaralarpoq, kisianni qalerallit siammarsimanerat il.il. pillugit nunat avannarliit suliniutaasa angisuup (NORSUSTAIN-ip) naammassineqarnissaata utaqqimaarnerani isumaqatigiisummi peqataasut isumaqatigiissutip sivitsornissaa aalajangiussimavaat. NORSUSTAIN-imi maannamut angusat ukiakkut 2023-mi saqqummiunneqarput angusallu inaarutaasut tamanut ammasumik 2024-mi saqqummiunneqarlutik. Isumaqatigiissut naapertorlugu suleqatigiinneq Ataatsimoorussamik Islandip Kalaallillu Nunaata Aalisarneq pillugu Isumalioqatigiissitaanni ukiumoortumik ataatsimiinnermi sammineqassaaq.

Isumaqatigiissutit pisussaaffiillu allat

Ikerinnarsiortunik nakkutiginninneq pillugu isumaqatigiissut

Avaleraarsartuut, ammassassuit saarullernallu nunarpassuarnit avitseqatigiiffiummata immikkut ilisimasalinnik inuttaqartumik, ilaatigut KANUAPNA-miit, suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimavoq aalisarnermik nakkutilliinermut tunngasut inatsisit qulaajaaffiginiaarlugit pingaartumillu Atlantikup Avannaata Kangiani peqassutsinik ikerinnarmiunik tulaassisarnerit pillugit malittarisassat. Suleqatigiissitaq Atlantikup Avannamut Kangiani inatsisit assigiissarniaarlugit arlalinnik inassuteqarpoq, taamaalilluni kikkut tamarmik assigiimmik atugassaqaalerlutik. Innersuussutit taakku tunuliaqutaralugit ikerinnarsiortunik nakkutiginninneq pillugu isumaqatigiissummik Norge, EU, Tuluit Nunaat, Islandi aamma Savalimmiut atsiorsimapput, kingusinnerusukkut Kalaallit Nunaannit peqataaffigineqalersoq.

Tamanna suleqatigiissitap assingani nakkutilliinermik immikkut ilisimasalinnik inuttaqartumi ingerlateqqinneqarpoq, tassani aamma KANUAPNA ilaalluni, 2024-mi tunniunneqartut inassuteqaatit arlallit kingunerisaattut. Tamanna tunuliaqutaralugu inassuteqaatit qaqinneqarput aalajangiisoqarlunilu isumaqatigiissutip nutarterneqarnissaanut nunat isumaqatigiinniassasut. Avaleraasartuuni naalagaaffiit sineriallit oqalliffianni isumaqatigiinniarnernut Kalaallit Nunaat siulittaasuummat isumaqatigiinniarnarit nutaat taakku pillugit isumaqatigiinniarnernut Kalaallit Nunaat aamma siulittaasuvoq. Inassuteqaatinut taakkununga tunngasunik 2024-mi isumaqatiginninniaarluni ataatsimiinnerit marluk pippit, ataaseq naapilluni aappaalu internettikkut pilluni. Taamaattorli inassuteqaatit pillugit isumaqatigiinnissaq anguneqanngilaq taamaattumillu taakku 2025-mi sulissutigeqqinneqassallutik.

Aalisarnermik nakkutilliineq

Qupperneq 91 quppernernit 125-(i)nit

Asseq: Ludvig Siegstad

Kalaallit Nunaata aalisarneranik nakkutilliineq ilaatigut Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Piniarnermillu Nakkutilliiffimmit (KANUAPNA) (siusinnerusukkut Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik - KANUAANA), ilaatigullu Issittumi Sakkutuunit isumagineqarpoq. KANUAPNA-p qullersaqarfia Nuummiippoq, tassani sulisut 17-it atorfeqarlutik allaffeqarfimmik isumaginnittut. Aamma Nuummi, Sisimiuni aamma Ilulissani nunap immikkoortuini allaffeqarpoq, katillutik nakkutilliisut 22-t nakkutiginninnermik isumaginnittut atorfinitsinneqarsimallutik. KANUAPNA nakkutilliisussanik ingerlaavartumik ilinniartitsisarpoq, ilinniartitaanerli akisuvoq ukiunillu pingasunik sivilisussuseqarluni, taamaattumik ukioq allortarlugu atuaqatigiit taamaallaat aallartittarlutik. Ilinniartitaaneq imartuujuvoq kisiannili ECTS-pointinik pissarsiffiusarluni. 2024-mi atuaqatigiit ataatsit naammassipput qulingiluanit aallartittuni sisamat angusillutik, taakkunaannga pingasut KANUAPNA-mi atorfinillutik. Ilinniartitaaneq Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni avinneqarsimavoq, tamannalu kikkut tamarmik ilinniarnermik naammassinnittannginnerinut pissutaasunut ilaalluni. KANUAPNA oqaluttuassartaani siullermeertumik 2024-mi arnaannarnit nakkutilliineq tamarmiusoq ingerlanneqarpoq. Suleqatigiit februarimi Ilulissat kangerluanni sikumi aalisarnermik misissuipput siullermillu qamuteralaat atorlugit kingusinnerusukkullu qimussimik.

Aalisarnermik piniarnermillu nakkutilliisut saniatigut KANUAPNA aalisarnerup malittarisassat malillugit ingerlanneqarnersoq malinnaaffiginarlugu nakkutiginiarlugulu aalisariutiniittunik aalisarnermik alapernaarsuisunik aqqaneq marlunnik peqarpoq, alapernaarsuisut malittarisassat aamma umiarsuup allattaaviani allattuineq pillugu ilitersuussisarput kiisalu alapernaarsuinerit taakku pillugit qullersaqarfimmut nalunaarsuiortortarlutik. Ilaannikkut nakkutilliisut aamma Pinngortitaleriffik sinnerlugu misiliutissanik tigusinerni peqataasarput.

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut piniarnermillu inatsisaasa malinneqarnissaat isumannaassallugu KANUAPNA-p pingaarnertut siunertaraa, tassungalu atatillugu illugiilluni isumaqatigiissutit malittarisassiarineqartut naapertorlugit imaluunniit nunat tamalaat aqutsinissamut suleqatigiiffiini Nunatta peqataanera naapertorlugu imaluunniit aalisarnerup ingerlanneqarnissaa pillugu nunat tamalaat isumaqatigiissutaannut ilaalermermi.

KANUAPNA allaffissornikkut nakkutilliinerup aamma aalisarnermut piniarnermillu toqqaannartumik nakkutilliinerup iluini suliassanik arlalinni suliqaartarpoq. Suliassat pingaarnert KANUAPNA-p suliarsartagai ilaatigut makkuupput:

- Aalisariutit tunitsiviillu nalunaarutaasa, umiarsuarnut allattuiffiisa taakkualu tunisaasa nassiunneqartut ingerlaavartumik nakkutiginnissaat.
- Qaammataasamik tunngaveqarluni nakkutilleeriaatsit aalisariutit Kalaallit Nunaata imartaaniittut aamma angallatit nunat tamalaat imartaaniittut nakkutiginnissaat.
- Aalisarnerit kattuffinnut oqartussanullu attuumassutilinnut ingerlateqqinneqartartut pisassiissutitigut naatsorsuiffiginissaat. Naatsorsuinerit tamakku paasissutissanik nalunaarutineersuni, angallatit allattuiffiineersunik, tulaassanik tunisanillu aallaaveqarput.

- Nakkutilliiartorluni angalanerit aalisarnermut nakkutilliisuniit sinerissap qanittuani ingerlanneqartut kiisalu aalisarnermut nakkutilliisut angallatinut avataasiortunut ilaallutik nakkutilliineri kiisalu Issittumi Sakkutuut suleqatigalugit paasititsiniaanerit.
- Aalisakkanik tunisassiat EU-mut avammut nioqqutigineqartussat pillugit kalaallit piniarnermut uppersaataasa uppersartarneri.
- Naalagaaffiit umiarsualiviini nakkutilliinerit (Port State Control, PSC) aamma aalisarnerit inerteqqutaasut, malittarisassiorneqanngitsut nalunaarutigineqanngitsullu akiorniarnissaat (IUU) kiisalu ilaatigut Northwest Atlantic Fisheries Organization-imi (NAFO) aamma North East Atlantic Fisheries Commissionimi (NEAFC) nunat tamalaat suleqatigiinnerat.
- Nunat marluk isumaqatigiissutaat nakkutilliinermilu suleqatigiinnerit.

Aalisarnermik nakkutilliinermi pingaarnertut tunngaviusoq tassaavoq alapernaarsuineq, nakkutilliineq aamma misissuineq aamma taaneqartartoq MCS. Nunatsinni aalisarnermik alapernaarsuinissamut nakkutilliinissamullu KANUAPNA sakkunik arlalinnik atugaqartarpoq. Iluatsilluartumik malittarisassiornermut tunngaviuvoq malittarisassanik sunniuteqarluartumik atortitsinissaq, taamaalilluni aalisarnerup kissaatiginngisatut ineriartulernerani naalakkersuinikkut aqutsinikkullu akuleruttoqarsinnaassammat.

Nakkutilliinermi suliami kivitsinissamut KANUAPNA-p, Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu, nalunaarsuiffinnik arlalinnik imaqartoq qitiusumi paasissutissaavik nutaaliaalluinnartoq atorpaa.

- angallatinik nalunaarsuiffik
- inunnik nalunaarsuiffik
- nalunaarutininik nalunaarsuiffik
- umiarsuup allattaavianik nalunaarsuiffik
- tunisineri paasissutissanik nalunaarsuiffik
- pisassiissutininik nalunaarsuiffik
- akuersissutininik nalunaarsuiffik
- piniarnermik aallaaniarnermillu nalunaarsuiffik

Paasissutissaasivik pissutigalugu paasissutissanik atortussanngortitsineq periarfissaalersarpoq, taakkulu nunami namminermi nunanilu tamalaani kisitsisitigut paasissutissanik assigiinngitsunik suliaqarnermut tunngavissiisarput. Aalisarnermit paasissutissat aalisagaqatigiiaat nalilersornissaanni kiisalu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma pisassiissutit pillugit uumassusilerinikkut siunnersuinermit Pinngortitaleriffimmit ilaatigut atorneqartarput. Aalisarner pillugu inatsisip nutaap akuerineqarnerani siusinnerusumut naleqqiullugu paasissutissanik amerlanerik avitseqatqarnissaq ajornarunnaarsimavoq. Taamaattumik KANUAPNA-p nittartagaani paasissutissat pissarsiffiulluarsinnaasut suliarineqarput, taamaalilluni paasissutissat KANUAPNA-mut immersuunneri naapertorlugit innuttaasut aalisarnermik malinnaasinnaalerlutik.

Angallammut ataatsimut paasissutissanik ingerlaannartumik nuussisinnaaneq KANUAPNA-mit 2024-mi ammarneqarpoq tamannalu ajornartorsiuterpaalunnik paasisaqarfiulluni. 17 meterinik takinerusunut angallatinut tamanut elektroniskiusumik umiarsuit allattaaveqarnissaat pillugu piomasagaat 2022-mi atuutilersimavoq, elektroniskimilli nalunaarusiortartut vCatch aamma aalisarnermik piniarnermillu paasissutissaaviup LULI-p akornanni teknikikkut ataatsimoortilersinnaasimannginneri pissutigalugu sulineq ajornarsimalluni. 2024-mi taamatut angissusillit elektroniskimik nalunaarusiortarnissamut ikaarsaarsimanngitsut angallatit 49-iusimapput taamaattumillu umiarsuup allattaavianiit pappilianiit umiarsuup allattaavianut elektroniskiusumut ikaarsaarnermiillutik.

KANUAPNA qarasaasiakkut DDOS-imit saassunneqarmat suliap ingerlanera kinguarsaqqinneqarpoq, Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfiup nalunaarutit nunanit allaneersut nassiunneqartut mattuttariaqarmagit. Kalaallit angallataat amerlanerit nunani allani internettikut sullissisutinik imaluunniit VPN-imik atuisuupput, taamaalilluni KANUAPNA angallatit ataasiakkaarlugit angallatit ilaatinnginnissaannut Digitalinngorsaanermut Aqutsisoqarfik qinnuigisimallugu, taakku taamaalillutik vCatch aqputigalugu nalunaarutitik nassiussisinnaalersillugit.

Aamma aqutsinissamut pilersaarutit aamma nalunaarutit pillugit KANUAPNA Naalakkersuisoqarfimmik suleqateqarpoq, tassani KANUAPNA sulineri misilittakkatigut ikiuulluni, tassa KANUAPNA-mi nakkutilliisut allaffeqarfimmilu sulisut akuersissuteqarnerata kingorna inatsimmik eqqortitsisussammata.

	Amerlassutsit	Oqaaseqaatit
Tulaassanik nakkutilliineq	6	Pingaartumik kilisalluni raajarniutit. KANUAPNA qaammatit pingasukkaarlugit angallatit angisuut marluk nakkutilliiffigissallugit suliniutit annertusarlugit suliaqarpoq.
Nakkutilliinermi nalunaarusiat	317	Umiatsiaaqqanik nakkutilliinerit 112 Aalisariarnerni nalunaarusiat 163 Angallatit nalunaarusiaat 42-t
NANOQ IV	Ullut aalisarfiusut 127 / 6.987 sømil	
Alapernaarsuisoqarneq (alapernaarsuisut 12-lluk)	Ullut 1.870	Kalaallit nunallu allamiut angallataat 60-it pillugit avataasiorluni ullut suliaqarfiusut 6.696-it 27,9 %-imik alapernaarsuinerimik kinguneqarput.
Issittumi sakkutooqarfiup nakkutiginninnera	Avataasiuutinik nakkutiginninnerit 13-it	Tassunga ilaallutik nunat allamiut tallimat

KANUAPNA angallatit mikinerusut arlallit saniatigut aamma angallammik nakkutilliisummik anginerusumik ataatsimik pigisaqarpoq, isorartuumik nakkutiginnissinnaasoq KANUAPNA-llu najuunnera siaartillugu. Angallat, NANOQ IV, politiit angallaat pisoqaavoq assut aserfallatsaaliorneqartussaq. Tamanna, ukiukkut siku angalaqatigiittartussanillu marlunnik inuttassanik naammattunik pissarsinissamik ajornartorsiuteqarneq pissutigalugit kissaatigineqartutut NANOQ IV arlaleriarluni angalaneq ajorpoq.

Ilanngussaq 1: 2024-mi piginnaatitsissutit

Piginnaatitsissut	Kina	Aalajangerneq
2023-meersunit pisassissutit pisarinngitsuukkat, Tunup avataani qaleralittassat tamarmiusut (TAC) nalimmassarneqarneri tak. Islandip Kalaallillu Nunaata aqutsinissamut isumaqatigiissutaanni § 4	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 231, Ulloq 13.10.2023
Pisassiissutit tamarmiusut (TAC) Canadamik peqateqarluni ataqatigiissaarisooqarnerata kingorna Kitaata avataani qaleralinnik pisassiissutit (TAC) tamarmiusut aalajangersarneqarput.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 231, Ulloq 13.10.2023
Tunumi suluppaakkat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut nalimmassarneqarneri, 2023-mi pisassiissutinit pisarinngitsuukkat ilanngullugit, tak. Islandip Kalaallillu Nunaata aqutsinissamik isumaqatigiissutaanni § 6.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 231, Ulloq 13.10.2023
Naalakkersuisoq aalisariutiniit umiatsiaararsortunut pisassiissutit nuunneqarsinnaasut pisarineqanngitsoorsimasut agguanneqarnissaannut ukiut tamaasa piginnaatinneqarpoq.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 224, Ulloq 07.09.2023
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq 2024-mi pisariaqartitsineq naapertorlugu qaammatit pingasukkaarlugit pisassiissutininik nuussuinissaminut piginnaatinneqarpoq (aqutsiveqarfik 47, umiatsiaararsortut).	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 248, Ulloq 10.11.2023
Nipisaat aqunneqarnissaannut pilersaarut naapertorlugu aqutsisoqarfiit akornanni 2024-mi pisarinngitsuukkanik nussuinissamut	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 244,

aalisarnermut piniarnermullu Naalakkersuisoq piginnaatinneqarpoq.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq qinnuteqartut attuumassuteqartut pisarisuugaasa sinnerinik agguaassinissaminut piginnaatinneqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffiit soqutiginnittut allat Inngikitsullip eqqaani 2024-p ingerlanerani aalisarsinnaanermut illersukkami raajarniarnissamut 2024-p ingerlanerani qinnuteqarsimagunik Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit allaffissornikkut piginnaatinneqarsinnaapput.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik angallatit avataasiortut akuersinerisigut pisassiissutillu tamakkiisumik pisarineqarnissaat qulakkeerniarlugit pisassiissutinik agguaqqinnissamut piginnaatinneqarpoq.

Isummernissamut tunngavissiami aalajangiinermut tunngavigineqartut tunngavigalugit misileraalluni aalisarnermut pisassiissutit agguaannissaannut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik piginnaatinneqarpoq.

Siunnersuutit tiguneqartut Pinngortitaleriffimmiillu oqaaseqaaseqaatit tunngavigalugit ukiup ingerlanerani misileraalluni aalisarnernik amerlanerusunik ingerlatsinissamut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq piginnaatinneqarpoq.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik pisassiissutit amerlanersaasa pisarineqarnissaat anguniarlugu pisassiissutinik allaffissorluni

	Ulloq 03.11.2023
Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 258, Ulloq 15.12.2023
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 258, Ulloq 15.12.2023
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 258, Ulloq 15/12/2023
Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 266, Ulloq 16.02.2024
Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 266, Ulloq 16.02.2024
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 266,

agguaaqqissinnaanissaminut
piginnaatinneqarpoq.

Aalisarnermut Piniarnermullu
Naalakkersuisoqarfik Kitaani avataasiorluni
misileraalluni saarullinniartitsinissat
sisamassaannik sinaakkutissavinnik
isummerfissiami nassuiarneqartutut
allaffissorluni aalajangersaasinnaanissaminut
piginnaatinneqarpoq.

Ulloq 16.02.2024	
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	Naalakkersuisut ataatsimiinnerat nr. 266, Ulloq 16.02.2024

Ilanngussaq 2: Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutit pisassiissutinillu atuinerit

Ilanngussami tulliuttumi ilisimatuussutsikkut siunnersuineq, pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalajangersarneqarneri, pisassiissutit agguataarneqartarneri kiisalu Kalaallit Nunaanni aalisarnerni piniagassat allat misissorneqarsimasut 2024-mi ineriartornerit allat - avataani sinerissallu qanittuani ilanngunneqassapput.

Suluppaakkat

Suluppaakkat Kalaallit Nunaata kitaani, Tunumi aamma Irmingerip imartaani uumasuupput. Kalaallit Nunaata kitaani suluppaakkanik aalisartoqassanngitsoq siunnersuisoqarpoq taamaattumillu Kalaallit Nunaata kitaani pisassiisoqanngilaq.

Tunu

Suluppaakkat assigiinngitsut uumasogatigiit arlallit uumasuupput aamma Tunumi uumasogatigiit taakkua, suluppaagaq itisoormiu (*Sebastes mentella*) aamma suluppaagaq angisooq (*Sebastes norvegicus*) marluk pillugit siunnersuisoqarnikuuvoq. Uumasogatigiit taakkua marluk imminnut assingupput, uumasogatigiilli amerlassusaat assigiinngitsorujussuullutik. Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit tunniunneqartarpoq. Suluppaagaq itisoormiu pillugu 2024-mi siunnersuineri aalisartoqanngilaq, suluppaagarli angisooq 41.286 tonsinik amerlassusilerneqarpoq. Suluppaagaqatigiit marluullutik aalisarneqartillutik innarleruminartorujussuupput, arriitsuarsuarmimmi alliartortaramik, kingusissukkullu kinguaassiorsinnaalersarlutik amerlasoorsuakkuutaarlutillu ingerlaartarlutik.

Kalaallit Nunaanni toqqaannartumik suluppaagarniartoqarneq ajorpoq, saarullinniarnermili suluppaakkat amerlasuut pisisoorneqartarput. Suluppaagaq angisooq Kalaallit Nunaata Islandillu uumasogatigiivinut ilaavoq. Suluppaagaq itisoormiu aamma Islandimik suleqateqarneq eqqarsaatigalugu suluppaakkat uumasogatigiit taakkua marluk immikkoortillugit aqunneqarnissaat pingaartillugu ingerlatsinissamik 2024-mi pilersaarusiortoqarpoq.

Island Kalaallillu Nunaat suluppaagaq angisooq pillugu 2023-mi isumaqatiginninniaqqipput nutaamillu isumaqatigiissuteqarlutik, tassani Kalaallit Nunaata pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit 11% pisisinnaavaa (Savalimmiormiunit pisassatut 300-t immikkoortinneqarnerisa kingorna). 2024-mi taakkua 4.508,5 tonsinik naleqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 35: Tunumi Islandimilu suluppaakkat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq 2021-2024

Suussusaa		2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	<i>S. norvegicus</i>	38.343	31.855	25.545	41.286
	<i>S. mentella</i>	914	0	0	0
Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Suussusai marluk	4.748	3.186	5.109	4.509

Islandimik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu illuatungeriit suluppaakkat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 10 %-iisa nalinginik ukiup siuliani pisarineqanngitsoorsimasunik nuussisinnaapput aamma 2024-mi 511 tonsit 2023-mi pisassiissutinit 2024-mut nuunneqarput, taamaalilluni 2024-mi pisassat 5.019,5 tonsinngortinneqarput. Nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugit Kalaallit Nunaata pisassai tamarmiusut EU-mut Norgemullu agguaanneqassapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 36: Tunumi suluppaagarniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassiissutinit qaqinneqartut aamma atuineq 2024 (tonsit)

Ingerlatsisut	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Pisassiissutinit qaqitat	Atuineq (%-inngorlugu)
Kalaallit Nunaat	2.680	2.247	84
EU	1.090	1.146	105
Norge	1.250	1.269	102
Katillugit	5.020	4.662	93

Irmingerip Imartaa

Irmingerip imartaani suluppaakkat itisoormiut suluppaagaqatigiupput ataatsimoorussat, taakkulu Kalaallit Nunaata, Islandip, Savalimmiut nunallu tamalaat imartaani siumugassaapput. Atlantikup Avannaata Kangiani Aalisarneq pillugu Isumalioqatigiissitamit (NEAFC-mit) suluppaakkat itisoormiut aqunneqarput. NEAFC-mi nalaagaaffiit sineriiallit isumaqatigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaata, Islandip Savalimmiullu pisarineqarsinnaasut 60 %-ii pissarsiarisarpaat, NEAFC-milu ilaasortat sinnerisa (Norgep, EU-p aamma Ruslandip) 40 %-t sinneruttut nunat tamalaat imartaanni aalisartussanngorlugit pissarsiarisarpaat. Kisiannili Rusland isumaqatigiissummut ilanngutinngisaannarpoq, taamaattumillu namminerisaminnik aalajangiisinnaassusertik tunngavigalugu pisassiissutimik aalajangiisarlutik.

ICES-imit ilisimatuussutsikkut 2024-mi siunnersuineq tassaavoq aalisagaqatigiinnit aalisartoqassanngikkaluartoq. Siunnersuineq ukiuni siuliini siunnersuinernut assinguvoq, tamannalu 2021-mit attanneqarsimalluni.

Tupissutit

Tupissutit (Imminnguit) aningaasarsiutigalugu aalisarneqarneq ajorput, saniatigulli pisarineqarnerusarlutik. Taamaammat Kalaallit Nunaata kitaani aalisagaqatigiit tupissutit pillugit 2016-imit 2024-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqanngilaq, kisiannili Tunumi uumasoaqatigiit 2024-mi 105 tonsinik pisaqarfigineqarsinnaanerannik aalajangersaasoqarluni.

Tunumi 1.000 tonsit aamma Kalaallit Nunaata kitaani 1.000 tonsit pisarineqarsinnaassasut aalajangersaavigineqarput. Nunat marluk isumaqatigiissutaat aqqutigalugu Norge Tunumi tupissutininik 150 tonsinik pisassinneqarpoq. EU Tunumi aamma Kalaallit Nunaata kitaani 100 tonsinik pisisinnaasaminik agguassivigineqarpoq, akuersissutilli taassuma atornissaanut atuiniarani nammineq aalajangerluni.

Kisitsisit allattorsimaffiat 37: Tunumi tupissutit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisisat aamma pisisanit atorineqartut 2024

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
Kalaallit Nunaat	750	19	3
Norge	190 ⁴⁵	323	170
EU	60 ⁴⁵	0	0
Katillugit	1.000	342	34

Kisitsisit allattorsimaffiat 38: Kalaallit Nunaata kitaani tupissutit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisisat aamma pisisanit atorineqartut 2024

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
Kalaallit Nunaat	900	0	0
Norge	55 ⁴⁶	5	9
EU	45 ⁴⁶	0	0
Katillugit	1.000	5	1

⁴⁵ Norge 40 tonsinik EU-mit pisivoq, tamatuma kingorna Norgep pisassai 190 tonsinngorput aamma EU-p pisassai 60 tonsinngorput.

⁴⁶ Norge EU-mi 55 tonsinik pisivoq, tamatuma kingorna Norgep pisassai 55 tonsinngorput aamma EU-p pisassai 45 tonsinngorput.

Nataarnat

Nataarnat aningaasarsiutigalugit aalisarneqartanngillat, qalorsuarnilli ningittakkanillu aalisarnermi saniatigut pisarineqarnerusarlutik. Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit nalunaarutikkut aalajangersarneqarpoq, nataarnat qalorsuaanngitsunik allanilli atortoqarluni saniatigut pisarineqartut avalatseqqinneqassasut. Taamaalilluni taamatut aalisarneq taamaallaat saniatigut pisaqartarluni aalisarnertut isigineqarpoq, taamaattumillu pisarineqartartut killeqarlutik. Taamaammat aalisarnermit paasisutissanik pissarsisinnaaneq killeqarpoq, 2024-milu Tunumi Kalaallit Nunaataluunniit kitaanit nataarnat pillugit ilisimatuussutsikkut sulii siunnersuisoqanngilaq.

Kalaallit Nunaata kitaani nataarnanik 2024-mi pisassiisoqanngilaq. Tunumi 2024-mi 1.000 tonsinik pisassiisoqarpoq, 2023-misuulli allanngortinneqanngitsunik.

Nunat marluk akornanni isumaqatigiissutit, Norgemik Savalimmiunillu isumaqatigiissutit, naapertorlugit Tunumi Norge 30 tonsinik Savalimmiullu 50 tonsinik pisassinneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 39: Tunumi nataarnat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisarisat aamma pisarisanit atorineqartut 2024

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
Kalaallit Nunaat	920	13	1
Norge	30	19	62
Savalimmiut	50	22	44
Katillugit	1.500	54	4

Qeeqqat

Qeeraqatigiit assigiinngitsut uumasooqatigiikkuutaarput. Tulliuttumi Kitaani Tunumilu qeeqqanik qeeraaqqaanillu uumasunik aalisarnerit nassuiaatigineqarput.

Qeeqqanik qeeraaqqaanillu ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit ataatsimoortinneqarput. Kalaallit Nunaata kitaani pisarineqartut tamarmiusut 775 tonsit sinnissanngikkaat ilisimatuussutsikkut 2024-mi siunnersuinerit innersuussutigaa. Tunumut siunnersuisoqanngilaq. Qeeqqanik pisassiissutit tamarmiusut 2023-mi 1.000 tonsinut aalajangersaavigineqarput, sulili atorineqaratik. Qeeqqanik 2024-mi pisassiisoqassanngitsoq aalajangertoqarpoq, pisarisuukkatut amerlassutsit taakkua pisarineqarsinnaasarmata.

Ammassak

Tunu

Imartami Jan Mayenip, Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanniittumi ammassaqatigiit ataatsimoorunneqarput, taakkulu Kalaallit Nunaata, Islandip aamma Norgep akornanni pingasuullugu isumaqatigiissut tunngavigalugu malittarisassaqtinneqarput. Isumaqatigiissut taanna 2024-mi atuutinngilaq, Islandip aamma Norgep isumaqatiginninniaqqinnerit naammassineqarnissaat utaqqimaarmatigit. Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni atuuttumik isumaqatigiissuteqarpoq aamma isumaqatigiisummut tassunga Norgep atalernissaa ilimagineqarpoq.

Ammassat piffissami oktobarip 15-ianiit aprilip 15-ianut aalisarneqartarput. Kalaallit Nunaata, Islandip aamma Norgep akornanni pingasuullugu isumaqatigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaat ataatsimut ammassattassiissutit 18 %-iinik pisaqarsinnaatitaavoq. EU peqatigalugu aalisarnermut isumaqatigiissut 2021-2024-mut atuuttoq naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit EU 7,7%-nik neqeroorfigisartussaavaa, Kalaallit Nunaannut ikinnerpaamik 25.000 tonsinik immikkoortitsinerup kingorna. Piffissap aalisarfiusup nalaani siunnersuineq arlaleriarluni tunniunneqartarpoq. Ammassannik 2023/2024-mi inaarutaasumik siunnersuineq 0 tonsiuvoq aamma pisarineqarsinnaasut tamarmiusut taamaalillutik 0 tonsiussasut aalajangersaasoqarpoq. Taamaattumik EU 2024-mi pisassiissutinik neqeroorfigineqanngilaq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 40: Tunumi Islandimilu ammassat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit 2021-2024

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Inaarutaasumik siunnersuineq	127.300	869.600 ⁴⁷	459.800 ⁴⁸	0
Kalaallit Nunaata pissai	19.095	131.224 ⁴⁹	68.970 ⁵⁰	0
EU-mut tunniutassat	9.802	69.623 ^{51,52}	10.000 ⁵³	0

Saarullernat

Tunami saarullernat ataatsimoorunneqartut naalagaaffinnit sinerialinnit aqunneqarput, illuatungeriit uku naalagaaffittut sinerialittut 2024-mi inissisimapput: EU, Norge, Tuluit Nunaat, Savalimmiut aamma Island. Kalaallit Nunaat Ruslandilu aalisarnermik ingerlataqartuusutut peqataapput, saarullernallu pillugit naalagaaffiit sineriallit ataatsimiinnerini alaatsinaatsutut

⁴⁷ Aallarniutaasumik siunnersuineq tassaavoq 400.000 tonsit

⁴⁸ Aallarniutaasumik siunnersuineq tassaavoq 218.400 tonsit

⁴⁹ Aallarniutaasumik pissarsiassat tassaapput 60.000 tonsit

⁵⁰ Aallarniutaasumik pissarsiassat tassaapput 32.760 tonsit

⁵¹ Aallarniutaasumik neqeroorutit tassaapput 30.800 tonsit

⁵² Ilasutitut siunnersuisoqarpoq, tassanilu EU-p pissassai 69.623-niit 66.959 tonsinut allannngortinneqarput, EU-lli pisassiissutit 69.623 tonsit atoreersimagamigit akilerpai.

⁵³ Aallarniutaasumik neqeroorutit tassaapput 7.760 tonsit

peqataallutik. Naalagaaffiit sineriallit saarullernat pisarineqarsinnaasut pillugit isumaqatigiipput, tassanilu NEAFC-mit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ataatsimut isigalugu malinneqartarpoq, tamannalu NEAFC-mi innersuussuteqartarnermik naqissuserneqartarluni. Taamaattorli naalagaaffiit sineriallit agguataarinninneq pillugu isumaqatigiinngillat. Tamatuma kingunerisaanik naalagaaffinnit sinerialinnit aamma aalisarnermik ingerlataqartunit ataatsimut saarullernartassiissutit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut akuttunngitsumik sinnerneqartarput.

Saarullernat pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit suliarineqartarpoq, 2024-milu 1.529.754 tonsit pisarineqassasut innersuussutigineqarlutik.

Kalaallit Nunaat NEAFC-mit innersuussut tunngavigalugu pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ilaannik ikinnerusunik saarullernartassiissutinik pissarsivoq. Kalaallit Nunaat saarullernanik pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit 2024-mi pisai 8.260 tonsiupput, taakkualu Atlantikup avannamut kangiani pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (1.529.754 tonsiusut) 0,54 %-eraat.

Ilanngullugulu Kalaallit Nunaat Savalimmiunut isumaqatigiissuteqarpoq Kalaallit Nunaata pisassai Savalimmiut imartaani aalisarneqarsinnaasut. Isumaqatigiisummi tassani Savalimmiormiut saarullernartassiissutaannit aalisarsinnaaneq aamma ilaavoq, Kalaallit Nunaat taakkunannga 20.500 tonsinik 2024-mi tunniunneqarpoq. Taamaallilluni ukiup siulianut sanilliullugu kalaallit angallataataannut saarullernat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2.918 tonsinik oqimaannerupput, 2024-mi inaarutaasumik 28.760 tonsiugamik 2023-milu 25.842 tonsiullutik.

Kisitsisit allattorsimaffiat 41: Tunumi aamma Savalimmiuni saarullernat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq	929.292	752.736	1.359.629	1.529.754
Kalaallit Nunaata pissai	5.032 ⁵⁴	4.076 ⁵⁴	7.342 ⁵⁴	8.260 ⁵⁴
Savalimmiunit pissarsiassat	14.700	14.700	18.500	20.500

⁵⁴ NEAFC-mit pisassiissutit tamakkerlutik Savalimmiut aamma nunat tamalaat imartaanni aalisarneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 42: Saarullernat pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisarisat aamma pisarisanit atorneqartut 2024

2024-mi pisassiissutit tamarmiusut katillugit (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
28.760	29.233	102

Norskit ammassassui upernaakkut suffisartut (atlanto-skandisk)

Ammassassuit Kalaallit Nunaata imartaani siumorneqartartut qularnanngilluinnartumik Atlantikup avannaatungaani ammassassuaqatigiinneersuusarput, taakkulu tassaapput norskit ammassassui upernaakkut suffisartut ataatsimoorunneqartullu (aamma taaneqartarput ammassassuit atlanto-skandisk).

Atlantikup avannaani ammassassuit ataatsimoorunneqartut nunanit sinerialinnit aqunneqarput; Norgemit, Savalimmiunit, Islandimit, Tuluit Nunaannit aamma Ruslandimit. Kalaallit Nunaat aamma EU aalisarnermik ingerlataqartuupput, naalagaaffiillu sineriallit ataatsimiinnerini alaatsinaatsutut peqataasarlutik. Brexitip kingunerisaanik naalagaaffittut sinerialittut EU-p inissaa Tuluit Nunaannit 2021-mi pissarsiarineqarpoq, taamaalillunilu EU taamaallaat alaatsinaatsutut inissisimalerluni. Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit ICES-imit ilisimatuussutsikkut siunnersuinermit pisarineqarsinnaasut malinnaassasut naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiipput, uumasoaqatigiilli agguataarnissaat isumaqatigiinngissutigineqarlutik.

Ammassassuit pillugit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit suliarineqartarpoq, 2024-milu innersuussutigineqarpoq ammassassuit pisarineqartut 390.010 tonsinik oqimaannerussanngitsut, tamannalu 2023-mut sanilliullugu 121.161 tonsinik oqileriaataallutik.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni ammassassuit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut 2024-mi 3.900 tonsinut aalajangersarpaat, taakkulu 2023-mi 5.112 tonsinut aalajangerneqarsimanerannut oqileriaataallutik. Taakkua saniatigut Kalaallit Nunaata Savalimmiormiunik nunat marluk aalisarnissamik isumaqatigiissutaat 2024-meersoq atorlugu Kalaallit Nunaat Savalimmiunit ammassassuarnik 5.500 tonsinik Savalimmiormiut imartaanni nunallu tamalaat imartaanni aalisagassaminik 2024-mi tunineqarpoq – ukiumut nalunaarusiami immikkoortoq nunanik tamalaanik suleqateqarneq aamma aalisarnissamik isumaqatigiissutit takukkit.

Kisitsisit allattorsimaffiat 43: Ammassassuit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisarisat aamma pisarisanit atorneqartut 2024

Pisassiissutit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
Kalaallit Nunaata pisassai	3.900	836	21
Savalimmiunit pisassiissutit	5.500	4.235	77
Katillugit	9.400	5.071	54

Avaleraasartuut

Tunumi avaleraasartuut Atlantikup avannaata kangiani avaleraasartooqatigiinnut ilaapput, taakkulu naalagaaffinnit sinerialinnit ukunannga aqunneqarput: Norge, Savalimmiut, Island, EU, Tuluut Nunaat aamma Kalaallit Nunaat. Rusland aalisagataasarpog, taamaallaalli nunat tamalaat imartaanni avaleraasartuunik aalisartarluni, naalagaaffiillu sineriallit ataatsimiinnerini alaatsinaatsutut peqataasarpog. Ukrainemi sorsunneq pissutigalugu Rusland naalagaaffiit sineriallit ataatsimiittarnerinit 2022-mili ilaajunnaarsinneqarpoq. Avaleraasartassiissutit agguataarnissaannik isumaqatigiissuteqarnissamut naalagaaffiit sineriallit ingerlaavartumik isumaqatiginninniartarput. Pisassiissutit agguataarneqarneri pillugit isumaqatiginninniarnerni taakkunani Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik 2024-mi ilaalerpoq, taamaattorli taakkua sulii angusaqarfiunngillat aamma taakkua pillugit ukiumut nalunaarusiami immikkoortoq nunanik tamalaanik suleqateqarneq aamma aalisarneq pillugu isumaqatigiissutini itinerusumik atuarneqarsinnaapput.

ICES-imit ilisimatuussutsikkut siunnersuineri 2024-mi pisat 739.386 tonsit sinnissanngikkaat innersuussutigineqarpoq, taakkua ukiup siulianut sanilliullugit 42.680 tonsinik oqinnerupput.

Naalakkersuisut avaleraasartassiissutininik pisarineqarsinnaasunit 48.060 tonsinik 2024-mi aalajangersaapput, taakkua pisarineqarsinnaasunit tamarmiusunit 6,5 %-erivaat aamma 2023-mi 2.774 tonsinik oqinnerupput. Avaleraasartooq Kalaallit Nunaata imartaaniissimanngimmat nunat tamalaat imartaanni avaleraasartuut pisassat tamarmiusut 2023-mi pisarineqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 44: Avaleraasartuut pisarineqarsinnaasut, ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aamma pisassiissutinit qaqitat 2021-2024 (tonsinngorlugit)

	2021	2022	2023	2024
Siunnersuineq (tonsinngorlugit)	852.284	794.920	782.066	739.386
Kalaallit Nunaata pisassai (tonsinngorlugit)	60.000	51.670	50.834	48.060
Kalaallit Nunaata pisassai (%-nngorlugit)	7,0	6,5	6,5	6,5
Tunup imartaani qaqinneqartut (tonsit)	0	0	0	2
Islandimi pisassiissutinit qaqinneqartut (tonsinngorlugit) ⁵⁵	-	-	-	2.895
Nunat tamalaat imartaanni qaqinneqartut (tonsinngorlugit)	33.360	18.563	28.744	12.720
Pisassiissutinit qaqitat tamarmiusut (tonsinngorlugit)	33.360	18.563	28.744	15.617
Atuineq procentinngorlugu	56	36	57	32

Tinguttuut

2016-imi pisarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisartoqalinnginnerani 2014-imi tinguttuunik misileraalluni aalisarnek aallartinneqarpoq. Saarullinniarnermi tinguttuut saniatigut pisaasartut amerlasoorujussuusartut paasineqarpoq. Tinguttuunik ullumikkut aalisarnekartartut tassaapput Tunumi saarullinniarnermi saniatigut pisisartakkat.

Kalaallit Nunaat Tunumut Kitaanulluunniit siunnersuutiniq tigusarneq ajorpoq. Naalakkersuisut ukiut siuliinit ingerlaqqinnertut Tunumi pisassat 1.500 tonsinut aalajangiunnikuuaat. Norgemut 2024-mi pisassanik 540 tonsinik immikkoortitsisoqarpoq aamma nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugu Savalimmiunut 375 tonsinik immikkoortitsisoqarluni.

Kisitsisit allattorsimaffiat 45: Tinguttuut pisarineqarsinnaasut, ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aamma pisassiissutinit 2024-mi qaqitat

Ingerlatallit	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutiniq atuinerit (%)
Kalaallit Nunaat	585	175	30
Norge	540	475	88
Savalimmiut	375	267	71
Katillugit	1.500	918	61

⁵⁵ Islandilu avaleraasartuunik aalisarsinnaanermut isumaqatigiissut 2024-mi isumaqatigiissutigineqarpoq – Nalunaarummi immikkoortoq 4 nunanik tamalaanik suleqateqarneq aamma aalisarnek pillugu isumaqatigiissutit takukkit

Eqalukkat saarulliillu

Eqalukkat eqalugaasallu ukiuni amerlasuuni aalisarneqarnikuunngillat. Eqalukkat eqalugaasallu ukiuni kingullerni 2023-p tungaanut pisassiissutaanik aalajangersaasoqartarpoq, 2024-mili uumasogatigiit taakkua marluk pisassiissutaannik aalajangersaasoqanngilaq.

Aalisakkat allat - sinerissap qanittua

Uumasogatigiit pingaarnert saniatigut immikkoortumi tulliuuttumi Kalaallit Nunaanni sinerissap qanittuani aalisarnerni ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit, pisarineqarsinnaasutut aalajangersarneqartut aamma pisassiissutinik agguataarinerit saqqummiunneqarput. Agguataarinninneq aamma ilanngussami 2-mi takuneqarsinnaavoq.

Saattuat

Saattuat pillugit ingerlatsinermut pilersaarut 2024-mi nutarterneqarpoq, taanna pillugu ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq ingerlatsinermut pilersaarutit takukkit. Saattuat Kalaallit Nunaata kitaani (NAFO-p imartaani 1-imi) pisarineqarnerusarput, sumiiffiit NAFO-p sumiiffiit 1A-1F-imut aggulunneqarnikuupput. Saattuat pillugit ingerlatsinissamik pilersaarut ulloq 1. januar 2022-2024-mi atuutilerpoq aamma nutaat 2025-2029-mi suliarineqarput. Kalaallit Nunaanni saattuat pillugit ICES siunnersuineq ajorpoq, taamaattumillu Pinngortitaleriffik kisiartaalluni siunnersuisarpoq. Taamaattorli Pinngortitaleriffik uumasogatigiit pillugit naliliinermik periaatsillu pillugit ICES-ip suleqatigiissitaani peqataasarpoq. Siunnersuineq piffissami ukiumi ataatsimi atuuttussatut tunniunneqartarpoq, 2021-miillu 3 sømilip killeqarfia atorlugu sinerissap qanittuata iluani aamma avataani sumiiffinnut siunnersuineq aggulunneqartalerpoq. Ukiut siuliinut sanilliullugu siunnersuineq toqqaannartuunngilaq, ingammik ingerlatsinermut pilersaarutit 2022-mi atuutilernerisa kingorna. Saattuarniarnerit ingerlatsiveqarfinnut arfinilinnut agguataarneqartarput, sinerissap qanittuani aamma avataani pisassiissutinut agguarnagit, taamaattorli Sisimiut aamma Nuuk sinerissap qanittuanut aamma avataanut agguataarneqartarput, tassa katillugu ingerlatsivinnut arfineq-pingasunut agguataarinnittoqartarpoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 46: Kalaallit Nunaanni saattuarniarnermi pisarineqarsinnaasut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq 2022-2024 (tonsingorlugit)

		2022	2023	2024
Upernavik (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	- 400	- 400	- 340
Qeqertarsuaq-Uummannaq (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	796 744 ⁵⁶	982 982	982 982
Sisimiut (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	547 547	599 599	599 599
Sisimiut (avataani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	102 78 ⁵⁷	102 102	102 102
Maniitsoq-Kangaamiut (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	- 225	- 225	- 225
Nuuk-Paamiut (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	1.020 997 ⁵⁸	1.020 1.020	685 867
Nuuk-Paamiut (avataani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	302 302	513 513	513 513
Narsaq-Qaqortoq (sinerissap qanittuani)	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	- 260	- 260	- 211
Katillugit	Siunnersuineq Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	2.767 3.553	3.216 4.101	2.881 4.028

⁵⁶ Ingerlatsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortoq 2-mut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ukiumut amerlanerpaamik 10%-inik ilaneqarsinnaapput.

⁵⁷ Ingerlatsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortumut 1-imut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ukiumut amerlanerpaamik 15%-inik ilaneqarsinnaapput.

⁵⁸ Ingerlatsinissamik pilersaarut naapertorlugu immikkoortoq 2-mut pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ukiumut amerlanerpaamik 10%-inik ilaneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 47: Saattuat pisarineqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqitat aamma pisassiissutinit atuinerit 2024

Sumiiffik	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutinit atuinerit (%)
Upernavik (sinerissap qanittuani)	340	252	74
Qeqertarsuaq-Uummannaq (sinerissap qanittuani)	982	494	50
Sisimiut (sinerissap qanittuani)	599	599	100
Sisimiut (avataani)	102	90	88
Maniitsoq-Kangaamiut (sinerissap qanittuani)	225	0	0
Nuuk-Paamiut (sinerissap qanittuani)	867	470	54
Nuuk-Paamiut (avataani)	513	366	71
Narsaq-Qaqortoq (sinerissap qanittuani)	211	0	0
Katillugit	3.869	2.270	59

Uiluiit

Uiluinnik aalisarnermi ataatsimik aalisarnermik ingerlatsisoqarluni, uiluinniartoqarpiangilaq. Uiluiit pillugit 2023-mi siunnersuisoqangilaq. Uiluinniarneq ingerlatsiveqarfinnut arfineq-marlunnut aggulunneqarpoq, ingerlatsiviilli arfiniliinnaapput, Aqajarua uiluinniarnermut matuneqarnikuuvoq. Ingerlatsiveqarfiit pisassiissutinillu amerlassusiliinerit ukiut siulianisulli amerlatigissasut Naalakkersuisut 2024-mi aalajangerpaat. Taamaattorli ingerlatsiveqarfik Kalaallit Nunaata Sinnera mininneqarpoq, tassani pisassiissutinit pilersitsisoqangilaq.

Pisarineqarsinnaasut 2.520 tonsiussasut aalajangersaasoqarpoq, taakkulu ingerlatsiveqarfinnut ammasunut tallimanut 2024-mi agguataarneqarput. Aqutsiveqarfinnit tallimaasunit sisamani 2024-mi uiluinniartoqarpoq, ukunani Attu, Nuuk, Sisimiut kujataa aamma Sisimiut avannaa, taakkunanilu qaqinneqartut 842 tonsiupput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 48: Uiluinniarnermi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuineq 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
Nuuk	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	720	720	720	720
Aqajarua ⁵⁹	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	0	0	0	0
Attu	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	400	400	400	400
Sisimiut kujataa (Saqqaq)	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	400	400	400	400
Sisimiut avannaa (Kangaarsuk)	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	700	700	700	700
Nassuttooq	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	300	300	300	300
Nunatta sinnerani	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	Killeqanngitsumik aalisartoqarpoq		0	-
Katillugit	Siunnersuineq	-	-	-	-
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	2.520	2.520	2.520	2.520

⁵⁹ Ramsarimi isumaqatigiissut tunngavigalugu Aqarajuani aalisarnek matoqqavoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 49: Uiluut pisarineqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqitat aamma pisassiissutinit atuinerit 2024

Sumiiffik	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutinit atuinerit (%)
Nuuk	720	217	30
Attu	400	22	6
Sisimiut kujataa (Saqqaq)	400	67	17
Sisimiut avanna (Kangaarsuk)	700	520	74
Nassuttooq	300	0	0
Katillugit	2.520	825	33

Kapisillit

Atlantikumi kapisillit aalisagaqatigiit nuttartorujussuusarlutik ataatsimoorunneqarput. Aalisagaqatigiit pillugit North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO - Atlantikup Avannaani Kapisillit Piujuartinneqarnissaat pillugu Suleqatigiiffik), Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaa, suleqatigalugu malittarisassiortoqartarpoq. Kapisileqatigiit Kalaallit Nunaanni aalisarneqartartut kapisileqatigiupput Atlantikup avannaata kitaani aamma Atlantikup avannaata kangiani naalagaaffinnit sinerialinnit kingoqqisut. Atlantikup imartaani kapisillit sukkasuumik ikiliartorput aamma oqaluttuarisaanermi kapisileqatigiit ikinnerpaaffissaminniittutut naliliisoqarpoq: taamaattumik nuna tamalaat uumasogatigiinnik taakkunannga ingerlatsinerminni suleqatigiinnissaannik tamanna piumasaqaatitaqarpoq.

Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq ICES-imit tunniunneqartarpoq aamma ukiuni amerlasuuni siunnersuineq aarlerinaatiluttut nalilerneqartarpoq. Kalaallit Nunaata pisassai ukiut 30-t kingulliit ingerlanerini NASCO-mit malunnaatilimmik ikilisinneqarput, taamaattumik Kalaallit Nunaata aqutsinerani killilersuilluni suliniutit ilanngunneqarput.

ICES-imit siunnersuineq ukiunik pingasunut atuuttarpoq, tamannalu 2021-mi aallartinneqarpoq, taamanilu piffissami 2021-2023 kapisilinnik *aalisartoqassanngitsoq* siunnersuisoqarpoq. Aalisarnerli NASCO-mik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu aqunneqarpoq, aamma ingerlatsinissamik pilersaaruteqartoqarpoq, taannalu 2021-mi atuutilerluni, 2025-llu tungaanut atuuttuulluni. Ukiup siulianisulli kapisillit 30 tonsit pisassiissutigineqarnissaat Kalaallit Nunaata aalajangersarpaa, taakkulu ingerlatsiveqarfinnut pingasunut agguataarneqarput; Kitaata avannaanut 11 tonsit, Kitaata kujataanut 16 tonsit kiisalu Tunumi 3 tonsit - taakkunani pisassat inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu aalisartunut agguateqqinneqartarput. Kapisilinniarneq inuuniutigalugu aalisarnertut isigineqarpoq, taamaammallu tunisisoqarsinnaanani. Tamatuma saniatigut

akuersissut piumasaqaataavoq, tamannalu inuussutissarsiutigalugu aalisartunut aamma sunngiffimmi aalisartartunut atuuppoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 50: Kalaallit Nunaanni kapisillit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, NASCO suleqatigalugu ingerlatsinissamik pilersaarut qanittukku isumaqatigiissutaasoq takuuk

	2021	2022	2023	2024
Kitaata Avannaa	11	11	11	11
Kalaallit Nunaata kujataata kitaa	16	16	16	16
Tunu	3	3	3	3
Katillugit	30	30	30	30

Kisitsisit allattorsimaffiat 51: Kapisillit pisarineqarsinnaasut, pisassiissutinit qaqitat aamma pisassiissutinit atuinerit 2024

Sumiiffik	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutinit atuinerit (%)
Kitaata Avannaa	11	7	63
Kalaallit Nunaata kujataata kitaa	16	13	81
Tunu	3	1	0
Katillugit	30	21	68

Nipisat, arnarluit

Inuussutissarsiutigalugu nipisanniarnermi nipisat arnarluit upernaakkut suaqartartut aalisarneqartarput. Angusalluk aningaasarsiutigissallugu soqutiginaateqanngilaq, taamaammallu ingerlatsinissamik pilersaarummi ilaatinneqanngilaq taamaattumillu pisarineqarsinnaasut pillugit nassuiaammi uani aamma sammineqarani. Kalaallit Nunaata sineriaani tamarmi, NAFO-p sumiiffiini, 1A-mit 1F-imut - kujataani Nanortalimmit avannaani Upernaviup avannaanut - sinerissap qanittuani arnarlunniartoqartarpoq.

Nipisanniarneq ingerlatsinissamik pilersaarut malillugu aqunneqartarpoq, tassani siunnersuineri periaatsit aamma pisarineqarsinnaasunik aalajangersaasarneq, nalimmassaasarneq, nipisanniarnermi aqutsineq nalunaaruteqartarnerlu nassuiaatigineqarput. Nipisanniarneq MSC-mit 2015-imi uppernarsaaserneqartalerpoq, uppernarsaasiisarnerlu 2021-mi nangeqqinneqarpoq, taamaattumik MSC-mit uppernarsaasiisarneq attatiinnassagaanni ingerlatsinermik pilersaarutini malittarisassat malinneqarnissaat pingaaruteqarlunnarput.

Ukiumoortumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit aalajangersaasoqarnialeraangat Pinngortitaleriffik ukiumoortumik uumasooqassuseq pillugu siunnersuisarpoq. Siunnersuineq taanna Kalaallit Nunaannut tamarmut atuuttarpoq aamma pisarineqarsinnaasut tamarmiusut ingerlatsivinnut agguataarneqarneq ajorput. Pinngortitaleriffiup arnarlunnik nipisanniarnermi siunnersuinertik 2022-mi nutarterpaa. Nutarterineq taanna peqqutigalugu 20 %-inik oqimaannerulersitsisoqarpoq, tamannalu 1.475,5 tonsinik pisaqartoqarsinnaanerani siunnersuisoqarluni. 2023-mi siunnersuiner misuulli 2024-mi siunnersuisoqarpoq.

Naalakkersuisut 2024-mi pisassiissutit 1.495,5 tonsiussasut aalajangerpaat.

Kisitsisit allattorsimaffiat 52: Sinerissap qanittuani nipisaat (arnarluit) pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aamma ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
NAFO 1A	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	150	198	181	182
NAFO 1Ba	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	125	160	162	179
NAFO 1Bb	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	57	73	84	93
NAFO 1C	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	272	332	370	355
NAFO 1D	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	329	372	362	325
NAFO 1E	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	177	201	203	210
NAFO 1F	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	118	140	112	152
Katillugit	Siunnersuineq ⁶⁰	1.229	1.475	1.475	1.475
	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (TAC)	1.229	1.475	1.475	1.495

⁶⁰ Siunnersuineq Kalaallit Nunaata kitaanut tamarmut atuuppoq, ingerlatsivinnullit ataasiakkaanut agguataarinnittoqarneq ajorluni

Kisitsisit allattorsimaffiat 53: 2024-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassanit qaqitat aamma nipisaat (kvabso) pisarineqarsinnaasut atorneqarneri

Sumiiffik	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisassiissutinit qaqitat (tonsit)	Pisassiissutininik atuinerit (%)
NAFO 1A	182	255	140
NAFO 1Ba	179	221	123
NAFO 1Bb	93	85	92
NAFO 1C	355	375	106
NAFO 1D	325	316	97
NAFO 1E	210	141	67
NAFO 1F	152	128	84
Katillugit	1.495	1.521	101

Ilanngussaq 3: Misileraalluni 2024-mi aalisarnerit pilersinneqartut

Avataasiorluni misileraalluni aalisarnerit

1. Ingerlatsiveqarfimmi Tunup avannaani saarulliit (avataani)

Aalisarneq taamaattoq immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit uumasogatigiinnik ilisimaneqartunik misissuineq*, taassanilu peqassutsip misissornissaa aamma sumiiffimmi aalajangersimasumi uumasogatigiit ilisimaneqartut siaruaassimanerannik misissuinissaq siunertarineqarput.

Tunumi avataasiorluni saarullinniarnermi ingerlatsinissamik pilersaarut 2024-mi atuuttoq naapertorlugu Tunup avannaani ingerlatsiveqarfimmi saarullinnik misileraalluni aalisarnissap pilersinneqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut ukiut tamaasa saqqummiunneqartassaaq. Ingerlatsiveqarfimmi tassani aningaasarsiutigalugu aalisartoqartanngilaq, misileraallunili aalisarnermi saarullegarnerisq misissussallugu siunertarineqarpoq, taamaattoqassappallu saarulliit qanoq amerlatiginerinik aamma misissuisoqassalluni. 2024-mi misileraalluni aalisarneq 3.000 tonsinik pisassa qarfiusoq pilersinneqarpoq. Savalimmiut taamatut aalisarneq pillugu soqutiginninnertik ukiuni arlaqaqisuni oqariartuutigisarnikuuaat, aammami Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni aalisarnermik isumaqatigiisummut tapiliussaq naapertorlugu misileraalluni aalisarnissamut tassunga Savalimmiormiut akuerineqarnissamik qinnuteqarsinnaanerminnut pisinnaatitaaffeqarput. Kalaallit ingerlatsisut 800 tonsinik agguaassivigineqarput aamma Savalimmiormiut 1.800 tonsinik 2024-mi agguaassivigineqarput. Taakkua saniatigut kalaallit ingerlatsisut soqutiginneriasaassagalarpata 400 tonsit immikkoortinneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 54: Tunup avannaani avataasiorluni saarullinniarnissami pisassat akuersissutigineqartut, pisassanit qaqitat aamma pisarisanit atuinerit.

Ingerlatsisut	Pisassiissutit tunniunneqartut (tonsit)	Pisat (tons)	Atuineq procentinngorlugu (%)
Kalaallit ingerlataqartut	800	0	0
Savalimmiut	1.800	476	27
Pisassiissutinit sinneruttunit immikkoortitat kalaallit soqutiginneqqilissagaluarpata	400	Agguarneqanngitsut	-
Katillugit	3.000	476	16

2. Kalaallit Nunaata kitaani saarulliit (avataani)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Aalisakkanik ilisimaneqareersunik sumiiffinni ilaatigut ilisimaneqartuni atortut ilisimaneqareersut atorlugit misissuineq.*

Kitaani imartani immikkoortuni oqaluttuarisaanikkut sinerissap avataani saarullinniarfiusartunit avataasiorluni saarulleqassuseq pillugu ilisimasaqalernissaq aalisarnermi tassani siunertarineqarpoq. Paasissutissat taakku Pinngortitaleriffiup saarulliit pillugit paasissutissaataanut tapertaanissaat eqqarsaataavoq, angalanerisa paasissutissanut tapertaallutik, taamaalillutillu siunnersuinerannut ilaatinneqassallutik. Taamaattumik Pinngortitaleriffiup angalanerisa avataani aamma aalisartoqarsinnaavoq ukiakkullu aalisartoqarsinnaasarluni. Kalaallit Nunaata kitaani avataasiorluni saarullinniarneq ukiuni arlalinni matoqqavoq. Piffissami 2015-imit 2018-imut misileraalluni aalisartoqarpoq. Tamatuma saniatigut sinerissap qanittuani soorunami saarullinniartoqarpoq, tamannalu avataani suffisartunut ilaatigut sunniuteqarluni. 2024-mi pisassiissutit 1.500 tonsinut aalajangersarlugit pilersinneqarput, taakkulu NAFO-p immikkoortuisa kujasinnerusortaanut pingasunut assigiimmik oqimaaqatigiisillugit agguataarneqarput sumiiffinnut ukununga 1D, 1E aamm 1F, taakkua tamarmik immikkut 500 tonsinik tunineqarput. Pisassiissutit ingerlataqartunut 4-nut assigiisitsilluni agguarneqarput. NAFO-p immikkoortuini avannarpasinnerusuni 1A, 1B aamma 1C-mi taakkua assinganik misileraalluni aalisarnerit ukiup ingerlanerani aamma pilersinneqarput. Tassani sumiiffinnut 1.500 tonsinik assigiisitsilluni kiisalu ingerlatsisussatut akuerisanut 4-nut assigiisitsilluni aamma agguaassisoqarpoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 55: Kalaallit Nunaata kitaata avataani saarullinniarnermi pisarisineqarsinnaasut tamarmiusut, pisassanit qaqitat aamma pisassiissutinit atuinerit 2024

Sumiiffik	Pisarineqarsinnaasut tamarmiusut (tonsinngorlugit)	Pisat (tons)	Atuineq procentinngorlugu (%)
NAFO 1A	500	0	0
NAFO 1B	500	0	0
NAFO 1C	500	243	48
NAFO 1D	500	509	102
NAFO 1E	500	413	83
NAFO 1F	500	430	86

3. Kalaallit Nunaata kitaani saattuat (avataani)

Taamatut aalisarnek immikkoortumi uaniippoq, *Aalisakkanik ilisimaneqareersunik ilaatigut sumiiffinni ilisimaneqanngitsuni atortut ilisimaneqareersut atorlugit misileraaneq*. Misileraalluni aalisarnermi tassani aalisarnerup paasissutissartaanik katersinissaq avataasiorlunilu saattuarniarnermi qanga aalisarfiusimanngitsuni aningaasarsiutigalugu periarfissaqarnersoq tunngavissiinissaat siunertaapput taamaalillunilu Pinngortitaleriffiup ingerlatsiviit taakkua pillugit pisat paasissutissaataannik amigaateqarneq pissutigalugu siunnersuisinnaalersinneqassalluni.

Saattuat aningaasarsiutigalugit aalisarneqartarneri pillugit immikkoortortap ataani uumasogatigiit allat aamma ilanngussaq 2-mi allaaserineqarput. Aamma saattuanut aqutsinissamut pilersaarut naapertorlugu piffissamut 2022-mit 2026-mut misileraalluni aalisarnermut suliniutissatut pilersaarusiortoqarpoq. 2022-mi misilittakkat tunngavigalugit erseqqissaatinik arlalinnik atuutilersitsisoqarpoq. Erseqqissaanerit tassaapput, angallatit angissusaannik 75 BRT/120 BT inorlugit angissusilinnut killiliisoqassasoq, angallammi tunisassiorneq inerteqqutaavoq, angallatit Kalaallit Nunaanni nalunaarsorneqartussanngorput kiisalu inuussutissarsiutigalugu saattuarniarnissamut akuersissuteqareernissaq aalisarnermut akuersissutitaarnissamut piumasagaataalerluni.

Aqutsiveqarfiit pineqartut sisamat tassaapput Upernavik (aqutsiveqarfik 37), Qeqertarsuup Tunua-Uummannaq (aqutsiveqarfik 36), Maniitsoq-Kangaamiut (aqutsiveqarfik 31) aamma Narsaq-

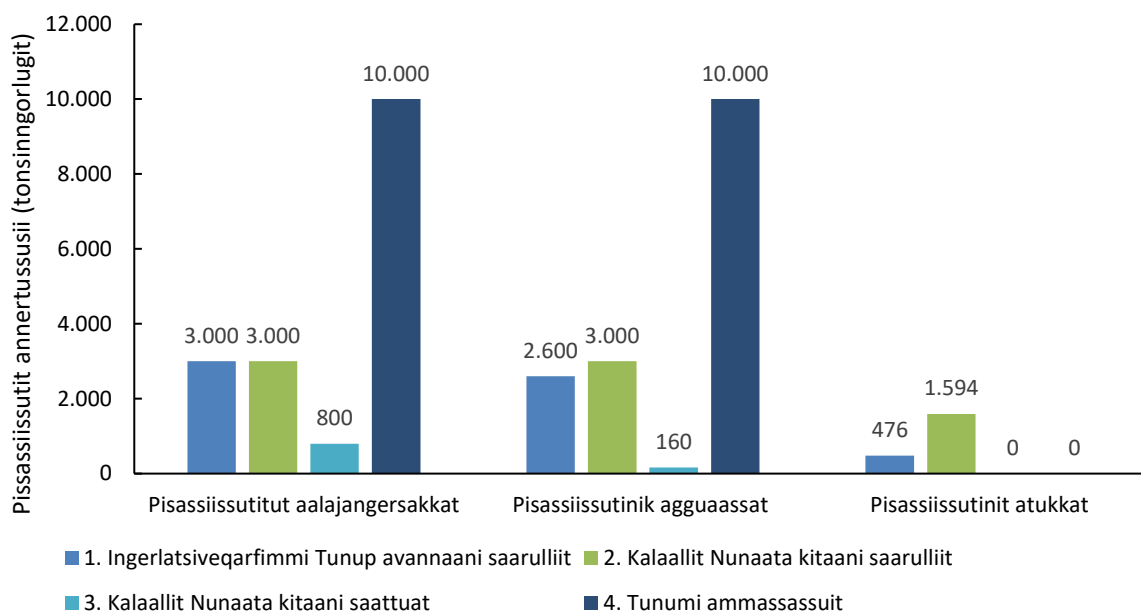
Qaqortoq (aqutsiveqarfik 29). Aqutsiveqarfiit tamarmik avataasiorfiupput. Aqutsiveqarfiit sisamaasut katillugit 800 tonsinik tunineqarput taakkulu assigiimmik agguarneqarlutik, sisamat taakkua tamarmik immikkut 200 tonsinik tunineqarput.

2024-mi qinnuteqarteq ataasiuvoq, taannalu aqutsiveqarfinni marlunni aalisarnissaminut qinnuteqarpoq. Ingerlatsisoq aqutsiveqarfinni (Maniitsoq-Kangaamiut aamma Narsaq-Qaqortoq) qinnuteqarfigisamini aqutsiveqarfinni immikkoortuni immikkoortumut ataatsimut 80 tonsinik aalisarnissaminut akuerineqarpoq. Ingerlatsisup akuersissunni atunngilaa.

4. Tunumi ammassassuit (avataani)

Ikerinnarsiorluni aalisarneq taanna immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilaatigut ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit uumasogatigiinnik ilisimaneqartunik misissuineq*, aalisarnikkut siunissami ungasinnerusumi aningaasarsiutaalersinnaanersoq paasiniarnissaanik siunertaqarteq. Misileraalluni aalisarnermut 10.000 tonsinik pisassiissutit pilersinneqarput, taakkua kalaallinut ingerlatsisunut pingasunut agguataarneqarput, ingerlatsisulli peqataasut arlaannaataluunniit akuersissutini atunngilaa.

Ilusilersukkap 1-p pisassiissutit aalajangersarneqartarneri qanoq pisarnerseq, pisassanik agguaaassisarneq aamma 2024-mi avataani misileraalluni aalisarnerit tallimat pisassiissutaasa atornerqarneri takutippai. Pisassiissutit saarullinniarnermi taamaallaat atornerqarput tamakkerneqanngilluinnarlutillu.

Ilusiligaq 21: Avataani misileraalluni 2024-mi aalisarnerit tallimaasut pisassaanik aalajangersaanerit, pisassani agguaatarinninnerit aamma pisarineqartut atorneqarneri

Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarneq

1. Tunumi (sinerissap qanittuani) nipisanniarneq

Tasiilami aalisarneq pillugu upernaakkut 2024-mi isumasioqatigiinnerup kingorna misileraalluni aalisarnerit pilersinneqarput, taakkua ukiumoortumik nalunaarutip immikkoortuani Tunumi inerisaanissamik pilersaarutit allaaserineqarput. Misileraalluni aalisarnissamik kissaatit soqutiginninnerillu tassani eqqartorneqarput aamma aqutsiveqarfimmi nipisannik naammattuuisoqartartoq oqaatigineqarpoq kiisalu inuussutissarsiutigalugu aalisarnissamut tunngaviit misissorneqarnissaat soqutigineqarlutik. Pisassiissutinit allanit atuinani paggatassiissutininik aalisarnerit pilersinneqarput, taakkunani ingerlataqartut marluk akuersissutininik tunineqarput, atunngisaminnik.

2. Kalaallit Nunaata kitaani inalugallit (sinerissap qanittua)

Taamatut aalisarnejq immikkoortumi uaniippoq *Sumiiffinni ilisimasaqarfiusuni atortut ilaannakortumik ilisimaneqartut atorlugit uumasoaqatigiinnik ilisimasaqarfiunngitsunik misissuineq.*

Inalugalinnik misileraalluni aalisarnejq 2019-imi siullermeertumik pilersinneqarpoq, ingerlatseqatigiiffiit arlallit tamatuminnga soqutiginninnertik oqariartuutigereeraat. Danskit qanittukut inatsimmik allannguinerisa kingorna soqutiginnittoqalerpoq, tamatumanimi inalugalinnik nunanut allanut tuniniaaneq imminut akilersinnaalersinneqarpoq. Inatsimmik allannguneq Kalaallit Nunaannut sunniuteqalinngilaq, nunanummi allanut niuernermini maleruagassat pisoqqat sukannernerusullu sulit atuupput; Kalaallit Nunaatami danskit inatsisaannik malinninnissaanut piffissaq apeqqutaaginnartartoq inuussutissarsiortut nalilertarpaat.

Inalugalinnik misileraalluni aalisarnejq aqutsiveqarfinnut sisamanut killilerneqarpoq, taakkumi uiluinniarnermut atorneqareersuupput. Inalugalinnik aalisarnejq immap naqqanit ajoquseerujussuarterneranik tamanna peqquteqarpoq, taamaattumillu ingerlatsiveqarfinni inuussutissarsiutigalugu aalisarfiusimasuni aalisariaatsit assingusut atorlugit killilimmik aalisarnissaq toqqarneqarpoq.

Inalugalinnik 800 tonsinik pisassiisoqarluni misileraalluni 2024-mi aalisarnejq pilersinneqarpoq, taakkua ingerlatsiveqarfinnut sisamanut amerlaqatigiittumik 200 tonsit agguanneqarput. Ingerlatsisoq ataaseq aqutsiveqarfinnut tamanut aalisarnissaminut akuerineqarpoq, akuersissulli atornagu.

3. Kalaallit Nunaata kitaani eqqusat (sinerissap qanittua)

Eqqusanik misileraalluni aalisarnissamut siunnersuusiortoqarpoq. Siunnersuut inalugalinnik misileraalluni aalisarnissap siunnersuutaanut assut assinguvoq. Pinngortitaleriffik aamma KANUAPNA suleqatigalugit siunnersuut suliarineqareersoq aalisarnejq taanna pilersinneqassasoq aalajangertoqarpoq. Inalugalinnik misileraalluni aalisarnejq aqutsiveqarfinnut sisamanut killilerneqarpoq, taakkumi uiluinniarnermut atorneqareerput - soorlu aamma inalualinnik misileraalluni aalisarnejq taamaattoq. Inalugalinniarneq immap naqqanik aserortererujussuarternera tamatumunnga peqqutaavoq, taamaattumillu aqutsiveqarfinni assingusumik inuussutissarsiutigalugu aalisarfiusuni aalisarfioreersuni killilimmik aalisarnissaq aalajangiunneqarpoq.

Aqutsiveqarfinnut sisamaasunut 800 tonsinik immikkoortitsisoqarpoq, immikkoortitat assigiimmik oqimaassusilerlugit 200 tonsikkaarlugit agguataarinnittoqarpoq. Pilersitsinerup kingorna misileraalluni aalisarnermut tassunga peqataaniarluni qinnuteqartoqanngilaq.

4. Kalaallit Nunaata kitaani (sinerissap qanittuani) nataarnarniarneq

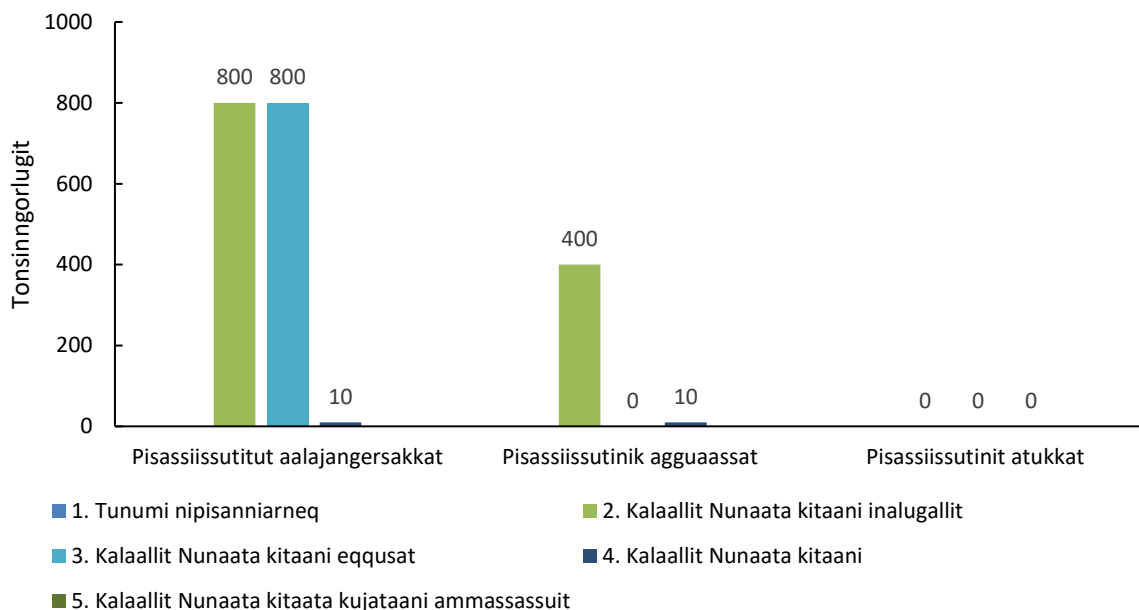
Maniitsup eqqaani siornatigut umiatsiaararsorluni aalisarnermi nataarnartoqartarnera peqqutigalugu sinerissap qanittuani misileraalluni nataarnarniarnissamut pisassiissutininik ukiup ingerlanerani pilersitsisoqarpoq aamma qinnuteqartup aalisarluni isertitami saniatigut nataarnarniarneq aningaasarsiutigalugu tapertarisinnaanerlugu misissorusuppaa. Tamanna peqqutigalugu suliniut nalilersorsinnaajumallugu pisassiissutininik ikittunnguanik 10 tonsinik oqimaassusilinnik pilersitsisoqarpoq, ingerlataqartulli akuersissunni atunngilaa.

5. Kalaallit Nunaata kitaata kujataani ammassassuit (sinerissap qanittua)

Taamatut aalisarneq immikkoortumi uaniippoq, *Sumiiffinni ilisimasaqarfiunngitsuni atortut ilisimaneqartut atorlugit uumasooqatigiinnik ilisimaneqartunik misissuineq.*

Kalaallit Nunaata kitaata kujataani sinerissap qanittuani ammassassuarniarnerup aningaasarsiutaanissaanut periarfissat pillugit ilisimasat killeqarput, taamaattorli aningaasarsiutigalugu ammassassuarnik aalisarnerup Kalaallit Nunaata kitaata kujataata isertitatigut ineriartortinneqarnissaanut iluaqutaasumik sunniuteqarsinnaavoq. Qummut killeqanngitsumik pisassiissutit paggatassiilluni misileraalluni aalisarnermut pilersinneqarput. Aalisarneq aqutsiveqarfimmi NAFO 1F-imi taamaallaat pisussanngorlugu killilersugaavoq. Pisassiissutininut taakkununga 2024-mi qinnuteqartoqanngilaq.

Ilusilersukkap 2-p sinerissap qanittuani 2024-mi misileraalluni aalisarnerit 5-t pisassiissutaannik tamarmiusunik aalajangersaanerit takutippai. Tunumi nipisattassanik aamma Kalaallit Nunaata kitaata kujataani ammassassuartassanik aalajangersaaneq aamma pisassiissutiniq agguaneq 0-mut inissinneqarput, qummut killiligaanngitsumik paggatassiissutiniq pilersitsisoqarnikuummat. Aalisakkanik pisarineqarsinnaasunik pilersitsinerit taakkua arlaannaalluunniit atorineqanngillat.

Ilusilersugaq 22: Sinerissap qanittuani misileraalluni 2024-mi aalisarnermut pisassiissutitut aalajangersakkat (tonsit), pisassiissutiniq agguaassat (tonsit) aamma pisassiissutinit atuineq (tonsit)

Misileraalluni aalisarnermi atortut

9. Aningaasarsiutigalugu (avataani) qaleralinniarnermi eqalussuarnut risti

Aalisarneq nutaamik/ allanngortitamik atortoqarluni ilisimaneqartunik uumasogatigiinnik ilisimannilluni misileraalluni aalisarneruvoq. Aningaasarsiutigalugu qaleralinniarnermi qalut inerisarneqarsinnaanerini suliniummi tassani misileraanissaq peqqutit pingaarnersaraat, taamaaliornermini qalut atorlugit qalusinermi ristit immikkoortiterutit eqalussuarnik pisaqartuunnginnissaq anguniarneqarpoq. Suliniut ataatsimik ingerlatsisoqarluni suliarineqarpoq, tassani inuussutissarsiummik taassuminnga ataaseq misileraasussatut nalunaqquneqarmat. Misileraalluni aalisarneq suliniut sioqqullugu suliniummut "Marine Beacon"-imut ilisimatusaatigalugu annerusumik suliniutaasumut ilaatinneqarpoq. Eqqornerusumik oqaatigalugu qalut marluk ataatsikkut atorlugit arlaleriarluni immap naqqatigoortitsisarluni qaleralinniarnissaq misileraataasussaavoq aamma qalup aappaani eqalussuarnut risti ikkunneqassaaq ilaatigut

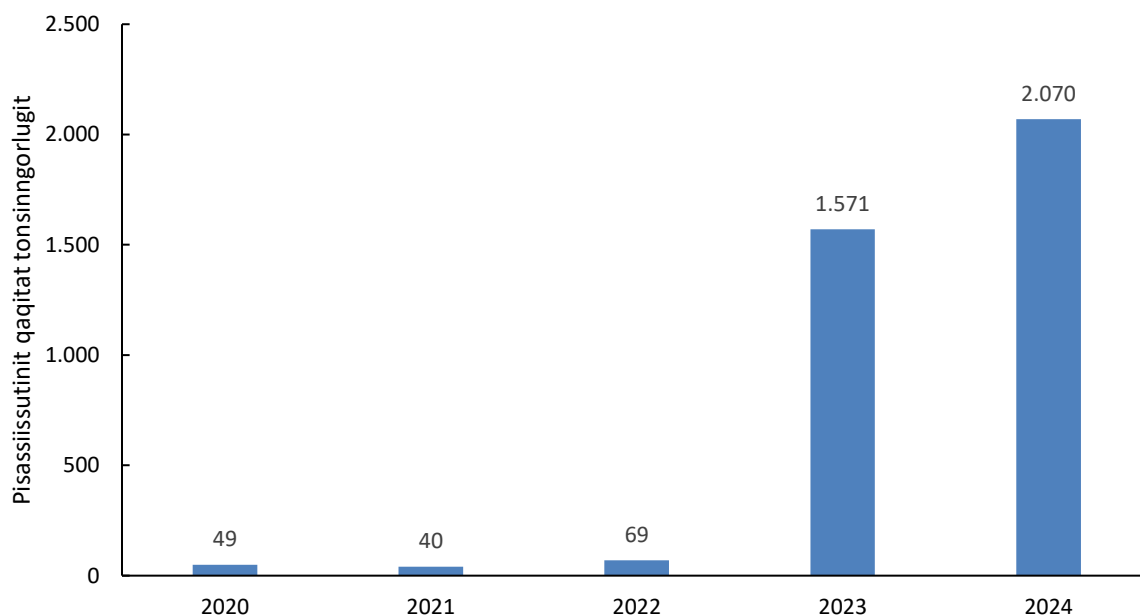
pisarineqartunut iluaqutaanersoq nalilersorsinnaajumallugu. Misileraalluni aalisarnek sulí naammassinngilaq, atortut arlaleriarlutik misileraassutigineqarnissaat sulí amigaataammata. Taamaattumik misileraalluni aalisarnerup inernerí sulí ilisimaneqanngillat.

Inernilernek

Misileraalluni aalisarnerit tamarmik ilisarnaatigisartagaat tassaavoq aningaasarsiutigalugu aalisarnernit tamanit pingaarnertutinneqarneq ajornertik, tassami ingerlataqartut aningaasatigut qularnartumik ingerlatseratarsinnaanerannik kinguneqarsinnaasaramik kiisalu misileraalluni aalisarnerit ukiumiit ukiumut allanngorartarneri aamma ukiup ataatsip ingerlatsiviup tulliani ingerlatsivigeqqinnissaa tunngavissaqarneq ajormat.

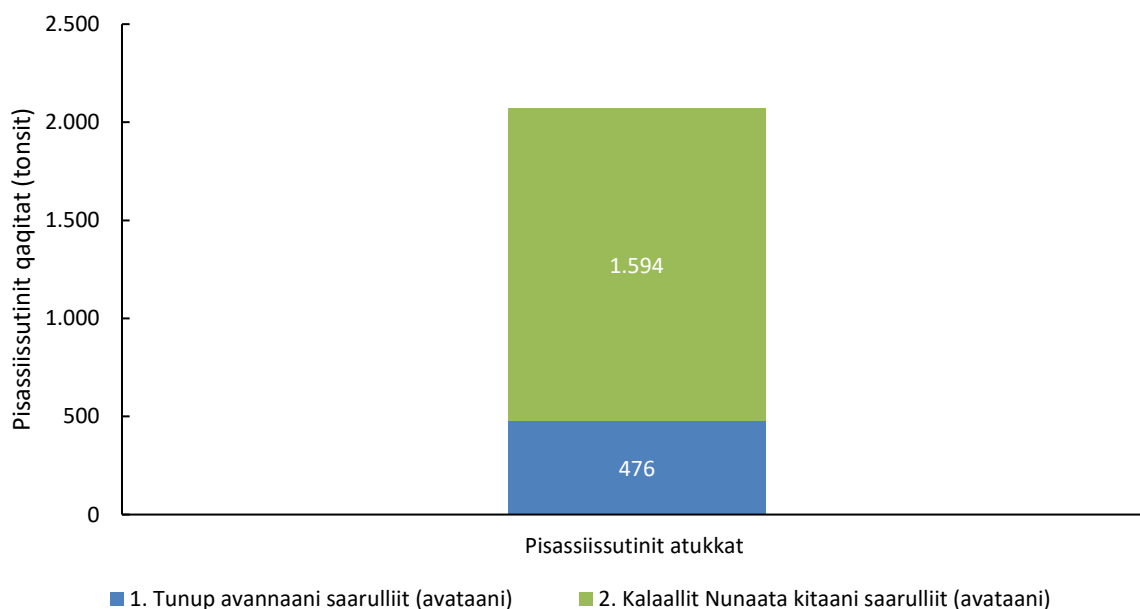
Taamaattumik misileraatigalugu aalisarnermut pisassiissutit atorineqartarneri aamma pisassiissutinit ilanngaasarnerit ukiumiit ukiumut assut allanngorartarput, tassami misileraalluni aalisarnermi ingerlatsisut aningaasartuutigiumaagassaannut pissutsit assigiinngitsut amerlasuut pingaaruteqartuusarput kiisalu misileraalluni aalisarnerit angusaqarfiulluurtut akissarsiutigalugu aalisarnermut ikaarsaartinneqarsinnaasarlutik. Misileraatigalugu 2024-mi aalisarnernit pisassiissutinit sutigut tamatigut nusutsisarnerit 2023-mut sanilliullutik erseqqilluinnartumik immikkut ittumik siuariarfiupput. Misileraalluni assigiinngitsunik arfineq-marluk sinnerlugit aalisarnernut akuersissutit 39-t tunniunneqarput aamma taakkua aqutsiveqarfinni assigiinngitsuni 16-ni pisussatut tunniunneqartarput. Kalaallit Nunaata kitaata avataani saarullinniarnermi pisassiissutit qummut killingi sinnerlugit amerlanertigut pisarineqartarput, tassami misileraalluni aalisarnermi pisassat qummut killinginik atuisoqartarmat kiisalu Tunup avannaani misileraatigalugu Savalimmiormiut aalisariutaasa pisassiissutininik qaqitsisarneri qaqitat taakkua ikinnerusarlutik. Ilusilersukkap 3-p, tulliani takuneqarsinnaasup, 2020-miilli misileraalluni aalisarnermit pisassanit qaqqinneqartartut ineriartorneri takutippaat, taamaattoarli Kalaallit Nunaata kitaata avataani misileraatigalugu saarullinniarnertit peqqutaallutik 2023-mi aamma 2024-mi nikerarnerujussuit kiisalu Tunup avannaani Savalimmiormiut misileraatigalugu aalisarnermit pisassiissutininik qaqitsinikinnerunerí erseqqissaassutigineqassapput. Tamanna ilusilersukkami 4-mi takuneqarsinnaavoq.

Ilusilersukkap 3-p misileraalluni aalisarnernit assigiinngitsunit pisassiissutinit ukiup siuliani qaqitat tamarmiusut takutippai.

Ilusilersugaq 23: Misileraalluni aalisarnermi pisassiissutinit qaqitat tamarmiusut (tons)

Ilusilersukkap 4-p misileraalluni 2024-mi aalisarnerit assigiinngitsut pisassiissutaannit qaqitat agguataarneqarneri tamarmiusut takutippai. - MALUGIUK: Misileraalluni aalisarnerit ataasiakkaat pisassiissutaannit killilerujussuarmik qaqitsivigineqartut (<50 kg) ilusilersukkami uani ilaanngillat.

Ilusilersugaq 4: Misileraalluni aalisarnermi assigiinngitsuni pisassiissutinit qaqitat tamarmiusut agguataarneqarneri (tons)